

สภาพการจัดการเรียนการสอนภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตร
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี)
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

INSTRUCTIONAL CONDITIONS OF THE TWO – YEAR CONTINUING
PROGRAMS LEADING TO THE BACHELOR OF INDUSTRIAL EDUCATION
OF THE DEPARTMENT OF AGRICULTURAL EDUCATION IN
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

ดวงพร อบเชย
DOUNGORN OBCHOEY

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 42574
วัน, เดือน, ปี 3 1 พ.ค. 2545

b. 11 19 7079
i. 12162747

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

INSTRUCTIONAL CONDITIONS OF THE TWO – YEAR CONTINUING
PROGRAMS LEADING TO THE BACHELOR OF INDUSTRIAL EDUCATION
OF THE DEPARTMENT OF AGRICULTURAL EDUCATION IN
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE PROGRAM IN AGRICULTURAL EDUCATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2002

ISBN 974-648-580-6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2002

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพการจัดการเรียนการสอนภาควิชาครุศาสตร์
เกษตรหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
(ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นักศึกษา

นางสาวดวงพร อบเชย

รหัสประจำตัว

39064308

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

ครุศาสตร์เกษตร

พ.ศ.

2545

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร. มาลัย จีรวัดมนเกษตร

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

รศ. ดร. นพคุณ ศิริวรรณ

อาจารย์วันทนี ชาติสกุล

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวม และจำแนกตามสาขาวิชา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทั้งหมด ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 จำนวน 109 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ประชากรเป็นเพศหญิงและเพศชายจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีอายุ 22 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และศึกษาอยู่ในสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 จำนวนประมาณหนึ่งในสามมีความคาดหวังในการประกอบอาชีพครูในภาครัฐ และ/หรือภาคเอกชนเป็นอันดับ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Instructional Conditions of The Two – Year Continuing Programs Leading to The Bachelor of Industrial Education of The Department of Agricultural Education in King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang
Student	Miss Doungporn Obchoey
Student ID.	39064308
Degree	Master of Science
Programme	Agricultural Education
Year	2002
Thesis Advisor	Dr. Malai Gerawatanakaset
Thesis Co-Advisor	Assoc. Prof. Dr. Nopakoon Siriwan Mrs. Wantanee Chotisakul

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the condition of the two – year continuing programs leading to the bachelor of Industrial Education in agricultural education degree of King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. The study had evaluated all students' opinions towards this matter both an overall program and individual course, which were related to students' major.

The population of this research was one hundred and nine of the second year under graduate students in the agricultural education program at King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. Constructed questionnaires were the tool for gathering data. All data were processed through SPSS for Windows 7.5.1 and being analyzed by using frequency counts, weighted mean score and standard deviation.

The results of research found that population of men and women were equal. Most of them were in the age of 22, and earned Diploma. The main subject of study of them was the agricultural technology in animal science, and their GPA was in the range of 2.51 to 3.00. About one – third of them had their utmost future career was to be a teacher at public and/or private schools.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

The study showed the condition of the two – year continuing programs leading to the bachelor of Industrial Education in agricultural education degree of King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang was suitable at the much level as a whole. When considering into details there were 3 categories scoring at the much level, consisting of the arrangement of instructors, the students, and the instructional media. Other three, which were at the moderate level, were the arrangement of the educational measurement and evaluation, the methods of teaching - learning and involved activities, and the subject matter content.

For the arrangement of the instructors, the study pointed out that the students were satisfied at the much level. When considering into details of provided items, they were rated at the much level. Except the process of revision before teaching the next lesson, which was considered at the moderate level.

For the arrangement of the students, it was rated at the much level. Many of detailed items were at the much level while some of them were at the moderate level.

For the arrangement of subjects' content, its overall was at the moderate level. The majority provided their opinions on each item at the much and the moderate levels.

For the arrangement of the instructional media, an overall was at the much level. Most of opinions on each item were at the much level, while a few was at the moderate level.

For the arrangement of the educational measurement and evaluation, it was at the moderate level as a whole. But the consideration on each items, they were at the much and the moderate levels.

The recommendations, based on this research were that the Agricultural Education Department should develop the methods of teaching and always evaluate teaching and learning results for improving and leading subject matter content up to date. The instructional media should be modern and efficient. Moreover, students should be trained under the real environment and absorbing or having teachers' attitude So that they are ready and intend to be teachers when they are graduated.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง สำเร็จสมบูรณ์ได้เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ดร. มาลัย จีรวัดมนเกษตร ดร. นพคุณ ศิริวรรณ อาจารย์วันที โชติสกุล ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้กำลังใจ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้แนวคิดตลอดเวลาในการทำวิจัย ทำให้งานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี ดร. ดนัย ดิษยบุตร และอาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ ที่เป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ดร. ไสภณ ธนะมัย รองศาสตราจารย์พรทิพย์ อุดมสิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายสมร ศรีสุขประเสริฐ อาจารย์อัจฉรา สืบสินธุ์สกุลไชย อาจารย์สมจิตต์ กล้ากลิ่น อาจารย์วิทยา สุขันทอง ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาช่วยตรวจเครื่องมือการวิจัย อาจารย์และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือในการวิจัย และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

นางสาวพรสวรรค์ เพชรรัตน์ นายอภิณพ ถั่วทอง นายภักพงศ์ ปวงสุข นายสุทธิชัย มานะจิตต์ นายจำลอง ศรีสุวรรณ นางสาวสุจารี ชูจันทร์ นางสาวฤทัย สวัสดิชชัย นายประจักษ์ ลมัยมาศ และอีกหลายท่านที่ไม่ได้กล่าวนามในที่นี้ ที่ช่วยงานด้านรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนใจให้กำลังใจเสมอมา

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่าน ณ ที่นี้ด้วย คุณค่าของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบแด่ คุณพ่อคุณแม่ และพี่ ๆ รวมทั้งครู อาจารย์ผู้ให้ความรู้ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ดวงพร อบเชย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ	V
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง	VIII
สารบัญภาพ	XI
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	4
1.5 ตัวแปรที่ศึกษา	5
1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 การศึกษาระดับอุดมศึกษา	7
2.2 องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอน	9
2.3 ความหมายและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเกษตร	11
2.4 ศึกษาศาสตร์เกษตร / ครุศาสตร์เกษตร	13
2.5 การจัดการศึกษาในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	14
2.6 หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาครุศาสตร์เกษตร	15
2.7 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม	19
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัย	62
3.1 ประชากร	62
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
3.3 การตรวจสอบ / ทดสอบเครื่องมือ	63
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล	64
บทที่ 4	
ผลการวิจัย	66
4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสาขาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	66
4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน	77
4.3 สภาพการจัดการเรียนการสอนอื่น ๆ	112
บทที่ 5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	119
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	119
5.2 ขอบเขตของการวิจัย	119
5.3 วิธีดำเนินการวิจัย	119
5.4 สรุปผลการวิจัย	120
5.5 อภิปรายผลการวิจัย	127
5.6 ข้อเสนอแนะ	135

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงจำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร โดยจำแนกตามสาขาวิชา	66
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของความคาดหวังในการประกอบอาชีพและอันดับที่เลือก ของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร	73
4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของความคาดหวังในการประกอบอาชีพและอันดับที่เลือก ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช	74
4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของความคาดหวังในการประกอบอาชีพและอันดับที่เลือก ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์	75
4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของความคาดหวังในการประกอบอาชีพและอันดับที่เลือก ของนักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร	76
4.6 แสดงระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวม ทั้ง 6 ด้าน	77
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอน	78
4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน	79
4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ	80
4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	82
4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน	83
4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล	84
4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในภาพรวม 6 ด้าน ของนักศึกษาภาควิชา ครุศาสตร์เกษตร โดยจำแนกตามสาขาวิชา	86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ โดยจำแนกตามสาขาวิชา	88
4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ โดยจำแนกตามสาขาวิชา	91
4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ โดยจำแนกตามสาขาวิชา	95
4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ โดยจำแนกตามสาขาวิชา	100
4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ โดยจำแนกตามสาขาวิชา	105
4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ โดยจำแนกตามสาขาวิชา	108
4.20 แสดงข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอน	112
4.21 แสดงข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน	113
4.22 แสดงข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ	114
4.23 แสดงข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	115
4.24 แสดงข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน	116

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.25 แสดงข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและ ประเมินผล	117
4.26 แสดงข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านอื่น ๆ	118

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 แสดงการจัดระบบการเรียนการสอน10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาประเทศอย่างเร่งด่วน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และวัฒนธรรม ซึ่งรวมไปถึงแนวโน้มการพัฒนาในอนาคตด้วย ในการพัฒนาประเทศดังกล่าว ย่อมมีความต้องการทรัพยากรมนุษย์หรือทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพสูงมากยิ่งขึ้น และการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ เพียงใต้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาแก่บุคคลากรในประเทศ ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาบุคลากรของชาติที่จะสนองตอบความต้องการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษานับว่ามีบทบาทสำคัญยิ่ง เพราะมีภาระกิจโดยตรงในการที่จะผลิตกำลังคนระดับสูงตลอดจนการค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาการต่าง ๆ ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัย (2540 : 15) ได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ไว้ข้อหนึ่งว่า มุ่งพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและความเป็นเลิศทางวิชาการ ทั้งในด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคม เพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาให้ได้มาตรฐานทัดเทียมกันทุกแห่ง และ ระบุ ศาคริก (2530 : 72) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาเป็นองค์กรพัฒนาการศึกษาระดับสูงที่ไม่เพียงสูงด้วยตำรา ด้วยสาระที่เป็นข้อมูลและรูปแบบของเทคโนโลยี หากน่าจะเป็นความสูงด้วยระดับคุณภาพของคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยภูมิปัญญาและศีลธรรม นอกจากนี้ วิจิตร ศรีสอ้าน (2535 : 27) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า การจัดการอุดมศึกษานั้นจะต้องถึงซึ่งความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นอันดับแรก ในขณะเดียวกัน ความเป็นเลิศทางวิชาการนั้น ต้องมีความสัมพันธ์กันกับความสามารถในการใช้วิชาการ เพื่อสนองความต้องการของสังคมด้วย ดังจะเห็นได้ว่า การจัดการอุดมศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความเป็นเลิศ ทั้งด้านความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนสามารถนำสิ่งเหล่านี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเกษตรเป็นพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย มาเป็นเวลานาน ครอบคลุมถึงปัจจุบันการเกษตรก็ยังคงเป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่าของผลผลิตสูง เป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากข้อวิจารณ์ของหนังสือพิมพ์มติชน-สุดสัปดาห์ (2541 : 13) กล่าวถึงภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันว่า อยู่ในช่วงความรุนแรงถึงขนาดที่สามารถล่มสลายประเทศได้อย่างรวดเร็ว ทั้ง ๆ ที่ก่อนหน้านี้ ประเทศไทยยังรุ่งเรืองเป็น "ดาวรุ่ง" ที่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดปัญหาอันหนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้เพื่อการอื่น

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนองตามมาคือ ปัญหาการว่างงาน โดยจากการศึกษาและวิเคราะห์ของบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด พบว่า ภาคการผลิตที่มีการว่างงานสูงสุด ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม ซึ่งคิดเป็น 7.45 % ของกำลังแรงงานด้านโรงงานอุตสาหกรรม รองลงมาคือ ภาคการก่อสร้าง คิดเป็น 5.14 % และอันดับ 3 ได้แก่ การว่างงานในภาคการบริการ สถาบันการเงิน ธุรกิจประกันภัย คิดเป็น 5.07 % และแนวโน้มการว่างงานในปี 2541 นี้ คาดว่าอัตราการว่างงานจะสูงขึ้นถึงร้อยละ 7 ของกำลังแรงงานทั้งหมด โดยจะส่งผลให้มีการว่างงานทั่วประเทศประมาณ 2.3 ล้านคน จากการศึกษาและวิเคราะห์นี้ จะเห็นได้ว่า แรงงานในการผลิตภาคเกษตรกรรม ไม่อยู่ในอันดับของภาคการผลิตที่มีปัญหาการว่างงานเกิดขึ้น อีกทั้งรัฐบาลโดยกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้แรงงานที่ว่างงานหันกลับไปสู่ภาคเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการว่างงานที่เกิดขึ้น จะเห็นได้ว่า สาขาการเกษตรจึงยังคงเป็นสาขาหลัก และมีบทบาทสำคัญในการรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจของประเทศ แต่เนื่องจากเกษตรกรมีความรู้ ความสามารถในการผลิตโดยส่วนรวมแล้ว ยังไม่ดีเท่าที่ควร การศึกษาเกษตรกรจึงมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากต่อระบบการเกษตรของประเทศ ดังนั้น อาชีพครูเกษตรจึงเป็นอาชีพหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และเป็นอาชีพที่รับภาระหน้าที่ทางด้านการให้ความรู้ด้านวิชาชีพเกษตร ให้แก่บุคคลเหล่านี้

คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นสถาบันหนึ่งที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านการผลิตครูเกษตร โดยเปิดสอนหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ซึ่งจะรับนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับ ปวส. เพื่อเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรดังกล่าวนี้ โดยจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้กำหนดไว้ว่า เพื่อผลิตครูเกษตรที่สอนในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา รวมทั้งสามารถออกไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถประกอบอาชีพอิสระได้ และเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและคุณธรรมอันดีงาม จากการสำรวจข้อมูลทางสถิติจำนวนนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม ในปีการศึกษา 2537 – 2541 ปรากฏว่ามีจำนวนนักศึกษา 58 , 85 , 66 , 108 และ 105 คน ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า จำนวนนักศึกษาในสาขาดังกล่าวนี้ โดยภาพรวมแล้วเพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงถึงการเป็นสาขาที่กำลังเป็นที่สนใจและเป็นที่ยอมรับกันว่าสำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศเกษตรกรรมนั้น การศึกษาเกษตรนับว่ามีบทบาทและมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งการผลิตบัณฑิตที่จบออกไปเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน ไม่ว่าจะประกอบอาชีพครูเกษตร ปฏิบัติงานในสถานประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการผลิตนักศึกษาให้ตรงตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ได้วางไว้ สำหรับในสาขาดังกล่าวนี้ ได้เปิดสอนใน 3 สาขาวิชาด้วยกันคือ

- 1) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช
- 2) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์
- 3) สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร

ซึ่งยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดได้ทำการศึกษาถึงการจัดการศึกษา
 ไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนการสอนของสาขาดังกล่าว ว่ามีความเหมาะสมและสามารถผลิตบัณฑิตได้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่เพียงใด และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสาขาดังกล่าวนี้ มีคุณภาพ ศักยภาพ และประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น จึงต้องมีการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย ดังนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการวิจัยสภาพ การจัดการเรียนการสอน ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเสนอแนวทางและข้อมูล เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียน การสอน ในสาขาวิชาดังกล่าวให้มีศักยภาพ และประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ได้บัณฑิตที่เพียบพร้อมด้วยคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าของประเทศต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวม และจำแนกตามสาขาวิชา

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง โดยศึกษาจากความคิดเห็นของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) -ในปีการศึกษา 2541 สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังเท่านั้น โดยจะทำการศึกษาสภาพการจัดการ เรียนการสอนใน 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านผู้สอน
2. ด้านผู้เรียน
3. ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ
4. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน
6. ด้านการวัดและประเมินผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยผู้วิจัยได้ยึดกรอบแนวความคิดตามงานวิจัยของ สมหวัง ชัยตามล (2528 : 65 - 73) และอัญคนางค์ ภิญโญ (2539 : 10 - 12) เป็นแนวทางในการออกแบบวิจัย ซึ่งสมหวัง ชัยตามล ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในปีการศึกษา 2528 ในเชิงเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา โดยสรุปสภาพการเรียนการสอนได้ 5 ด้าน ดังนี้คือ

1. ด้านผู้สอน
2. ด้านผู้เรียน
3. ด้านจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน
4. ด้านสื่ออุปกรณ์การสอน
5. ด้านการวัดและประเมินผล

และอัญคนางค์ ภิญโญ ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบการเรียนการสอนวิชาที่พระยะ สันที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน วิทยาลัยสารพัดช่าง โดยใช้ทฤษฎีของ Van Dalen (อ้างโดย บุญเชิด ภิญโญอนันตพงศ์ , 2528 : 1) โดยสรุปว่า องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน มีอยู่ 6 ด้าน คือ

1. ครูผู้สอน
2. ตัวผู้เรียน
3. หลักสูตร
4. วิธีสอน
5. สื่อการเรียนการสอน
6. สิ่งแวดล้อม

จากกรอบแนวความคิดของ สมหวัง ชัยตามล และ อัญคนางค์ ภิญโญ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปและปรับปรุงเป็นกรอบแนวความคิดเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสรุปได้ 6 ด้าน คือ

1. ด้านผู้สอน
2. ด้านผู้เรียน
3. ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ
4. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ 6. ด้านการวัดและประเมินผล หากท่านนั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ จะทำการศึกษาถึงสภาพการจัดการเรียนการสอน ภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งได้ยึดตามกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน คือ

1. ด้านผู้สอน
2. ด้านผู้เรียน
3. ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ
4. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน
6. ด้านการวัดและประเมินผล

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความเหมาะสมในการดำเนินการหรือ การจัดประสบการณ์การเรียนการสอนของภาควิชาครุศาสตร์เกษตรเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น และสามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของหลักสูตรที่วางไว้ ประกอบด้วยองค์ประกอบการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านผู้สอน หมายถึง อาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่าง ๆ หรือควบคุมดูแล การปฏิบัติกิจกรรมในภาควิชาครุศาสตร์เกษตร โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของผู้สอน ประสบ การณ์ ความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ ทักษะ ทักษะ เจตคติ และรูปแบบการสอน
2. ด้านผู้เรียน หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาในภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยคำนึงถึงความสามารถ ทักษะและเจตคติ ประสบการณ์เดิม ของผู้เรียน ความสนใจ ความกระตือรือร้นในการเรียน และการนำความรู้ไปใช้
3. ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ หมายถึง มวลประสบการณ์หรือแนว ทางปฏิบัติในการจัดการศึกษา และรวมทั้งเนื้อหาวิชา สาระของความรู้ และประสบการณ์ในหลัก สูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร โดยคำนึงถึงจุดมุ่ง หมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตร เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องเหมาะสม กับความต้องการและความสามารถของผู้เรียน ระยะเวลาเรียน ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับ และการนำ ความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ในภาควิชาครุศาสตร์เกษตร โดยคำนึงถึงการเลือกวิธีสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและตัวผู้เรียน

5.ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่ผู้สอนใช้ประกอบการเรียนการสอน หรือช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงการเลือกสื่อการเรียนการสอน ความเหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน จุดมุ่งหมาย และเนื้อหาวิชาที่สอน คุณค่าของสื่อการเรียนการสอน และการใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนการสอนนั้น

6.ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการตรวจสอบประเมินค่าการสอนของครูและการเรียนของผู้เรียน เพื่อที่จะบ่งชี้ว่าการเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์เพียงใด และนำผลที่ได้มาประเมินผลการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงจุดประสงค์ในการวัด เครื่องมือที่ใช้วัด และการดำเนินการวัดและประเมินผล

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หมายถึง ภาควิชาที่เปิดสอนหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งประกอบด้วย 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช และสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร

หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) หมายถึง หลักสูตรที่รับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ที่เปิดสอนในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ที่กำลังศึกษาในสาขาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทที่ 2

วรรณกรรมหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การตรวจเอกสารประกอบการวิจัย ได้ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ ตำรา วารสาร งานที่วิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ที่ได้บันทึกหรือจัดพิมพ์ไว้ เพื่อเป็นแนวทางสนับสนุนในการวิจัย โดยได้ศึกษาเรื่องดังต่อไปนี้

- 2.1 การศึกษาระดับอุดมศึกษา
- 2.2 องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอน
- 2.3 ความหมายและความสำคัญของการศึกษาเกษตร
- 2.4 ศึกษาศาสตร์เกษตร / ครุศาสตร์เกษตร
- 2.5 การจัดการศึกษาในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
- 2.6 หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาครุศาสตร์เกษตร
- 2.7 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
 - 2.7.1 ผู้สอน
 - 2.7.2 ผู้เรียน
 - 2.7.3 หลักสูตรและเนื้อหาสาระ
 - 2.7.4 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 2.7.5 สื่อการเรียนการสอน
 - 2.7.6 การวัดและประเมินผล
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การศึกษาระดับอุดมศึกษา

ปัจจุบันประเทศที่เจริญแล้วจะมีสัดส่วนของประชากรวัย 18 - 22 ปี เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาประมาณร้อยละ 35 - 40 กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาจะมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 10 - 20 แตกต่างกันไป ซึ่งรวมทั้งประเทศไทยด้วย ดังนั้น เป้าหมายของการพัฒนาจึงควรมองที่การขยายตัวของสถาบันอุดมศึกษาที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ให้มีระดับการศึกษาสูงขึ้น และเป็นแรงผลักดันวงล้อเศรษฐกิจให้ก้าวหน้าต่อไป

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 9) ได้กล่าวไว้ว่า หากพิจารณาถึงการอุดม

ศึกษา ศึกษาในประเทศไทย วัลลภา ในด้านความมุ่งหมายและนโยบายที่สอดคล้องกับแนวการจัดการอุดมศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับประเทศแล้ว ความมุ่งหมายของอุดมศึกษาส่วนใหญ่ จะเป็นไปตามแนวทางหน้าที่ของสถาบันเป็นหลัก ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ให้การศึกษา ได้แก่ งานสอน งานผลิตบัณฑิตเพื่อออกไปรับใช้ประเทศ
 2. การวิจัย การค้นคว้า เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ สัรับนำไปสอนและเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ
 3. การบริการชุมชน บริการทางวิชาการเผยแพร่ความรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม
 4. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อนุรักษ์ศิลป จรรโลงวัฒนธรรมของชาติ
- จุดมุ่งหมายของการจัดการอุดมศึกษา**

ในการจัดการศึกษาไม่ว่าระดับใดก็ตาม สิ่งสำคัญประการแรก ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ซึ่ง สิบปนนท์ เกตุทัต (อ้างโดย กัญญา วีระวรรณ , 2536 : 14) ได้กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการอุดมศึกษาไว้ว่า

1. เพื่อพัฒนาสติปัญญาและความคิด อันจะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการ และ ความเจริญของมนุษยชาติ
2. เพื่อสร้างสรรค์ปัญญาชนในระดับวิชาชีพชั้นสูง เพื่อนำมาพัฒนาสังคม
3. เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาชุมชน
4. เพื่อทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
5. การศึกษาระดับอุดมศึกษา ต้องจัดกระทำเพื่อพัฒนาคนให้สมบูรณ์ด้วยคุณธรรม และจริยธรรม อันจะนำไปสู่การดำรงชีวิตที่มีคุณค่าของบุคคลตลอดจนสังคม

นอกจากนี้ วิจิตร ศรีสอาน (2529 : 4) ได้เสนอแนวคิดสำหรับจุดมุ่งหมายเฉพาะของการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาไว้ว่า การจัดการอุดมศึกษานั้น จะต้องถึงซึ่งความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นอันดับแรก ในขณะที่เดียวกัน ความเป็นเลิศทางวิชาการนั้น ต้องมีความสัมพันธ์กันกับความสามารถในการใช้วิชาการเพื่อสนองความต้องการของสังคมด้วย

Jevons และ Tuchar (1972 : 57) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของสถาบันอุดมศึกษา ในด้านเกี่ยวกับลักษณะของบัณฑิตไว้ดังนี้

1. เพื่อให้บัณฑิตสามารถวิเคราะห์สถานการณ์และปัญหาอย่างฉลาด มีจุดมุ่งหมาย และมีเหตุผล
2. เพื่อให้บัณฑิตสามารถรับข้อเท็จจริง และสมมติฐานที่แตกต่างจากความเชื่อของตน มาใช้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาความคิดของตน
3. เพื่อให้บัณฑิตสามารถรับฟังข้อเสนอแนะของผู้อื่นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งาน เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เพื่อให้บัณฑิตมีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในฐานะที่ตนเป็นผู้บังคับบัญชาและผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

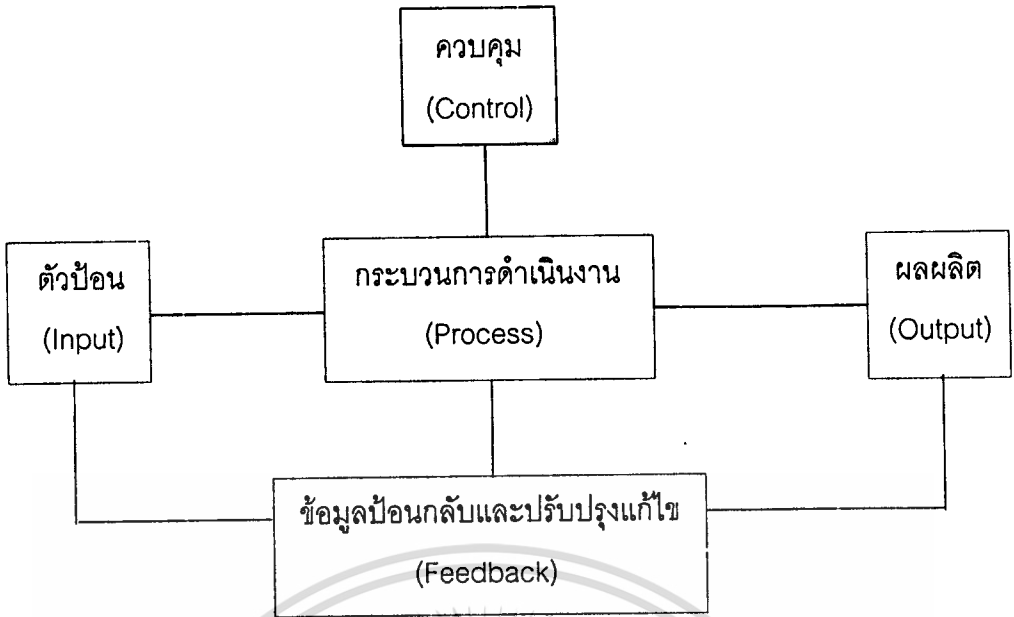
5. เพื่อให้บัณฑิตมีความสามารถในการนำเอาข่าวสารและความคิดเห็นมาประสานกัน และสามารถถ่ายทอดความคิดเห็นให้ผู้อื่นเข้าใจได้เป็นอย่างดี

6. เพื่อให้บัณฑิตมีความสามารถคิดอย่างสมเหตุสมผล และแก้ไขข้อผิดพลาดของตนได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของการจัดการอุดมศึกษา ก็เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความเป็นเลิศทั้งทางด้านความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม ตลอดจนสามารถนำสิ่งเหล่านี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถือว่าเป็นกระบวนการผลิตกำลังคนระดับสมองของประเทศ และถือว่าเป็นการศึกษาขั้นสูงสุดในระบบการศึกษาที่จะพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม ดังนั้นการเรียนการสอนในระดับนี้จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอน อันเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการที่จะส่งเสริมให้ผลผลิต คือ บัณฑิตที่จบออกไปสู่สังคมมีคุณภาพ นักการศึกษาหลายคนได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการจัดระบบการเรียนการสอน เช่น Carroll และ Bloom (อ้างโดย กัญญา วีระวรรณ , 2536 : 22) ได้เสนอความคิดออกมา ในรูปของการวิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนให้เป็นระบบ หมายถึง การจัดการเรียน การสอน ให้มีความสัมพันธ์กัน เพื่อสะดวกต่อการนำไปสู่จุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนที่ได้กำหนดไว้โดยเขียนเป็นแผนภูมิได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 2.1 แสดงการจัดระบบการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาถึงแนวความคิดของนักการศึกษาดังกล่าว สามารถจัดแนวคิดเป็นหมวดหมู่โดยสรุปดังนี้

1. ตัวป้อน (Input) ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหาวิชา และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน เช่น การจัดเวลาเรียน การจัดห้องเรียน ห้องสมุด ฯลฯ
2. กระบวนการดำเนินงาน (Process) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมทักษะการเรียน
3. การควบคุม (Control) เป็นการเสริมให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ เช่น การตรวจสอบความรู้ของผู้เรียนขณะเรียน การใช้คำถาม การให้กำลังใจ
4. ผลผลิต (Output) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนตั้งไว้ โดยอาจพิจารณาจากความรู้ความสามารถของผู้เรียนหลังจากจบการเรียนในวิชานั้น ๆ
5. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เป็นการวิเคราะห์ผลผลิตโดยวิธีการวัดผลทั้งในด้านผู้เรียน และการประเมินผลการสอนของผู้สอน เพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไข

นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดเพื่อจัดระบบการเรียนการสอนดังกล่าวให้เป็นหมวดหมู่เด่นชัดขึ้น อาทิเช่น ไพฑูรย์ สินลารัตน์, สงัด อุทรานันท์, วิชัย วงษ์ใหญ่ และ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (อ้างโดย กัญญา วีระวรรณ, 2536 : 23) ซึ่งสรุปได้ 4 ด้าน ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านอาจารย์ผู้สอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ 2. องค์ประกอบด้านผู้เรียน

ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. วงจรการเรียนรู้การสอน

4. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้การสอน

อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้เรียนกับผู้สอนจัดได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

2.3 ความหมายและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเกษตร

มีผู้ให้ความหมายของการศึกษาเกษตรไว้มากมายหลายท่าน ดังต่อไปนี้

Good (1973 : 22) ได้ให้ความหมายของการศึกษาเกษตรไว้ว่า เป็นการศึกษาสำหรับผู้ที่ต้องการจะไปทำงานในด้านการเกษตรหรือประกอบอาชีพเกษตร และผู้ที่ต้องการจะเป็นครูเกษตร

นพคุณ ศิริวรรณ (2532 : 26) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาเกษตร (Agricultural Education) หมายถึง การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสอน การนิเทศ และการบริหารด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม เพื่อเป็นการเตรียมคนไปทำงานตามหน้าที่ต่าง ๆ หรือมีความเข้าใจในเรื่องเกษตรกรรม ส่วนสมสุดา ผู้พัฒน์ (2529 : 15-16) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การศึกษาเกษตร หมายถึง การถ่ายทอดกระบวนการของสังคม ความรู้ ศิลปวิทยาการต่าง ๆ การอบรมจริยธรรม และถ่ายทอดศิลปวิทยาการผลิต ผลผลิตทางการเกษตร ตลอดจนการตลาดให้แก่ นักเรียน เพื่อให้เขาเหล่านั้นสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมและยึดการเกษตรเป็นอาชีพได้ ส่วนปัญญา นีร์วรค์มี (2529 : 279) กล่าวว่า การศึกษาเกษตร หมายถึง การพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ต่าง ๆ ทางด้านการเกษตร การผลิต การแปรรูป และการจัดจำหน่าย โดยที่บุคคลผู้นั้น สามารถที่จะนำความรู้ทักษะและประสบการณ์ที่ได้ไปถ่ายทอดต่อยังบุคคลอื่น ๆ ที่สนใจต่อไป นอกจากนี้ วสุธาร ศรีนพรัตน์ (2528 : 119) ยังให้ทัศนะไว้ว่า การศึกษาเกษตรนั้น มุ่งหมายให้คนในชาติบางกลุ่มดำรงอาชีพการเกษตร เพื่อสืบทอดเจตนารมณ์ของบรรพบุรุษ เป็นการศึกษาเพื่อชีวิตที่มีแบบแผน ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า การศึกษาเกษตรนั้น เป็นการพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ และศิลปวิทยาการทางการเกษตร เพื่อเตรียมไปทำงานตามหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และสามารถถ่ายทอดต่อไปยังบุคคลอื่นที่สนใจได้

จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการศึกษาเกษตร โดยทั่วไปนั้นจะถูกกำหนดขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐบาล ซึ่ง นพคุณ ศิริวรรณ (2532 : 27) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการศึกษาเกษตรโดยส่วนรวม มีดังต่อไปนี้ คือ

1. ผลิตเกษตรกรที่มีคุณภาพออกไปประกอบอาชีพอิสระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ 2. ผลิตครู - อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในระดับต่าง ๆ ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ผลิदनักวิชาการเกษตร นักวิจัยค้นคว้าทางการเกษตรที่มีคุณภาพ

4. ผลิदनักส่งเสริมและนักบริหารส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร ให้
แก่หน่วยงานของรัฐและเอกชน

พรทิพย์ อุดมสิน (อ้างโดย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , 2533 : 114) ได้กล่าวถึง
จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-เกษตร) หรือ ครุศาสตร์บัณฑิต
(เกษตรศาสตร์) ไว้ดังนี้ คือ มุ่งจะผลิตครูเกษตรออกมาสอนวิชาเกษตรในระดับประถมศึกษา
มัธยมศึกษา และเทคนิค ซึ่งผู้เรียนควรมีความรู้และทักษะการปฏิบัติมากพอที่จะถ่ายทอดให้แก่
ผู้อื่นได้

สวน วสุธาร ศรีนพรัตน์ (2528 : 120) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการศึกษาเกษตร
นั้น มุ่งหวังตั้งใจที่จะให้ผู้เรียนสามารถพึ่งตนเองได้ โดยประกอบกิจกรรมทางการเกษตร หรือที่
เกี่ยวข้องกับการเกษตร ส่วนปัญญา หิรัญรัมย์ (2529 : 283) มีความเห็นที่สอดคล้องและเพิ่ม
เติมว่า วัตถุประสงค์ของการศึกษาเกษตรนั้น เพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่มีปัญญา เข้าใจและมุ่ง
หวังในการประกอบอาชีพเกษตร เพื่อให้เป็นผู้ที่สามารถอยู่ได้ในสภาพของสังคมไทย โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งในสังคมชนบท เพื่อให้มีทักษะและความต้องการที่จะทำงานร่วมกับเกษตรกร จากความ
เห็นดังที่ได้กล่าวมานี้ เมื่อพิจารณาจุดมุ่งหมายส่วนรวมของการศึกษาเกษตรแล้วจะเห็นได้ว่าเป็น
เป็นการมุ่งผลิตบุคลากรการเกษตรในด้านความรู้ทางเทคนิค ด้านทักษะ และเจตคติที่ดีต่องาน
เกษตรให้มีคุณภาพ

รมณีย์ อาภาภิรม (2531 : 5) ได้กล่าวว่า การสอนวิชาเกษตร หมายถึง การทำให้
เกิดการเรียนรู้ในวิชาชีพเกษตร ซึ่งหมายถึง การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนวิชาเกษตรกรรม การ
สอนวิชาเกษตรที่ประสบผลสำเร็จนั้น ครูเกษตรต้องสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนได้ครบทั้ง
3 ด้านตามที่ Bloom (อ้างโดย รมณีย์ อาภาภิรม , 2531 : 5) ได้จัดแบ่งไว้ คือ

1. พุทธิพิสัย หรือ ภูมิปัญญา (Cognitive Domain) เป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็น
ด้านความรู้ความคิด สาเหตุของการทำให้พฤติกรรมนี้เปลี่ยนคือครู ซึ่งครูเกษตรจะต้องมีความ
สามารถทำให้นักเรียนเกษตรเปลี่ยนพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยนี้ให้ครบทั้ง 6 ระดับ ตามที่ Bloom
จัดแบ่ง ได้แก่

- 1.1 ความรู้ ความจำ (Knowledge or Recall)
- 1.2 ความเข้าใจ (Comprehension)
- 1.3 การนำเอาไปใช้ (Application)
- 1.4 การวิเคราะห์ (Analysis)
- 1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis)
- 1.6 การประเมินค่า (Evaluation)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. **ทักษะพิสัยหรือทักษะปฏิบัติ (Psychomotor Domain)** เป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน ผู้เรียนมีความสามารถปฏิบัติได้มากหรือน้อยคล่องแคล่วขนาดไหนนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของครูเกษตรที่จะจัดกิจกรรมและประสบการณ์เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สมองที่เกี่ยวข้องกับประสาทสัมผัสกับกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกายของผู้เรียนให้เกิดพฤติกรรมที่แสดงออกมาถึงความสามารถในระดับต่าง ๆ กัน ซึ่งได้แก่

- 2.1 ทำตามแบบ (Imitation)
- 2.2 พอทำได้ (Manipulation)
- 2.3 ทำได้ดีมีความแม่นยำ (Precision)
- 2.4 ทำได้ด้วยความชำนาญหรือแบบอัตโนมัติ (Naturalization)

3. **จิตพิสัย หรือ ทัศนคติ (Affective Domain)** เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นในด้านความรู้สึกหรือทัศนคติ เป็นสิ่งที่แสดงออกมาจากจิตใจ ด้วยการเชื่อมโยงความรู้สึกที่ได้รับและมีการปฏิบัติทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่ง Krathwohl ได้แบ่งระดับพฤติกรรมด้านนี้ไว้หลายระดับ คือ

- 3.1 การยอมรับ (Receiving)
- 3.2 การตอบสนอง (Responding)
- 3.3 การเกิดค่านิยม (Valuing)
- 3.4 การจัดคุณค่า (Organization)
- 3.5 การพัฒนาทัศนคติ (Characterization)

สรุปได้ว่า การศึกษาเกษตรเป็นการพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และเจตคติที่ดีต่ออาชีพงานเกษตร เพื่อเตรียมไปประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมไทย

2.4 ศึกษาศาสตร์เกษตร / ครุศาสตร์เกษตร

การจัดการศึกษาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เป็นที่รู้จักกันในชื่อของ ศึกษาศาสตร์เกษตร หรือครุศาสตร์เกษตร ซึ่งการจัดการเรียนการสอนทั้ง 2 ศาสตร์นี้ มีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน แตกต่างกันเพียงชื่อของศาสตร์ที่ใช้เท่านั้น

Good (1973 : 22) ได้กล่าวถึงการศึกษาเกษตรไว้ 2 ความหมาย คือ 1) การศึกษาสำหรับผู้ที่มีหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวข้องในทางการเกษตรเป็นการจัดเตรียมบุคคลที่จะไปทำงานหรือคาดหวังที่จะออกไปทำงานในด้านการผลิตทางการเกษตร หรือในการประกอบอาชีพเกษตรที่ไม่ได้มีการทำฟาร์ม และสำหรับบุคคลซึ่งไม่ได้เป็นและไม่ได้คาดหวังที่จะทำงานประกอบอาชีพ

เกษตร รวมทั้งในโปรแกรมการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา , มัธยมศึกษา และวิทยาลัย 2) การศึกษาสำหรับนักเรียนที่เตรียมตัวจะเป็นครูอาชีพศึกษาเกษตร

นพคุณ ศิริวรรณ (2532 : 26) กล่าวว่า การศึกษาเกษตรเป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสอน การนิเทศ และการบริหารด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เพื่อเตรียมคนไปทำงานด้านเกษตรกรรม

สมสุดา ผู้พัฒน์ (2529 : 15 - 16) กล่าวถึงการศึกษาเกษตรว่าเป็นการถ่ายทอดกฎระเบียบของสังคม ความรู้ ศิลปวิทยาการต่าง ๆ การอบรมจริยธรรม และถ่ายทอดศิลปวิทยาการผลิตทางการเกษตร เพื่อให้สามารถยึดเป็นอาชีพได้

ปัญญา หิรัญรัมย์ (2529 : 279) กล่าวไว้ว่า การศึกษาเกษตรเป็นการพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทางการเกษตร การผลิต การแปรรูป การจัดจำหน่าย โดยสามารถนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้ไปถ่ายทอดยังบุคคลที่สนใจได้

วสุธาร ศรีนพรัตน์ (2528 : 119) กล่าวว่า การศึกษาเกษตรเป็นการมุ่งหมายให้คนในชาติบางกลุ่มดำรงอาชีพทางการเกษตร เพื่อสืบทอดเจตนารมณ์ของบรรพบุรุษ

สรุปได้ว่า การศึกษาเกษตรเป็นการพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ และศิลปวิทยาการทางการเกษตร เพื่อเตรียมไปประกอบอาชีพทางด้านเกษตร และสามารถถ่ายทอดไปยังบุคคลอื่นที่สนใจได้

2.5 การจัดการศึกษาในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ความเป็นมาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พ.ศ. 2528 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษา การค้นคว้าวิจัย และการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจของประเทศ

ปัจจุบัน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แบ่งงานออกเป็นสำนักงานอธิการบดี คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย และสำนักวิจัยและบริการคอมพิวเตอร์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมได้เจริญเติบโตขึ้นมาเป็นลำดับ มีการสอนหลักสูตรปริญญาตรีและปริญญาโท ภายใต้ปรัชญาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ประกอบไปด้วยส่วนราชการแบ่งตามสายวิชาการดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คือ 1. ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม 2. ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม 3. ภาควิชาครุศาสตร์วิศวกรรม 4. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร 5. ภาควิชาภาษาและสังคม

ปัจจุบันคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สามารถผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีมี 9 สาขา ระดับปริญญาโท 6 สาขา และระดับปริญญาเอก 1 สาขา คือ

ในระดับปริญญาตรีหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ค.อ.บ.) มีหลักสูตรดังนี้
1) สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม 2) สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ 3) สาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมทางอุตสาหกรรม 4) สาขาวิชาสถาปัตยกรรม 5) สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน 6) สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม 7) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช 8) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ และ 9) สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร และในปีการศึกษา 2541 มีโครงการที่จะเปิดสอนอีก 1 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาเทคโนโลยีการก่อสร้าง

ในระดับปริญญาโทหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (ค.อ.ม.) มีหลักสูตรดังนี้ คือ 1) สาขาวิชาสถาปัตยกรรม 2) สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา 3) สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์ 4) สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีการศึกษา

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) ได้แก่ 1) สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร และ 2) สาขาวิชาวิทยาการจัดการอุตสาหกรรม

ในระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต (ค.อ.ด.) ได้แก่ สาขาวิชาบริหารอาชีวศึกษา

2.6 หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้เปิดสอนหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาครุศาสตร์เกษตร ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2524 โดยเปิดสอนใน 2 สาขาวิชา คือ

- สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช
- สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์

ต่อมาในปี พ.ศ. 2534 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมได้รับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัย ให้จัดตั้งภาควิชาครุศาสตร์เกษตรขึ้น ในปี พ.ศ. 2537 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตรได้รับอนุมัติให้เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรขึ้น และในปี พ.ศ. 2540 ได้ทำการเปิดสอนหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร

ปัจจุบันภาควิชาครุศาสตร์เกษตร เปิดสอนหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ใน 3 สาขาวิชา คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ 1. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์

3. สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร

ซึ่งหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาครุศาสตร์เกษตร ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อผลิตครูทางอาชีวะและเทคนิคศึกษา ระดับปริญญาตรี ที่สอนในสถานศึกษา ระดับอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา ในภาครัฐและเอกชน

2. เพื่อผลิตบัณฑิตครุศาสตร์อุตสาหกรรม ให้สามารถออกไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนและสามารถประกอบอาชีพอิสระได้

3. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการค้นคว้า วิจัย และพัฒนาในสาขาวิชาดังกล่าว

4. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและคุณธรรมอันดีงาม

และได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชา โดยเรียงตามลำดับดังนี้ คือ

1. หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช

2. หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์

3. หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร

หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช

ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อผลิตครูทางอาชีวะและเทคนิคศึกษา ระดับปริญญาตรี ที่สอนในสถานศึกษา ระดับอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา ในภาครัฐและเอกชน

2. เพื่อผลิตบัณฑิตครุศาสตร์อุตสาหกรรม ให้สามารถออกไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนและสามารถประกอบอาชีพอิสระได้

3. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการค้นคว้า วิจัย และพัฒนาในสาขาวิชาดังกล่าว

4. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและคุณธรรมอันดีงาม

โครงสร้างของหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร 79 หน่วยกิต

องค์ประกอบของหลักสูตร

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป 12 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาภาษา / สังคมศาสตร์ / มนุษยศาสตร์ 4 หน่วยกิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บังคับเรียน	2	หน่วยกิต
เลือกเรียน	2	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	8	หน่วยกิต
บังคับเรียน	8	หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	64	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาชีพครูทั่วไป	18	หน่วยกิต
บังคับเรียน	14	หน่วยกิต
เลือกเรียน	4	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาครุศาสตร์เกษตร	22	หน่วยกิต
บังคับเรียน	22	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาชีพเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช	24	หน่วยกิต
บังคับเรียน	12	หน่วยกิต
เลือกเรียน	12	หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	3	หน่วยกิต
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์		สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์
ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร		
1. เพื่อผลิตครูทางอาชีพและเทคนิคศึกษา ระดับปริญญาตรี ที่สอนในสถานศึกษา ระดับอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา ในภาครัฐและเอกชน		
2. เพื่อผลิตบัณฑิตครุศาสตร์อุตสาหกรรม ให้สามารถออกไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนและสามารถประกอบอาชีพอิสระได้		
3. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการค้นคว้า วิจัย และพัฒนาในสาขาวิชาดังกล่าว		
4. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและคุณธรรมอันดีงาม		
โครงสร้างของหลักสูตร		
จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	79	หน่วยกิต
องค์ประกอบของหลักสูตร		
หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	12	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาภาษา / สังคมศาสตร์ / มนุษยศาสตร์	4	หน่วยกิต
บังคับเรียน	2	หน่วยกิต
เลือกเรียน	2	หน่วยกิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ นั้น ไม่นอญญาตใ้ 8 ำไปใช้ปรนญกิต การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บังคับเรียน	8	หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	64	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาชีพครูทั่วไป	18	หน่วยกิต
บังคับเรียน	14	หน่วยกิต
เลือกเรียน	4	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาครุศาสตร์เกษตร	22	หน่วยกิต
บังคับเรียน	22	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาชีพเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์	24	หน่วยกิต
บังคับเรียน	12	หน่วยกิต
เลือกเรียน	12	หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	3	หน่วยกิต
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร		
ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร		
1. เพื่อผลิตครูด้านอุตสาหกรรมเกษตรระดับปริญญาตรี ที่สอนในสถานศึกษาระดับอาชีวะและมัธยมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน		
2. เพื่อผลิตบัณฑิตครุศาสตร์อุตสาหกรรม ให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับนักวิชาการเกษตรในสถานประกอบการของรัฐบาลและเอกชน และสามารถประกอบอาชีพอิสระได้		
3. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการค้นคว้า วิจัย ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมเกษตร		
4. เพื่อส่งเสริมและให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		
5. เพื่อส่งเสริม ฟื้นฟู และรักษาไว้ซึ่งศิลปะ วัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรมของชาติ		
โครงสร้างของหลักสูตร		
จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	79	หน่วยกิต
องค์ประกอบของหลักสูตร		
หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	8	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	2	หน่วยกิต
บังคับเรียน	2	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาภาษา สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์	6	หน่วยกิต
บังคับเรียน	2	หน่วยกิต
เลือกเรียน	4	หน่วยกิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ในการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมวดวิชาเฉพาะ	68	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาชีพครูทั่วไป	18	หน่วยกิต
บังคับเรียน	14	หน่วยกิต
เลือกเรียน	4	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาครุศาสตร์เกษตร	20	หน่วยกิต
บังคับเรียน	20	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมเกษตร	30	หน่วยกิต
บังคับเรียน	18	หน่วยกิต
เลือกเรียน	12	หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	3	หน่วยกิต

2.7 สภาพการจัดการเรียนการสอนเกษตรกรรม

สมิทร คุณานุกร (อ้างโดย ชวนพิศ แซ่ห่วน 2527 : 31) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายในการสอนที่กำหนดไว้ นั้น ครูควรใช้วิธีสอนหลาย ๆ แบบ ทั้งนี้ เพราะในการสอนแต่ละครั้งย่อมประกอบไปด้วยจุดมุ่งหมายหลาย ๆ ประการ เช่น การให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สอน ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ให้พัฒนาทักษะ และให้เกิดทัศนคติที่พึงปรารถนา จุดมุ่งหมายแต่ละประการจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องอาศัยวิธีการสอนแต่ละแบบที่เหมาะสม ปัญหาในการสอนที่สำคัญปัญหาหนึ่ง คือ การที่ครูใช้วิธีสอนวิธีเดียว ซึ่งมักเป็นวิธีการบรรยาย วิธีการสอนโดยการบรรยายนี้เหมาะสมมากในการถ่ายทอดความรู้ ในการให้ข้อมูล แต่เป็นวิธีที่ไม่ส่งเสริมพัฒนาการและทัศนคติได้อย่างแท้จริง ทั้งยังไม่ส่งเสริมการคิด การแสดงออก และการแก้ปัญหาอีกด้วย

Kibler (อ้างโดย พิมศรี เปานิล 2530 : 16-18) ได้เสนอแนะหลักการในการจัดการเรียนการสอนเอาไว้ดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนการเรียนรู้ ก่อนที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่นั้นผู้เรียนควรจะได้มีความรู้อันถือว่าเป็นพื้นฐานที่จำเป็นมาก่อนแล้ว และผู้เรียนควรจะได้รับ การ " อุ่นเครื่อง " (warm - up) เสียก่อนด้วยการที่ผู้สอนแจ้งให้รู้ว่า ความรู้เดิมอะไรบ้างที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ และความรู้เดิมอะไรบ้างที่อาจมาขัดขวางการเรียนรู้ใหม่

2. การจูงใจ ผู้เรียนจะเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพถ้าหากเขามีความสนใจในสิ่งที่ถูกนำมาให้เขาเรียน การเลือกเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียนหรือการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ จะเพิ่มความสนใจใคร่เรียนให้แก่ผู้เรียนได้ กิจกรรมหรืองาน

เอต่าง ๆ ที่จะให้ผู้เรียนทำควรจะมีลักษณะที่ทำให้เขารู้สึกมั่นใจว่าจะกระทำให้สำเร็จลงไปได้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเห็นพฤติกรรมปลายทางเป็นแบบอย่าง การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเห็นตัวอย่างพฤติกรรมที่ถือว่าประสบผลสำเร็จหรือน่าพอใจจะช่วยทำให้เขาเกิดการเรียนรู้ด้วยการเลียนแบบพฤติกรรมนั้นตามไปด้วย

4. การตอบสนองอย่างมีชีวิตชีวา การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนควรเป็นเรื่องของผู้เรียนเป็นหลัก เพราะผู้เรียนจะเรียนรู้จากสิ่งที่เขาได้ลงมือกระทำเอง หาใช่จากสิ่งที่ผู้สอนได้กระทำไม่

5. การแนะนำ ในการแสดงพฤติกรรมที่เป็นการเรียนรู้ใหม่นั้น ผู้เรียนควรจะได้รับคำแนะนำช่วยเหลือจนกระทั่งเขาสามารถแสดงพฤติกรรมนั้นได้เองโดยลำพัง

6. การฝึกปฏิบัติ ในการเรียนการสอนนั้น ผู้เรียนควรจะได้รับโอกาสที่จะฝึกปฏิบัติพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เรียนรู้ใหม่บ่อย ๆ ครั้ง

7. การแจ้งผลกลับไปให้ทราบ ในการแสดงพฤติกรรมที่เป็นการเรียนรู้ใหม่แต่ละครั้งนั้น ผู้เรียนควรจะได้รับทราบผลของการแสดงพฤติกรรมหรือการปฏิบัติงานของเขาโดยทันที ถ้าหากเป็นการปฏิบัติงานที่ได้ผลดีการให้รางวัลจะเป็นตัวเสริมแรง ทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมเช่นนี้อีก

8. การจัดลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ในการเรียนการสอนนั้น เนื้อหาวิชาควรถูกนำมาจัดในลักษณะที่จะให้ผู้เรียนเรียนจากง่ายไปหายากหรือจากสิ่งที่ใกล้เคียงไปยังสิ่งที่ไกลตัว การเรียนรู้ให้สำเร็จก็จะได้นำไปดำเนินไปตามนั้น หาไม่แล้วผู้เรียนจะเกิดความเบื่อหน่ายได้

9. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากว่าผู้เรียนแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันในด้านวิธีการเรียนรู้และอัตราในการเรียนรู้ ฉะนั้นประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะจัดให้แก่ผู้เรียนจึงต้องจัดในลักษณะที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยวิธีการที่เขาถนัด และในอัตราที่เหมาะสมกับความสามารถ

10. พฤติกรรมการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนต้องระลึกอยู่เสมอว่า ทักษะในการกระตุ้นให้ ความสนใจ การอธิบาย การให้คำแนะนำ การใช้ตัวเสริมแรง ตลอดจนการบริหารห้องเรียนล้วนแต่มีผลทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพแตกต่างกันออกไปทั้งสิ้น ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกำหนดวิธีสอนในแต่ละวิชาและแต่ละชั่วโมง

การสอนวิชาเกษตรกรรม ครูผู้สอนจะต้องนำความรู้ทางด้านศิลปะและวิทยาศาสตร์ มาประสมประสานกัน แล้วนำความรู้ดังกล่าวมาจัดสอนให้สอดคล้องกับสมรรถภาพ ประเภทของการเรียนรู้ ครูจึงจำเป็นต้องนำเอาทฤษฎีการเรียนรู้สมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ก็เหมือนกับการจัดการเรียนการสอนวิชาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ คณิตศาสตร์ ฯลฯ จะมีข้อแตกต่างก็ตรงที่การเรียนการสอนวิชา เกษตรนั้นเน้นการปฏิบัติ ซึ่งปฏิฐะ บุณนาค ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกับไพบูลย์ ไพริพายฤทธิ์ (อ้างโดย เกษร เมืองพิทย , 2540 : 12) ไว้ว่า การสอนวิชาเกษตรกรรมให้ได้ผลที่ดีนั้น จำเป็น

เอ็กสารถนเป็นเอ็กสารถนที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างยิ่งที่จะต้องมีการเรียนด้วยการปฏิบัติจริงหรือที่เรียกว่า Learning by Doing จะอาศัยแต่เพียงทฤษฎีอย่างเดียวไม่ได้

พนิต เข้มทอง (อ้างโดย เกษร เมืองทิพย์ , 2540 : 13) ได้กล่าวว่า ระบบการเรียนการสอนวิชาเกษตรเป็นระบบย่อย ๆ ที่แตกออกมาจากระบบการเรียนการสอน เช่นเดียวกับระบบการเรียนการสอนวิชาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ ฯลฯ จะมีข้อแตกต่างกันตรงที่ว่า ในการเรียนการสอนวิชาเกษตรนั้นเราเน้นที่การปฏิบัติ กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมซึ่งเป็นการปฏิบัติ ผลที่ได้จากการปฏิบัติในระหว่างเรียนจะกลายเป็นประสบการณ์ ในขณะที่เดียวกัน พร พ่วงกิม (อ้างโดย เกษร เมืองทิพย์ , 2540 : 12) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการสอนการเรียนวิชาเกษตรควรเน้นที่การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงให้มาก ควรสำรวจและคัดเลือกทักษะทางการเกษตรที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในท้องถิ่น และตรงกับความสนใจของผู้เรียน ข้อเสนอแนะที่กล่าวมานี้ ใกล้เคียงกับข้อเสนอแนะของ Hamlin ซึ่งได้กล่าวว่า การศึกษาเกษตรควรจัดให้สอดคล้องกับสภาพของแต่ละท้องถิ่นที่แตกต่างกัน และยังคงคำนึงถึงเรื่องอื่น ๆ อีกด้วย เช่น ลัทธิศาสนาและค่านิยมของประชาชนในท้องถิ่นที่แตกต่างกัน เป็นต้น ดังนั้น การจัดการศึกษาวิชาชีพเกษตรจึงจัดในทำนองเดียวกันหมดทุกท้องถิ่นเหมือนวิชาอื่น ๆ ไม่ได้

พรทิพย์ อุดมสิน (อ้างโดย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , 2533 : 124) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับเทคนิค และระดับอุดมศึกษา ซึ่งการสอนในระดับอุดมศึกษา ผู้สอนส่วนมากมักใช้วิธีการบรรยาย อาจมีการใช้สื่อการสอนประกอบการสอนบ้าง และมีการทดลองในห้องปฏิบัติการ ส่วนการปฏิบัติจริงในภาคสนามมีน้อยกว่าระดับเทคนิคมาก อาจเป็นเพราะระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นเทคโนโลยีขั้นสูงและความเป็นเลิศทางวิชาการควบคู่กันไป ในการสอนระดับนี้ ผู้สอนน่าจะสอนให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม รู้จักแก้ปัญหาและหาแนวทางพัฒนา นอกจากนั้นผู้สอนควรทำการวิจัย โดยอาจทำร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือกับผู้เรียน เพื่อหาทางเชื่อมต่อเทคโนโลยีขั้นสูงของต่างประเทศ กับเทคโนโลยีพื้นบ้านของไทย เพื่อเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อไป

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเกษตรกรรมที่ได้ผลสมบูรณ์นั้น ไม่ว่าจะในระดับใดก็ตาม จะต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนจากการปฏิบัติจริง และสิ่งที่นำมาให้ปฏิบัตินั้น จะต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย จึงจะทำให้การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมประสบผลสำเร็จ

2.7.1 ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผล ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดการสอนของอาจารย์เอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาฝึกฝนและเรียนรู้ วิธีการหนึ่งที่จะใช้เป็นข้อมูลที่จะช่วยชี้แนะหรือใช้

เอกลางเป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมให้เกษตรกรเรียนรู้และพัฒนาอาชีพของตนเอง เมื่อผู้ผลิตเห็นประโยชน์ของการค้าไม่อาจรณิใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบการพิจารณาในการปรับปรุงตัวผู้สอน ให้เป็นผู้สอนที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน คือ การสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียน ซึ่งนับว่าเป็นแหล่งข้อมูลที่สามารถให้ข้อคิดโดยตรงเกี่ยวกับลักษณะของอาจารย์ที่สอนดีหรือที่พึงปรารถนาของผู้เรียน ซึ่งบางครั้งก็ใช้ชื่อเรียกว่าอาจารย์ในอุดมคติ นักการศึกษาไทยที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะอาจารย์ในอุดมคติ คือ อุทุมพร ทองอุไทย (อ้างโดย กัญญา วีระวรรณ 2536 : 24-25) ผลการวิจัยพบว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความเห็นว่าลักษณะอาจารย์ในอุดมคติที่พึงปรารถนามากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่

1. ใช้ตัวอย่างที่เปรียบเทียบและความจริงในการอภิปรายได้อย่างเหมาะสม
2. มีการเตรียมการสอนที่ดี
3. มีความสนใจและสนุกในการสอน
4. เสนอความคิดใหม่แก่อนิสิตเพื่อเปิดความสนใจให้กว้างขวาง
5. จูงใจให้นิสิตทำงานอย่างดีที่สุด

นักการศึกษาไทยที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษามากท่านหนึ่งคือ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (อ้างโดย กัญญา วีระวรรณ , 2536 :26) ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่าผู้สอนที่ดีในระดับอุดมศึกษาควรมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ

1. มีความรู้
2. มีความรัก ความศรัทธา ในอาชีพครู
3. รู้จักคิด วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจรรณ
4. มีความสามารถในการทำหรือปฏิบัติได้
5. มีความสามารถในการประยุกต์และใช้ความรู้ต่าง ๆ
6. มีความสามารถในการโต้ตอบ ถกเถียง อภิปราย กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี
7. มีเทคนิคในการกระตุ้นผู้เรียนให้ศึกษาด้วยตนเอง

Mcdanial และ Revitz (1971 : 217-218) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ระดับวิทยาลัย โดยให้นักศึกษาจาก Kentucky University จำนวน 51 คน เขียนบรรยายถึงลักษณะของอาจารย์ที่นักศึกษาเห็นว่ามีประสิทธิภาพในการสอนในสาขาวิชาของเขา แล้วรวบรวมและสรุปผลได้ว่า อาจารย์ที่นักศึกษาเห็นว่ามีประสิทธิภาพในการสอน มีลักษณะดังนี้

1. เตรียมการสอนรอบทเรียนอย่างดี
2. สามารถใช้อุปกรณ์การสอนอย่างเหมาะสม
3. สร้างข้อเสนอซึ่งครอบคลุมเนื้อหา
4. แสวงหาความสนใจในตัวผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. มีความยุติธรรมในการให้อันดับคะแนน (Grade)

ลักษณะของอาจารย์ที่นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ไม่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการสอน

คือ

1. ละเลยงานในหน้าที่
2. ไม่สนใจความรู้ลึกของผู้เรียน
3. ใช้กระบวนการวัดผลตามอำเภอใจ
4. เน้นกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้สติปัญญา

รมณีย์ อภาภิรม (2531 : 13) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนของครูจะประสบผลสำเร็จมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับตัวครูเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรก เนื่องจากครูเป็นผู้ให้ความรู้ เป็นแบบอย่างแก่นักเรียน โดยมีปัจจัยซึ่งควรพิจารณาดังต่อไปนี้

1. ความสามารถของครูทางด้านภูมิปัญญา
2. ทักษะและประสบการณ์ของครู
3. ทศนคติของครู
 - ทศนคติต่อวิชาที่สอน
 - ทศนคติต่อผู้เรียน
 - ทศนคติต่ออาชีพครู
4. อายุของครู
5. เพศ
6. สภาพครอบครัวและสังคม

นอกจากนี้สิ่งสำคัญอีกประการที่ควรนำมาพิจารณาคือ หลักการเรียนรู้ (Principle of Learning) ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูต้องนำมาพิจารณาในการสอนได้แก่

- การสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเอง
- มีการโต้ตอบระหว่างผู้เรียนและผู้สอน
- ครูต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ครูต้องเปรียบเทียบให้เห็นข้อแตกต่างได้ชัดเจน
- เรื่องที่นำมาสอนต้องทันต่อเหตุการณ์ ไม่ล้าสมัย
- ดัดแปลงเนื้อหาให้เข้ากับประสบการณ์ของนักเรียนที่เคยมีมาก่อน
- สร้างเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่จะทำให้นักเรียนจำในสิ่งที่เรียนได้
- เน้นเรื่องการฝึกหัดหรือฝึกปฏิบัติ
- พยายามสอนโดยให้นักเรียนรู้เรื่องโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า
- ผู้สอนควรสอนให้อยู่ในลักษณะของรูปธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การสอนที่มีเวลาสอนติดต่อกันเป็นเวลานาน ๆ ควรได้มีการหยุดพักหรือมีกิจกรรมอื่นแทรก
- ครูต้องให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ที่จะนำเอาไปใช้ได้
- การประสบผลสำเร็จในการเรียน จะช่วยให้นักเรียน

สมวงศ์ วงศ์วอนแสง (อ้างโดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , 2533 : 475) ได้เสนอแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษาเกษตรไว้ว่า การเรียนการสอนตามหลักสูตรที่จัดนั้น ผู้สอนควรจะได้คำนึงถึงเรื่องของการปฏิบัติมากกว่าทางทฤษฎี หมายความว่า การเรียนการสอนควรเน้นแนวทางปฏิบัติให้มาก อย่าสอนแบบหอคอยงาช้าง คือ มีแต่ทฤษฎีที่สูงจนเลิศเลอและไม่สามารถจะนำเอาไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ โดยที่ผู้สอนมิได้ยกตัวอย่างหรือมิได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการปฏิบัติหรือได้สัมผัสกับชีวิตจริงของการทำงาน โดยมีข้อคิดดังนี้

1. สำหรับการเรียนการสอนนั้น วิธีการที่ดีที่สุดควรจะได้มีกลุ่มของผู้สอนที่มีความรู้ทั้ง 2 สาขา คือ การศึกษาเกษตรและการส่งเสริมการเกษตร อีกทั้งมีประสบการณ์ไม่ว่าจะในด้านการทำงานหรือจากการดูงาน เพื่อให้ผู้สอนได้ยกตัวอย่างของจริง ได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ๆ มาอภิปรายกัน มิใช่สอนกันบนกระดานดำ จนผู้เรียนไม่สามารถจะนำไปใช้ได้

2. การเรียนการสอนมีจำเป็นจะต้องเรียนในห้องเรียนให้มาก การสอนอาจจะทำกันในภาคสนาม หรือเน้นหนักทางด้านทัศนศึกษาให้ผู้เรียนได้เห็นของจริง หรือนำปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสไลด์ ภาพยนตร์ วีดิโอเทป มาฉายให้ผู้เรียนได้เห็น และให้ผู้เรียนได้มีโอกาสอภิปรายแก้ปัญหาที่นั้น ๆ

3. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงกิจกรรมหรืออภิปรายกันเองโดยที่ผู้สอนควรทำหน้าที่เพียงอาจารย์ที่เลี้ยง ให้ผู้เรียนเข้าใจแนวทางอภิปรายและในแนวทางทำกิจกรรมที่ถูกต้อง เพราะปัญหาใหญ่ของการเรียนการสอนในปัจจุบัน จะพบโดยทั่วไปว่ามีการยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลางอย่างมาก

4. การเรียนการสอนควรเน้นทางด้านการฝึกทักษะ ไม่ว่าจะเป็นทักษะในห้องเรียนหรือทักษะสนามในแปลงทดสอบ ทักษะจากการถ่ายทอดวิชาการให้แก่เกษตรกร เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่า การเรียนจากผู้สอนนั้น สามารถนำไปใช้ได้กับเกษตรกรในชีวิตจริงได้

5. การเรียนการสอนควรใช้วิทยากรผู้มีประสบการณ์โดยตรงมาสอน เพราะผู้สอนเพียงคนเดียวไม่สามารถจะสอนให้ผู้เรียนเห็นประเด็นสำคัญ ๆ ของทุก ๆ เนื้อหาได้ โดยเฉพาะการสอนประสบการณ์จริงให้ผู้เรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะควรจะใช้วิทยากรที่ทำงานโดยตรงในสาขานั้น ๆ มาช่วยถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เป็นการเปิดโลกให้กว้างในด้านแนวความคิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาและรายวิชาให้ทันสมัยอยู่เสมอ ผู้สอนควรจะได้ปรับปรุงเนื้อหาและวิธีการสอนให้ใหม่ทันกับเหตุการณ์ และควรปรับปรุงทุกครั้งที่มีการสอน เพราะวิทยา-การนั้นมีได้อยู่หนึ่ง มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวอยู่เสมอ ๆ

7. การเรียนการสอนควรมีเอกสารการสอนหรือตำราประกอบ ทั้งนี้เพราะให้เกิดมาตรฐานให้กับทั้งผู้เรียนและผู้สอน และผู้เรียนก็ได้มีเอกสารประกอบการเรียน ทำให้ง่ายต่อการค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม

8. การเรียนการสอนควรใช้สื่อโสตทัศน เพื่อให้นำเหตุการณ์หรือสถานการณ์จริงมาให้ผู้เรียนได้เห็นได้อย่างการบันทึกวีดิโอเทป การถ่ายสไลด์ หรือการถ่ายภาพ เป็นต้น จะช่วยให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายและการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพ เพราะผู้เรียนได้เห็นของจริงที่เกิดขึ้น

รูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การเรียนการสอนวิชาเกษตร จะประสบผลสำเร็จจนผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง โดยเฉพาะบทบาทของผู้สอนนั้นก็ยังมีอยู่มาก เช่น ผู้สอนมีความรู้เนื้อหาดี มีประสบการณ์ และในขณะเดียวกัน ด้านการเรียนการสอน บทบาทของผู้สอนก็ยังคงมีอยู่มากเช่นกัน เช่น ผู้สอนควรเน้นทางด้านการฝึกทักษะ ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยอยู่เสมอ ควรมีเอกสารหรือตำราประกอบการสอน และควรใช้สื่อทางโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนด้วย

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (อ้างโดย กัญญา วีระวรรณ , 2536 : 40-41) ได้เสนอรูปแบบการสอนทั่วไปสำหรับการสอนในระดับอุดมศึกษาไว้ดังนี้

1. รูปแบบที่เน้นตัวครู
2. รูปแบบที่เน้นเนื้อหา
3. รูปแบบที่เน้นเครื่องมือและอุปกรณ์
4. รูปแบบที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก
5. รูปแบบที่เน้นสุขภาพจิตของผู้เรียน
6. รูปแบบที่เน้นตัวผู้เรียน
7. รูปแบบที่เน้นประสบการณ์จำลอง
8. รูปแบบที่เน้นประสบการณ์จริง

รูปแบบในการสอนของอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาข้างต้น อาจมีแหล่งที่มาดังต่อไปนี้

1. วิธีการที่อาจารย์ท่านนั้นเคยเรียนมา
2. พื้นฐานทางสังคมของผู้สอน
3. ความนิยมในนักปรัชญา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ความถนัดและความต้องการของอาจารย์เอง
5. ความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์การศึกษา
6. สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาหรือสังคม

การสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นเพียงรูปแบบการสอนทั่วไป แต่สำหรับการสอนในระดับอุดมศึกษานั้น น่าจะนำรูปแบบต่าง ๆ มาผสมผสานกัน และมุ่งเป้าหมายไปที่วิธีการส่งเสริมให้ผู้เรียน รู้วิธีการหาความรู้ ดังที่ วิจารณ์ พานิช (2527 : 213-214) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า

เป้าหมายสำคัญของการสอนไม่ใช่เนื้อหาของความรู้ แต่เป็นเรื่องของวิธีการหาความรู้ เพราะหากเราเน้นที่เนื้อหาวิชา โดยละทิ้งวิธีการให้นักศึกษามีความสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองแล้ว สิ่งใดที่อาจารย์ไม่บอกนักศึกษาก็จะไม่รู้ แต่หากนักศึกษามีความคล่องแคล่วในการแสวงหาความรู้ แม้อาจารย์ไม่บอกนักศึกษาก็สามารถหาเอาเองได้ ดังนั้น ในเรื่องการเรียนการสอน อาจารย์ต้องเน้นที่การเรียนรู้ของนักศึกษา สร้างบรรยากาศให้นักศึกษาใฝ่รู้ กระตุ้นความใคร่รู้ของนักศึกษาให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองเป็น มีความคิดริเริ่ม และสนุกสนานกับการเรียนรู้ โดยให้กระบวนการเรียนรู้เน้นที่ตัวนักศึกษา ไม่ใช่ที่อาจารย์ เน้นที่การเรียนรู้ ไม่ใช่เน้นที่การสอน และเน้นที่วิธีการเรียนรู้ไม่ใช่ที่เนื้อหาความรู้เพียงอย่างเดียว ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนดังกล่าวจะเอื้อประโยชน์ต่อทั้งนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนด้วย เพราะจะทำให้อาจารย์ได้จัดลักษณะและวิธีทำงานให้อยู่ในฐานะผู้อำนวยความสะดวกและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยอาจารย์จะต้องทำงานวิจัย เขียนบทความหรือตำราเพื่อเผยแพร่ความรู้ ซึ่งจะทำได้ต่อเมื่ออาจารย์ต้องอ่าน ศึกษา ค้นคว้า และติดตามความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งจะทำให้อาจารย์ต้องขวนขวาย ต้องเสริมสร้างศักยภาพของตนเองให้สามารถทำสิ่งที่ยากกว่าการสอนในรูปแบบอื่น ๆ อย่างที่ทำกันอยู่ทั่วไป ได้แก่ การวิจัย การเขียนบทความ การเขียนตำราการทำชุดสไลด์ประกอบเสียง การทำภาพยนตร์หรือวิดีโอเพื่อช่วยการเรียนรู้ ซึ่งจะทำได้ต่อเมื่ออาจารย์ต้องค้นคว้ามาก อ่านมาก ฟังมาก ชัยนมาก และต้องเป็นคนเปิดกว้างรับความรู้ใหม่ ๆ เทคนิคใหม่ ๆ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เอามาใช้ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา และทำให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นอยู่ตลอดเวลา

มาลินี จุฑะรพ (2537 : 97) ได้กล่าวถึงการที่ผู้สอนใช้หลักจิตวิทยาประยุกต์ใช้ในการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. ความรู้และความเข้าใจในบทเรียน
2. ทักษะและความชำนาญในวิชาการเรียนรู้นั้น
3. มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียนรู้
4. สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. สามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไรก็ตาม การสอนของอาจารย์ก็ย่อมจะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบสำคัญหลายประการในการจัดการเรียนการสอน

แนวความคิดและผลงานวิจัยของนักการศึกษาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปคุณสมบัติของผู้สอนที่ดีได้ 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ คือ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ สามารถที่จะให้ความรู้แก่ผู้เรียนได้ดีทั้งหลักเกณฑ์ ทฤษฎี ตัวอย่าง และการนำไปปฏิบัติจริง

2. ด้านวิธีการสอน ผู้สอนที่ดีนั้นนอกจากจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างดีแล้ว ยังต้องมีความรู้และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ ความคิดสู่ผู้เรียนอย่างดี รู้จักเลือกเทคนิคการสอนต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา ขนาดกลุ่มของผู้เรียน และความแตกต่างของผู้เรียน

3. ด้านบุคลิก ได้แก่ การเป็นผู้มีคุณธรรม ความประพฤติ กิริยาท่าทาง การพูดแสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ดี มีความเข้าใจในผู้เรียน

Phipps (1980 : 23 - 29) ได้กล่าวว่า บุคคลที่จะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูเกษตร จะต้องมีความรู้ดังต่อไปนี้

1. มีความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาเกษตรเป็นอย่างดี (Agriculture) คือ ต้องเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรมาแล้ว เพื่อที่จะสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนได้

2. มีบุคลิกภาพและเจตคติที่ดี (Character and Personality) คือ ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การประกอบอาชีพครูเกษตรประสบความสำเร็จ ครูเกษตรต้องมีความสามารถพิเศษและลักษณะเฉพาะบุคคล ซึ่งเป็นเครื่องหมายของความดีเดียง ครูเกษตรจะต้องรู้ถึงวิธีที่จะพบปะสังสรรค์กับผู้คน บางทีการให้คำแนะนำทางการเกษตรอาจล้มเหลวได้ง่าย หากครูเกษตรไม่รู้จักพบปะและวางตัวให้เหมาะสม

3. มีความเข้าใจในชีวิตชนบท (Rural Mindness) ในส่วนนี้สิ่งที่ครูเกษตรจะต้องปฏิบัติ คือ

3.1 ต้องเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตในชนบท

3.2 มีกิริยาท่าทางความเป็นมิตรต่อเกษตรกร และคนที่ทำงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร

3.3 มีเทคนิคต่าง ๆ มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และความรู้เรื่องการปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาเกษตร

3.4 มีความสามารถที่จะเป็นผู้นำ และรับทราบเรื่องราวในปัจจุบันและคนที่ทำงานการเกษตรในปัจจุบันและสภาพภาคหน้า ซึ่งจะนำมาซึ่งการปฏิบัติที่ถูกต้องกับความเป็นจริงได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 มีความสามารถที่จะช่วยเหลือบุคคลต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับการทำงานการเตรียมงานในระบบฟาร์ม ที่ต้องการความรู้และทักษะในการเกษตร

4. เข้าใจเกี่ยวกับชีวิตคนในเมือง (Urban Mindness)

4.1 เข้าใจและเห็นถึงรูปแบบชีวิตคนในเมือง

4.2 เข้าใจสภาพการทำงานฟาร์ม ในเขตพื้นที่เมืองที่ต้องการความรู้และทักษะในการทำการเกษตร

4.3 เข้าใจถึงความต้องการการจ้างงานในการประกอบอาชีพรับจ้างทางการเกษตรที่ต้องการทั้งความรู้และทักษะ

4.4 เข้าใจถึงความสามารถส่วนบุคคล ก่อนที่จะเริ่มให้ความรู้ทางการเกษตร

4.5 มีความสามารถที่จะเตรียมบุคลากรเข้าประกอบอาชีพการทำฟาร์มในภายหลัง

5. มีลักษณะการเป็นผู้นำ (Leadership) ในส่วนที่สำคัญที่สุดอีกส่วนหนึ่งของครูที่จะสอนเกษตร คือ จะต้องมึลักษณะการเป็นหัวหน้าหรือผู้นำและจะต้องนำนักเรียนได้

6. ตั้งใจที่จะทำงาน มีปณิธานแน่วแน่ที่จะสอน (Commitment to Teaching) ครูเกษตรจะต้องตั้งใจมั่นในการทำงาน

7. มีความมั่นใจในตนเอง (Self Confidence) ครูเกษตรเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกมาแล้วและรู้ถึงเนื้อหาวิชาแต่เพราะว่าขาดความมั่นใจบางครั้งจึงสอนได้ไม่ดีเท่าที่ควร แต่ถ้าครูเกษตรมีความมั่นใจและมีความคิดริเริ่มก็จะเป็นผู้นำที่ดี

8. ความประณีต (Neatness) ครูเกษตรจะต้องมีลักษณะเฉพาะของการแต่งกายในแต่ละโอกาส การแต่งกายของครูเกษตรจะต้องแตกต่างจากครูอื่น ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความประทับใจ ความเหมาะสมของการแต่งกายเป็นสิ่งสำคัญสำหรับครูเกษตร

9. ความอ่อนน้อมถ่อมตน ท่าทีที่อ่อนโยน (Courtesy and Manners) ครูเป็นผู้รองรับการศึกษาของบุคคล ครูจึงต้องมีความเป็นสุภาพชน ต้องพัฒนาสุนทรีย์ให้มีความสุภาพอ่อนโยนกระทำตนให้สุภาพและมีกิริยามารยาทที่ดี ทำตนให้เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์

10. ความคิดที่ตรงตามถูกต้องและมีเจตคติที่ดี (Correct Attitude) ครูต้องมีการวางตัวที่ดีซึ่งไม่ใช่เรื่องเดียวในการที่จะก้าวไปในการทำงาน แต่ยังเป็นการติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ ในระบบโรงเรียนครูต้องมีความรักในวิชาชีพ ให้คำแนะนำและชี้แนะด้วยความเมตตา และทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนและชุมชน

11. มีความตั้งใจที่จะร่วมมือกับทุกคน (Willingness to Co-operate) ครูเกษตรต้องมีความตั้งใจที่จะร่วมมือกับสถานที่ทำงานในโรงเรียนตลอดเวลา ต้องทำตนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ร่วมมือกันทำตามนโยบายของโรงเรียน คำนี้ว่าโรงเรียนไม่ขึ้นอยู่กับผู้อำนวยการเพียงคนเดียวแต่ขึ้นกับทุกคนในระบบโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. มีคุณธรรมและหลักจรรยาในวิชาชีพ (Professional Ethic) ซึ่งหลักจรรยาในวิชาชีพมีดังนี้

- ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของโรงเรียน
- มีสิทธิที่จะส่งเสริมหรือคัดค้านในกิจกรรมที่ครูเกษตรมีส่วนร่วม
- การพิจารณาถึงสัญญาและข้อผูกมัดของโรงเรียนและปฏิบัติตาม
- ไม่ปฏิเสธที่จะช่วยงานด้วยความสมัครใจกับครูด้วยกัน
- การตกลงทำงานใด ๆ กับใครต้องมีลายลักษณ์อักษรเป็นหลักคำประกัน
- เป็นผู้ชนะที่ดีและเป็นผู้แพ้ที่ดี
- ไม่ปฏิเสธที่จะแก้ข้อผิดพลาดในงาน
- กลัวและเคารพในความถูกต้องของผู้อื่น

13. ความตั้งใจที่จะทำงานอย่างแน่วแน่มั่นคง (Willingness to Work) ครูเกษตรที่จะประสบความสำเร็จต้องมีความตั้งใจในการทำงานเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ

14. ใช้สติปัญญาและสมอง (Intelligence) ครูเกษตรต้องทำงานด้วยการใช้ความคิด วิเคราะห์พิจารณาข่าวสาร คิดอย่างมีหลักการ มีเหตุผล แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ มีความจำที่ดี

15. วุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturities) การควบคุมอารมณ์และแสดงถึงความเป็นผู้ใหญ่ที่น่าเชื่อถือ ต้องมีอารมณ์ที่หนักแน่นมั่นคงมีเหตุผล

16. มีร่างกายที่แข็งแรง (Physical Abilities) ครูเกษตรต้องมีร่างกายที่แข็งแรงเป็นปกติ มีเสียงที่ชัดเจน มีการใช้สายตาที่กว้างไกล

17. ต้องดูแลตัวเองอยู่ตลอดเวลาในเรื่องสุขภาพ (Health) ครูเกษตรต้องมีความอดทนต้องดูแลสุขภาพให้สมบูรณ์แข็งแรงอยู่ตลอดเวลา

18. มีความรู้ในวิชาสามัญทั่ว ๆ ไป (General Education) ครูเกษตรต้องเป็นผู้นำทางการศึกษา เป็นผู้ที่มีการศึกษากการพูดและเหตุผลที่กว้างขวาง การศึกษาในสาขาของการเกษตรอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ ภาษาอังกฤษก็เป็นสิ่งสำคัญของครูเกษตรที่จะต้องพูดและเขียนได้

19. มีความสนใจในสิ่งรอบข้างที่กว้างไกล (Broad Interest)

สรุปได้ว่า อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอน ให้บรรลุวัตถุประสงค์คุณสมบัติโดยรวมของอาจารย์ผู้สอนนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความรับผิดชอบ มีทักษะและประสบการณ์ และสามารถนำเทคนิคการสอนต่าง ๆ มาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน

2.7.2 ผู้เรียน

การเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา จะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหรือไม่นั้น

ไม่ได้ขึ้นอยู่กับหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนเท่านั้น หากจะต้องขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนด้วย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญต์ให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาหรือที่เรียกว่านิสิตนักศึกษา นั้น นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง การเรียนการสอนในสถาบัน การศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนเท่านั้น หากจะต้องขึ้นกับผู้เรียนด้วย เพราะ ถ้าไม่มีนิสิตนักศึกษา อาจารย์ในมหาวิทยาลัยก็จะไม่มีงานทำ หรือเมื่อผลิตบัณฑิตออกไป ขาด ความรู้ ขาดคุณธรรม ไม่มีใครต้องการในสังคม ก็ไม่มีใครจะจ้างบัณฑิตไปทำงาน และก็ไม่มีใคร อยากรจะสมัครเข้าสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ หากผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาไปแล้วก็จะหางานทำไม่ได้

ผู้เรียนในสถาบันอุดมศึกษา มีลักษณะประจำตัวและธรรมชาติที่แตกต่างกันไปตาม เพศ วัย ความสามารถ ความคาดหวัง ความสนใจ สภาพร่างกาย และภูมิหลัง ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผล ต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษา ดังนั้น ในการจัดการศึกษาและการพัฒนานักศึกษาจะมีประ- สติธิภาพมากขึ้นถ้าสถาบันรู้จักและเข้าใจในตัวผู้เรียน ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (อ้างโดย พรชูลี อาชว อ่ำรุ่ง , บรรณาธิการ : 2526) กล่าวว่า การทำความรู้จักหรือศึกษาเกี่ยวกับนักศึกษา โดยทั่วไปมี จุดมุ่งหมายหลัก 3 ประการคือ

1. ศึกษาเพื่อเป็นผู้รู้เกี่ยวกับนักศึกษา เป็นการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ เกี่ยวกับ นักศึกษาในทุก ๆ ด้าน
2. ศึกษาเพื่อเป็นผู้จัดบริการให้กับนักศึกษา เป็นการนำความรู้เกี่ยวกับนักศึกษามาใช้ ประโยชน์และประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรม และกิจกรรมนักศึกษา รวมทั้งบริการอื่น ๆ เช่น การให้คำปรึกษา การดูแลหอพัก เป็นต้น
3. ศึกษาเพื่อเป็นผู้สอนนักศึกษาที่ดี เป็นการรู้จักและเข้าใจนักศึกษาเพื่อประโยชน์ใน การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

รมณีย์ อาภาภิรม (2531 : 16) ได้กล่าวว่า การเรียนของผู้เรียนจะประสบผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่ครูต้องการมากน้อยแค่ไหนนั้น ขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเองด้วย โดยครูจะต้องรู้ว่าผู้เรียน เป็นใคร มีพื้นฐานอย่างไร เพื่อจัดสภาพการเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยพิจารณาสิ่งเหล่านี้

1. ความสามารถทางด้านสติปัญญา (Cognitive Abilities) ความสามารถของ นักเรียนที่รับเนื้อหาที่ครูให้มากน้อยต่างกัน เนื่องจากระดับสมอง ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง แตก ต่างกัน ครูจะต้องจัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับสติปัญญาของผู้เรียน ถ้าผู้เรียนมีสติปัญญาดี สามารถรับรู้หรือเรียนรู้ได้เร็ว ครูก็สามารถให้เนื้อหาได้มากขึ้น และผู้เรียนก็ไปถึงจุดมุ่งหมายได้ อย่างดี ขณะที่ผู้เรียนที่มีเชาวน์ปัญญาต่ำกว่า อาจจะต้องย่ำหลายครั้ง หรือต้องจัดกิจกรรมอื่น เสริม

2. ความสามารถทางด้านทักษะและสุขภาพของนักเรียน (Psychomotor Abilities and Physical Characteristics) นักเรียนแต่ละคนจะมีความสามารถในทักษะต่าง ๆ กัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บางคนทำได้เร็ว บางคนทำได้ช้า บางคนคล่องแคล่ว บางคนสุขภาพไม่ดีก็มีผลต่อการเรียนในทุก ๆ ด้าน

3. **ทัศนคติของนักเรียน (Affective Characteristics)** ทัศนคติเป็นส่วนทำให้นักเรียนมีความตั้งใจเรียน อยากค้นคว้า อยากรู้เรื่องมากขึ้น โดยทัศนคติของนักเรียนเกี่ยวข้องกับปัจจัย 2 อย่างคือ

- ทัศนคติต่อผู้สอน
- ทัศนคติต่อวิชาที่เรียน

นักเรียนที่มีความเลื่อมใสศรัทธาต่อผู้สอนย่อมตั้งใจเรียน อยากเรียน เอาแบบอย่างผู้สอนและในทำนองเดียวกัน เมื่อมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาหรือเนื้อหาที่เรียน ย่อมต้องการเรียนอยากรู้ พยายามทำความเข้าใจ ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีไปด้วยในทางตรงกันข้าม ถ้านักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้สอนและวิชาที่เรียน นักเรียนก็จะรู้สึกไม่ชอบเรียน ไม่อยากได้ยิน ไม่อยากเห็น ไม่อยากฟัง บุคคลที่ตนเองไม่ชอบ ถ้าต้องเรียนก็เรียนอย่างถูกบังคับเพียงแต่ให้ผ่าน ๆ เท่านั้น การที่ต้องเรียนในเนื้อหาวิชาที่ตนเองไม่ชอบ มองไม่เห็นประโยชน์ ความสนใจ ความอยากเรียนย่อมไม่เกิด

4. **อายุของผู้เรียน (Age)** อายุเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ความสามารถทางด้านสติปัญญา ทางด้านทักษะและเจตคติของนักเรียนแต่ละวัยย่อมแตกต่างกัน ผู้เรียนอยู่ในวัยเดียวกัน ความสามารถต่าง ๆ ย่อมใกล้เคียงกัน การสอนของครูก็ง่ายขึ้นสามารถจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์เหมือน ๆ กันได้

5. **เพศของผู้เรียน (Sex)** นักเรียนหญิงและนักเรียนชายจะมีความสามารถในด้านสติปัญญา ทักษะและเจตคติที่แตกต่างกัน ความพร้อมก็ต่างกัน ในวัยเด็กนักเรียนหญิงค่อนข้างมีความพร้อม ความละเอียดอ่อนมากกว่า อยู่ในระเบียบมากกว่า และมีความรับผิดชอบมากกว่า

6. **สภาพครอบครัวและสังคมของนักเรียน (Effect of Home and Social Class)** นักเรียนที่สภาพครอบครัวอบอุ่น มีฐานะและมีการอบรมเลี้ยงดูที่สอดคล้องกับทางโรงเรียน ความตั้งใจ ความสนใจในการเรียน การรับรู้เรียนรู้ต่าง ๆ จะเป็นไปได้ดีและเร็วกว่า นักเรียนที่มาจากสภาพครอบครัวแตกแยกหรือขาดความอบอุ่น ต้องดิ้นรนหาเลี้ยงชีพ

ถ้าการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่สอดคล้องกับการสอนของครู ก็จะทำให้การเรียนของนักเรียนเป็นไปด้วยดี นักเรียนจะไม่เกิดการสับสน สามารถยอมรับสิ่งที่ครูสอนได้เต็มที่ นอกจากนี้สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว นักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะยากจนมักจะขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน บางครั้งขาดอาหารกลางวันหรือปัจจัยในการเดินทาง

มาลินี จุฑารพ (2537 : 97) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าผู้เรียนมีคุณภาพ จะตั้งใจเรียนดี และผู้สอนมีคุณภาพจะดำเนินการสอนได้ผลดีด้วย ผลที่จะตามมา คือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและได้ความรู้ดี ๆ ไม่ว่างการดีทุกสิ่ง อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีการศึกษา หรือ “ คีคชิต ” (Education Man) ซึ่งจะต้องมีความสามารถใน 6 ด้าน ได้แก่

1. มีความสามารถในการใช้ภาษา (Correct Use of Language)
2. มีกิริยามารยาทดี (Good Manner)
3. มีรสนิยมสูง (Good Taste)
4. มีวิจารณ์ญาณที่ดี (Good Reflection)
5. มีความเจริญงอกงาม.(Growth)
6. มีความสามารถในการแปลความคิดออกเป็นการกระทำได้ (Power to Translate

Thought to Concise Action)

แสงเดือน ทวีสิน (2539 : 209) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียนที่แสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจในการเรียนมีดังต่อไปนี้

1. มีความกระตือรือร้นและความสุขในการที่จะเรียน
2. มีความสนใจและเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ
3. ยินดีเข้าร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน
4. มีความพยายามที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ลุล่วง
5. ถือความผิดพลาดและความล้มเหลวเป็นบทเรียน
6. มีความพยายามเพื่อพัฒนาการเรียนและการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

สงัด อุทรานันท์ (2532 : 44) กล่าวว่า การรู้จักผู้เรียนจะเป็นผลดีต่อการเรียนการสอน

ดังนี้

1. ช่วยในการกำหนดจุดประสงค์ของการสอนให้มีความเหมาะสม ไม่สูงหรือต่ำจน

เกินไป

2. ช่วยให้การกำหนดเนื้อหาสาระที่จะนำไปสอนเป็นไปอย่างเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน

3. ช่วยในการแบ่งกลุ่มผู้เรียนหรือมอบหมายงานให้พอเหมาะกับความรู้ความสามารถและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน

4. ช่วยให้ผู้สอนรู้ว่าในระหว่างการเรียนการสอน สมควรจะได้ช่วยเหลือผู้เรียนกลุ่มใดหรือคนใดเป็นกรณีพิเศษ เพื่อจะทำให้สามารถเรียนรู้ได้ทันผู้อื่น

นอกจากนี้องค์ประกอบที่จะมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. ความสามารถทางสติปัญญา (Learning Abilities) เป็นความสามารถทางการเรียนของเด็ก โดยธรรมชาติแล้วเด็กแต่ละคนจะมีความสามารถไม่เหมือนกัน บางคนอาจมีความสามารถในการคิดคำนวณ แต่บางคนจะมีความสามารถในด้านภาษา สังคม ศิลปะ ดนตรี ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เปรียบเทียบให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นความสามารถทางการเรียนนี้จึงมีผลต่อการเรียนของเด็กโดยตรง กล่าวคือ คนไหนมีความสามารถในวิชาใดก็ย่อมจะสามารถเรียนได้ดีในวิชานั้น ๆ

2. อัตราการเรียนรู้ (Rate of Learning) หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลของเด็กที่สามารถเรียนรู้หรือเข้าใจในสิ่งที่ครูสอนได้มากน้อยและรวดเร็วเพียงใด การที่เด็กจะเรียนได้มากหรือน้อยเร็วหรือช้าเพียงใด นอกจากส่วนหนึ่งจะมาจากความสามารถทางสติปัญญาดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังมีองค์ประกอบอื่นที่สำคัญอีก ได้แก่ ทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน เช่น ความสามารถในการฟังและเข้าใจภาษา หรือรู้ความหมายในสิ่งที่ครูกำลังอธิบายหรือถ่ายทอดอยู่ ความสามารถในการอ่านและเข้าใจความหมายในสิ่งที่ตนกำลังศึกษาอยู่ และความสามารถในการถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งที่ตนกำลังอธิบายซึ่งจะเป็นการพูดหรือเขียนก็ได้ เป็นต้น

3. ลักษณะการเรียนรู้ (Function of Learning) ลักษณะการเรียนรู้เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ ความเอาใจใส่ ความมานะอดทน และความขยันขันแข็งในการเรียน ซึ่งอาจจะเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็น " ความพยายามในการเรียน " ของผู้เรียนก็ได้

4. ประสบการณ์เดิม (Background of Experience) เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เด็กได้เรียนรู้ได้ดีและรวดเร็วขึ้น ถ้าหากผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานดีก็จะสามารถเข้าใจอย่างรวดเร็วและเกิดความเข้าใจได้แจ่มแจ้ง เนื่องจากเห็นความสัมพันธ์ของความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

สรุปได้ว่า ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษามีลักษณะที่ค่อนข้างเฉพาะของตนเอง แม้จะไม่ใช่ผู้ใหญ่เต็มที่แต่ก็ไม่ใช่เด็กอีกต่อไป การที่ผู้สอนรู้จักผู้เรียนนั้น จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อผู้สอน เพราะจะทำให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยในการกำหนดจุดประสงค์การสอน เนื้อหาสาระได้เหมาะสมกับระดับความรู้ และความสามารถของผู้เรียนอีกด้วย

2.7.3 หลักสูตรและเนื้อหาสาระ

หลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะเป็นตัวกำหนดหรือเป็นกรอบของแนวปฏิบัติที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุความมุ่งหมายที่วางไว้

Bobbitt (อ้างโดย ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ , 2539 : 4) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือ รายการของสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กและเยาวชนต้องทำ และมีประสบการณ์ด้วยวิธีการพัฒนาความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวให้ดี เพื่อสามารถดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่ได้

Good (1973 : 157) ได้ให้ความหมายว่าหลักสูตรคือ กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบหรือลำดับวิชาที่บังคับสำหรับการจบการศึกษา หรือเพื่อรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหลัก ๆ

Saylor & Alexander (อ้างโดย ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ , 2539 : 4) ได้กล่าวถึงความ

หมายหลักสูตรว่า เป็นแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อบรรลุเป้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมายหรือจุดหมายที่วางไว้โดยมีโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Tabá ที่กล่าวไว้ว่า หลักสูตร คือ แผนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยจุดประสงค์และจุดหมายเฉพาะ การเลือกและการจัดเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

อ้าง บัควรี (2531 : 6) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

จากความหมายของหลักสูตร จะเห็นได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรได้รวมจุดมุ่งหมายของการศึกษาในแต่ละระดับ เนื้อหาสาระและประสบการณ์ทั้งหลายของผู้เรียนเข้าไว้ด้วยกัน หลักสูตรจึงเป็นรากฐานของการเรียนการสอน ซึ่งจะมีผลให้นักเรียนได้รับความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนเป็นอย่างดี

อ้าง บัควรี (อ้างโดย นิรมล ธรรมอำนวยสุข , 2531 : 33) กล่าวว่า หลักสูตร เป็นหัวใจของการศึกษา ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่ให้เห็นว่า โรงเรียนมีความมุ่งหมายในการให้การศึกษาแก่เด็กอย่างไร และสามารถให้ความรู้สร้างเสริมทักษะและทัศนคติในด้านใดบ้าง สิ่งต่าง ๆ ที่ประมวลไว้ในหลักสูตรเป็นเสมือนแนวทางที่ช่วยให้เราทราบได้ทันทีว่า การศึกษาที่จัดให้แก่เด็กนั้นหนักไปในทางใด มีผลดีต่อตัวเด็กและต่อสังคมมากน้อยเพียงไร

บุษยา พรหมอ่อน (2539 : 44 - 46) ได้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรที่ดีว่าควรจะมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. ลักษณะและการจัดเนื้อหาวิชา - กิจกรรม
3. วัสดุหลักสูตร
4. การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

อำนาจ เขมะบุลกุล (2539 : 89 - 90) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดีนั้น ควรจะมีลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้คือ

1.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรจะตั้งอยู่บนรากฐานทางการศึกษาอย่างถูกต้อง เช่น พื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยา สังคมวิทยาและธรรมชาติของความรู้ และจะต้องอยู่บนรากฐานของความจริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้

1.2 สอดคล้องกับความต้องการของสังคม สามารถสนองความต้องการของสังคมและชาติ อันได้แก่ ความมุ่งหวังที่ให้แก่เด็กนักเรียนเป็นคนที่เห็นประโยชน์ของส่วนรวมและเสียสละ มีความรู้สึกชื่นชมภาคภูมิใจในชาติ สามารถที่จะสร้างเสริม และมีศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีองค์พระมหากษัตริย์เป็นประมุข และเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะพลเมืองดีของชาติ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก สามารถสนองความต้องการของผู้เรียนตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย เช่น ส่งเสริมให้เด็กเป็นคนกล้าแสดงออกในด้านความคิดเห็น สนองความต้องการของเด็กด้านความอบอุ่น การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม เมื่อเป็นเช่นนี้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละระดับจึงแตกต่างกัน

1.4 จุดมุ่งหมายที่ดีของหลักสูตร จะต้องมุ่งสร้างเสริมค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม โดยให้ความรู้และเข้าใจว่าสิ่งใดควรอนุรักษ์ไว้ รู้จักสร้างสรรค์วัฒนธรรมให้เจริญก้าวหน้า

1.5 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี จะต้องเน้นและส่งเสริมคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามหลายด้าน ตลอดจนส่งเสริมให้เป็นคนคิดเป็น มีความสนใจ มีความกระตือรือร้น มีอาชีพตามความถนัด และจะต้องเน้นหนักในการส่งเสริมทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการฝึกอาชีพ

1.6 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดีจะต้องช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการศึกษาให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของสังคม

1.7 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดีจะต้องมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือและมีความต่อเนื่องกันทุกข้อโดยไม่มีความขัดแย้งกัน

1.8 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดีควรจะยืดหยุ่นได้ และเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

2. เนื้อหาของหลักสูตร (Content) หรือสิ่งที่กำหนดให้เรียนนั้นควรจะต้องทำความเข้าใจเนื้อหาเป็นเพียงแนวทางที่จะช่วยให้ครูนำไปสู่หรือก่อให้เกิดประสบการณ์กิจกรรม ซึ่งเป็นแนวทางที่จะช่วยหรือฝึกให้เด็กได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมที่เด็กต้องการ สังคมต้องการ และชาติต้องการ

3. วัสดุหลักสูตร เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้หลักสูตรนำไปสู่การปฏิบัติได้สะดวกสบายขึ้น แต่เฉพาะตัวหลักสูตรอย่างเดียวคงจะนำไปสู่การปฏิบัตินี้ได้ยากยิ่ง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีวัสดุหลักสูตร เช่น แผนการสอน (โครงการสอน ประมวลการสอน คู่มือครู)

4. หลักสูตรที่ดีจะต้องนำไปสู่หลักปฏิบัติได้ดี หลักสูตรที่จะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างได้ผลนั้น จะต้องประกอบด้วยลักษณะหลายประการ คือ

4.1 หลักสูตรจะต้องกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำ ที่จะให้เด็กส่วนใหญ่สามารถประสบความสำเร็จได้ (Minimum Requirement) เด็กฉลาดจะมีบทเรียนพิเศษให้เรียนเพิ่ม และมีเด็กส่วนน้อยที่ควรจะต้องให้ความช่วยเหลือให้ประสบความสำเร็จได้

4.2 หลักสูตรควรจัดเนื้อหาไว้เป็นกลาง ๆ ส่วนหนึ่งที่ได้ก็จะต้องเรียนทั่วประเทศเหมือนกันหมด และอีกส่วนหนึ่งนั้น ควรให้เป็นเรื่องของแต่ละท้องถิ่นจะกำหนดเอง เพิ่มเติมจากส่วนแรก นั่นคือ หลักสูตรเปิดโอกาสให้แต่ละท้องถิ่นส่งเสริมดัดแปลงหรือปรุงแต่งเนื้อหาที่กำหนดได้เอง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการดำรงชีวิตของผู้เรียนในท้องถิ่นนั้น ๆ

4.3 หลักสูตรควรกำหนดแนะแนวไว้กว้างพอที่ครูจะเลือกสรรเนื้อหาหรือกิจกรรมสื่อการเรียนได้เอง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า หลักสูตรยืดหยุ่นได้ (Flexibility) ไม่เป็นแนวตายตัวในการปฏิบัติการสอน หลักสูตรจะช่วยหรือส่งเสริมให้ครูมีความเป็นอิสระในการส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดการที่จะสนองความต้องการของผู้เรียนได้ดี นั่นคือ แนวที่ให้ไว้ควรเป็นแนวกลาง มีตัวเลือกที่ดัดแปลงได้ตามที่ครูเห็นสมควร

4.4 หลักสูตรควรเน้นหนักในรูปแบบวัฒนธรรมกับชนบประเพณีท้องถิ่น อย่างได้สัดส่วนกับรูปแบบวัฒนธรรมหรือวิชาการดังกล่าว มี 2 แบบ

Saylor and Alexander (อ้างโดย จารุงศ์ แซ่ลิ้ม , 2539 : 117 - 119) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของหลักสูตรที่ดีไว้ดังนี้

1. เนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตรครอบคลุมข้อมูลที่ได้มาจากนักเรียน สังคมกระบวนการเรียน และความรู้ที่ควรได้รับในระหว่างการศึกษาหรือไม่อย่างไร
2. จุดมุ่งหมายของโรงเรียนวางไว้ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องหรือไม่ จุดมุ่งหมายมีความกว้างขวาง มีความสมดุล และจะเป็นจริงได้หรือไม่ มีช่องว่างพอที่จะขยาย ดัดต่อเพิ่มเติม จุดมุ่งหมายที่ต้องการหรือไม่
3. กระบวนการเรียน ผู้เรียนมีโอกาสก้าวหน้า และมีอิสระที่จะพัฒนาความสามารถ ความสนใจ ตามแนวทางของตนเองได้หรือไม่
4. นักเรียนและครูมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับแผนการเรียนต่าง ๆ ในหลักสูตรหรือไม่ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนนั้น ๆ ตามวุฒิภาวะของเขาหรือไม่ ผู้เรียนมีความเข้าใจในเหตุผล และยอมรับสิ่งที่โรงเรียนคาดหวังจากเขาหรือไม่
5. กลุ่มจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ๆ มีความสอดคล้องกับโอกาสที่จะเรียนในแต่ละกลุ่ม เพื่อบรรลุถึงจุดมุ่งหมายนั้น ๆ หรือไม่ มีการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายกับโอกาสที่จะเรียนว่ามีช่องว่างหรือมีการเหลื่อมล้ำกันหรือไม่ โอกาสในการเลือกทางเรียนเป็นแนวทางที่ดีที่สุดที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่อย่างไร
6. ในแต่ละขอบเขตหรือแต่ละกลุ่มของจุดมุ่งหมาย โอกาสในการเลือกทางเรียนที่เกี่ยวข้องมีรูปแบบหรือกระสวนที่แสดงให้เห็นความตั้งใจที่จะให้เกิดมากน้อยอย่างไร กระสวนหรือรูปแบบนั้น ๆ มีความเหมาะสมและคล่องตัวที่จะนำไปใช้ได้จริงจังหรือไม่อย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. แผนงานเหมาะสมกับศูนย์กลางการศึกษาในโรงเรียนหรือไม่ มีแผนที่สร้างขึ้นจากภายนอกโรงเรียนและได้รับการปรับปรุงหรือนำไปใช้ในโรงเรียนหรือไม่ โอกาสทางการเรียนต่าง ๆ ได้รับการวางแผนให้คุณค่าต่อผู้เรียนและชุมชนหรือไม่อย่างไร

8. ความต้องการที่เป็นแรงผลักดันจากภายนอก ได้รับการพิจารณาผ่านกระบวนการที่กำหนดไว้อย่างสมดุลงหรือไม่

9. แผนงานของหลักสูตรโดยส่วนรวมมีความกว้างขวางหรือไม่ และแผนนั้นสอดคล้องสัมพันธ์กับการเรียนการสอน การวัดผล ตลอดจนความมุ่งหมายและโอกาสทางการเรียนที่กำหนดไว้หรือไม่

10. กลุ่มที่รับผิดชอบในการวางแผนนั้นเป็นตัวแทนของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนโดยส่วนรวมและกลุ่มอาชีพต่าง ๆ หรือไม่อย่างไร

11. แผนการต่าง ๆ เปิดโอกาสให้มีการแสดงปฏิกิริยาย้อนกลับจากนักเรียนหรือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงแผนนั้น ๆ หรือไม่อย่างไร

12. แผนการและส่วนประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรมีโอกาสอธิบายและชี้แจงจนเป็นที่เข้าใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้หรือไม่

13. มีคณะกรรมการหรือหน่วยวัดและประเมินผล หรือกลุ่มคนหรือรายบุคคลที่จะรับผิดชอบในการพิจารณาปัญหาหรือรวบรวมปัญหาจากบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือไม่ มีขอบข่ายหรือสายงานทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับกลุ่มบุคคลที่จะแก้ปัญหานั้น ๆ ได้อย่างจริงจังหรือไม่ การพิจารณา รวบรวม รายงาน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาเป็นไปอย่างมีระบบหรือไม่

14. แผนงานนั้น ๆ มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ในศูนย์กลางการศึกษาของโรงเรียน ชุมชนอย่างกว้างขวางทั่วถึงและเป็นประโยชน์หรือไม่

15. แผนงานของหลักสูตรมีช่องว่างสำหรับการยืดหยุ่น เพื่อให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามโอกาสของการเรียน วิธีการเรียนการสอน ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นของครูและนักเรียนเพื่อการพัฒนาให้ดีขึ้นหรือไม่

รุ่งทิวา จักรกร (อ้างโดย นิรมล ธรรมอำนวนยสุข , 2531 : 33) ได้กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. จะต้องสนองความต้องการ (Needs) ของสังคม นักการศึกษาบัญญัติไว้ว่า Needs แปลว่า "ความต้องการ" แต่ความหมายโดยตรงของ Needs คือ "ความจำเป็น" ดังนั้นหลักสูตรที่ดีจะต้องสนองความต้องการหรือความจำเป็นของสังคม

2. จะต้องสนองความต้องการของเด็ก คือ สร้างนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก และในขณะเดียวกันทำให้เด็กเกิดความสะดวกสบายใจในขณะที่เรียนตามหลักสูตรนั้นด้วย มีการจัดวิชาให้มีการเลือก

ได้บ้าง มีวิชาที่ให้กำลังกายบ้าง เป็นสิ่งที่สนองความต้องการของเด็ก และความจำเป็นในชีวิตของเด็ก

3. จะต้องเหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ หลักสูตรออกมาจะต้องไม่ใช่วัสดุครุภัณฑ์เกินกำลังทางเศรษฐกิจ อีกทั้งไม่ขัดต่อหลักศีลธรรมอันดีของสังคม

4. จะต้องเหมาะสมกับความสามารถของเด็ก ไม่ยากและไม่ง่ายเกินไป ต้องท้าทายความสามารถของเด็ก ปล่อยให้เด็กอยากเรียน

5. จะต้องนำมาใช้โดยสะดวก

6. จะต้องมีความยืดหยุ่นได้ คือ เปิดโอกาสให้โรงเรียนปรับปรุงการสอนให้เหมาะสมกับเด็กได้เพราะสังคมของแต่ละท้องถิ่นมีสภาพไม่เหมือนกัน ดังนั้น หลักสูตรจะต้องวางไว้กว้าง ๆ ให้ยืดหยุ่นได้ เพื่อโรงเรียนจะได้ดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นได้

จากคุณลักษณะที่ดีของหลักสูตรที่กล่าวแล้ว ก็พอสรุปได้ว่า หลักสูตรที่ดีนั้น ควรมีลักษณะดังนี้

1. จะต้องสนองความต้องการของสังคม
2. จะต้องสนองความต้องการของผู้เรียน
3. จะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพสังคม
4. จะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน
5. สามารถพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน
6. มีความเหมาะสมและสะดวกต่อการนำไปใช้

เนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระหรือเนื้อหาวิชา เป็นองค์ประกอบสำคัญของการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตร รองลงมาจากจุดประสงค์ ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาสาระเป็นเครื่องมือหรือเป็นสื่อกลางที่จะพาผู้เรียนไปสู่จุดประสงค์ที่วางไว้

สมิทร คุณานุกร (อ้างโดย ใจทิพย์ เทื่อรัตนพงษ์ 2539 : 78) กล่าวว่า วิชา (content) หลายคนมักคิดว่า หมายถึง เนื้อหาสาระหรือความรู้เท่านั้น ตามความหมายที่สมบูรณ์ คำว่าเนื้อหาวิชายังรวมถึงประสบการณ์การเรียนรู้ด้วย

ธำรง บัวศรี (2531 : 194) มีความเห็นว่า เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ไม่ใช่สิ่งเดียวกัน แต่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ผู้เรียนจะเรียนเนื้อหาวิชาได้ก็ต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ ขณะเดียวกันการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ก็จะต้องนำไปสู่เนื้อหาวิชาที่ต้องการด้วย นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายคำว่า " เนื้อหาวิชา " ไว้ว่า คือ ข้อมูล ความรู้ หรือสิ่งอันเป็นสาระ ได้ถูกเลือกสรรจากวิชาต่าง ๆ ซึ่งเมื่อนำมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 78) มีความเห็นสอดคล้องกับ อังร บัวศรี และเห็นว่า เนื้อหาวิชาหมายถึง ความรู้ที่ดัดแปลงมาจากศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับระดับการศึกษา และเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนค้นพบความจริงได้ด้วยตนเอง และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มา ประยุกต์ใช้ในชีวิตและสังคม

สรุปได้ว่า เนื้อหาสาระหรือเนื้อหาวิชา หมายถึง ข้อมูล ความรู้ ที่นำมาให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตาม จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

บุษยา พรหมอ่อน (2539 : 45 - 46) ได้กล่าวถึงลักษณะของเนื้อหาที่จะเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งมีดังต่อไปนี้ คือ

1. เนื้อหาที่กำหนดควรจะสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิต ประสบการณ์ใกล้ตัวเด็ก เด็กเรียนแล้วสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เมื่อเป็นดังนี้ เนื้อหาควรเป็นเรื่องที่ครูจะต้อง พยายามพัฒนาให้เป็นปัญหาปัจจุบัน ที่ผู้เรียนควรจะต้องมีโอกาสได้ฝึกแก้ปัญหา และควร จะปฏิบัติกิจกรรมแห่งการเรียนรู้การสอนได้สะดวกด้วย

2. เนื้อหาที่จะกำหนดไว้ในหลักสูตร ต้องมีความต่อเนื่อง เรียงตามลำดับความยาก ง่ายหรือจากใกล้ ๆ ตัวไปถึงไกลตัวออกไป โดยคำนึงถึง

- อายุหรือวัยของผู้เรียน
- ความสนใจของผู้เรียน
- ความสามารถ หมายถึง จะใช้กำลังกายและสติปัญญาทำอะไรได้บ้าง
- สมรรถวิสัย (Capacity) หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน ควรจะฝึก อะไรได้บ้างหรือสามารถที่จะให้เหตุผลเกี่ยวกับเรื่องประเภทใดได้ดี

- การจัดลำดับเรื่องและความต่อเนื่อง (Sequences and Continuity) จะ ต้องเรียงตามลำดับความยาก - ง่าย บทเรียนแรก ๆ ควรเป็นพื้นฐานที่จะช่วยให้การเรียนรู้บทเรียน ต่อ ๆ ไปได้ดีผูกพันกันเป็นลูกโซ่มีความติดต่อกันเป็นอันดีมีความสัมพันธ์สอดคล้องในเนื้อเรื่องที่จะ สอน

3. ความเป็นเอกลักษณะในเอกภาพ (Diversity with Unity) หมายถึง หลักสูตรดัง กล่าวจะมีเนื้อหาหลายเรื่อง หลายตอน แต่จุดประสงค์ของแต่ละตอนก็มีจุดย้ำ เน้นในสิ่งเดียวกัน หรือมีจุดรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

รมณีย์ อาภาภิรม (2531 : 18) กล่าวไว้ว่า เนื้อหาที่นำมาสอนนั้นจะต้องสอดคล้อง กับเป้าหมายที่วางไว้ ต้องเหมาะสมกับสภาพความพร้อมของผู้เรียน โดยครูผู้สอนจะต้องพิจารณา จากหลักสูตรเป็นหลัก และอาศัยปัจจัยอื่น ๆ ประกอบการตัดสินใจว่าจะนำเนื้อหาอะไรมาสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย ปัจจัยที่ประกอบการตัดสินใจเพื่อเลือกเนื้อหาที่สอนจะประกอบด้วย 2 ปัจจัยใหญ่ คือ

2.1 ปัจจัยภายนอก (External Force) ได้แก่

- ความต้องการของชาติหรือประเทศ
- ความต้องการหรือการเร่งการพัฒนาของชุมชนในท้องถิ่น
- ความต้องการของกลุ่มคณาจารย์ในระดับบริหาร
- ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
- ระยะเวลาเรียนตามปฏิทินการศึกษาของสถานศึกษา
- อุปกรณ์ประกอบการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถจัดหาได้
- ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น

ปัจจัยภายนอกเหล่านี้จะช่วยกำหนดเป้าหมายและเนื้อหาในการสอนอย่างกว้าง ๆ

2.2 ปัจจัยภายใน (Internal Force) ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเนื้อหาที่จะสอน ได้แก่

- ความรู้และประสบการณ์ของครูในวิชาที่สอน ถ้าครูมีความรู้ ความคิด และประสบการณ์ในสิ่งที่จะสอนดี ครูย่อมตัดสินใจเลือกเนื้อหาการสอนได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สามารถคัดเลือกเนื้อหาที่ดี ที่ผู้เรียนควรรู้และสามารถสอนให้นักเรียนรู้เรื่องในเนื้อหานั้นได้ดี ขณะเดียวกันถ้าครูยังมีความรู้ ความคิด และประสบการณ์ในวิชาชีพครูด้วย จะยิ่งทำให้การคัดเลือกเนื้อหาเป็นไปได้อย่างดี มีสาระสอดคล้องกับหลักของการสอน มีการเรียงลำดับ การเลือกเฟ้น เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเป็นไปตามเป้าหมายยิ่งขึ้น

- ค่านิยมหรือทัศนคติของครูต่อวิชาที่สอน เมื่อผู้สอนมีความชอบหรือเห็นความสำคัญของวิชาที่สอน ก็จะสอนด้วยความสนุก ย่อมต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ พยายามปรับปรุงเนื้อหาการสอน จะสามารถเลือกสรรเนื้อหาที่นำมาสอนได้ดี เพราะศึกษาค้นคว้ามาดีมาก และยิ่งครูมีความรู้สึกชอบในอาชีพที่จะให้ความรู้ผู้อื่น ชอบที่จะถ่ายทอด ครูย่อมพยายามปรับปรุงเนื้อหาที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่สอนไป

สมวงศ์ วงศ์วอนแสง (อ้างโดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , 2533 : 475 - 476) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนเกษตรในด้านเนื้อหาไว้ว่า ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาและรายวิชาให้ทันสมัยอยู่เสมอ ผู้สอนควรจะได้ปรับปรุงเนื้อหาและวิธีการสอนให้ใหม่ทันกับเหตุการณ์ และควรปรับปรุงทุกครั้งที่มีการสอน เพราะวิทยาการนั้นมีได้ยู่หนึ่ง มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวอยู่เสมอ ๆ และในการเรียนการสอนควรเน้นทางด้านการศึกษาฝึกทักษะ ไม่ว่าจะป็นทักษะในห้องเรียนหรือทักษะในสนาม ในแปลงทดสอบ ทักษะจากการถ่ายทอดวิชาการให้แก่เกษตรกร เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่า การเรียนจากผู้สอนนั้น สามารถนำไปใช้ได้กับเกษตรกรในชีวิตจริงได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปได้ว่า ในการเรียนการสอนเกชาตรนั้น การเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาสอนจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และต้องเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ ้นบทบาทของผู้สอนมีอยู่มาก เช่น ต้องปรับปรุงเนื้อหาวิชาที่สอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ และควรจัดประสบการณ์จริงให้แก่ผู้เรียนโดยการเน้นทางด้านการฝึกทักษะปฏิบัติ

2.7.4 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อที่จะให้เกิดประสิทธิภพนั้นจำเป็นจะต้องมีวิธีสอนและกิจกรรมในการเรียนการสอนที่เหมาะสมด้วย ครูผู้สอนจะต้องใช้เทคนิควิธีสอนแบบต่าง ๆ หลายวิธีให้เหมาะสมกับผู้เรียน จึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ได้ครบ ซึ่งจะนำไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ วิธีสอนของครูถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ความมุ่งหมายของการศึกษาประสบผลสำเร็จได้ ดังที่มีผู้กล่าวถึงความสำคัญและความหมายของวิธีสอนไว้ดังนี้

วารี ติระจิตร (2530 : 50) ได้ให้ความหมายของวิธีสอนไว้ว่า คือการจัดกิจกรรมแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาไปในทางที่พึงปรารถนา

Clark and Starr (อ้างโดย สุพิน บุญชูวงศ์ , 2530 : 44) ได้กล่าวว่า วิธีสอน หมายถึงวิธีการที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการใช้เทคนิคการสอน เนื้อหาวิชา และสื่อการสอน เพื่อให้บรรลุถึงจุดประสงค์ของการสอน

สรุปได้ว่า วิธีสอน หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้สอนนักเรียนเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภพในด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ

วิธีการสอนและการเลือกวิธีสอน

รมณีย์ อาภาภิรม (2531 : 22) ได้กล่าวถึงวิธีสอนไว้ว่า ผู้สอนจะต้องเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และเป็นวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ สำหรับวิธีสอนวิชาเกชาตรโดยทั่วไป จะนิยมวิธีสอนแบบสาธิต ปฏิบัติ บรรยาย บรรยายประกอบแผ่นใส ภาพยนตร์ สไลด์ ทัศนศึกษา อภิปราย ซึ่งผู้สอนจะต้องเลือกนำมาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน เนื้อหา และเวลาที่สอน

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (อ้างโดย ผุสดี ถาวรกุล , 2532 : 24) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการสอนหลักในระดับอุดมศึกษานั้นมีอยู่ 4 แบบ คือ การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบฝึกปฏิบัติ และการสอนให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งกล่าวโดยสรุปในการสอนแต่ละประเภทดังนี้

1. การสอนแบบบรรยาย เป็นการสอนที่ผู้สอนเตรียมเนื้อหาเพื่อบอก เล่า อธิบาย เนื้อหาส่วนต่าง ๆ ซึ่งเป็นการสื่อความหมายทางเดียว ในขณะที่ผู้เรียนเข้ามารับข้อความรู้โดยไม่มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้สอน การสอนแบบนี้ผู้สอนเป็นผู้แสดงบทบาทในกระบวนการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการเรียนเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่ใช่อุปกรณ์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ แม้ในปัจจุบันจะมีการพัฒนาการเรียนการสอน มีกิจกรรมและอุปกรณ์การสอน แต่ในความสนใจของผู้สอนและผู้เรียนระดับอุดมศึกษานั้นมักจะเห็นว่าผู้สอนยังเป็นศูนย์กลางของการเรียน

องค์ประกอบของการสอนแบบบรรยาย สรุปได้ดังนี้

1. ผู้สอนต้องค้นคว้า ศึกษาอย่างกว้างขวาง
2. พิจารณา กลั่นกรอง วิจัยและตีให้ถึงแก่นสาระของสิ่งที่ตนเองจะสอน
3. สามารถสรุปแนวความคิด (Conceptual Framework) และมองเห็นความสัมพันธ์และความสำคัญของสิ่งที่สอนกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นไปในสังคม ซึ่งคุณสมบัติข้อนี้เป็นข้อที่แสดงความได้เปรียบของการบรรยายที่มีต่อการสอนแบบอื่น ๆ และมีต่อผู้เรียนที่ผู้เรียนไป

อ่านเองและชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของผู้บรรยายพร้อมกันไปในตัว

4. บรรยายให้ผู้เรียน รู้ เกิดความเข้าใจ มองเห็นตามหรือเห็นแย้ง และมีความพยายามที่จะคิดค้นศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

การสอนด้วยวิธีนี้มีข้อดีและข้อจำกัด ดังนี้

ข้อดีของการสอนแบบบรรยาย คือ

1. เหมาะกับจำนวนผู้เรียนจำนวนมาก
2. ทำให้เนื้อหาน่าสนใจ มีชีวิตชีวามากกว่าการอ่านหนังสือ
3. ผู้สอนสามารถดำเนินการสอนคนเดียวได้
4. โอกาสที่ปรับปรุงเนื้อหาวิธีการให้เหมาะสมกับผู้ฟัง เวลา และองค์ประกอบอื่นได้ดีกว่าวิธีอื่น ๆ
5. ผู้เรียนไม่ต้องทำงานมาก และรับรู้เรื่องที่ตรงกันและพร้อมกัน

ข้อจำกัดของการสอนแบบบรรยาย คือ

1. เป็นการแสดงออกหรือเสนอโดยผู้สอนคนเดียว ทำให้เห็นว่าผู้สอนเป็นผู้รู้คนเดียว และผู้สอนต้องการให้คนอื่นรู้อะไรเท่านั้น
2. ไม่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน เพราะต้องรับรู้เรื่องเดียวกัน และเวลาเดียวกัน
3. ผู้เรียนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เสนอปัญหาหรือแก้ปัญหา ทำให้ขาดโอกาสในการฝึกความคิดวิเคราะห์
4. การบรรยายที่ดีไม่สามารถทำได้ทุกคน
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนจด ท่องจำ มากกว่าวิธีอื่น ๆ

การสอนแบบบรรยายจะใช้ได้ผลกับจุดประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียน เรียนรู้เนื้อหาวิชา

แนวคิดเบื้องต้นหรือคำนิยามหลักหรือข้อมูลที่สำคัญจำเป็นต้องมีการอธิบายเพิ่มเติมหรือสรุปขยาย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การสอนแบบอภิปราย มักจะมีผู้นิยมเรียกอีกแบบหนึ่งว่า การสอนแบบกลุ่มย่อย (Small Group Teaching) ลักษณะสำคัญ คือ เป็นการสอนที่เน้นบทบาทผู้เรียนในการคิด พิจารณา วิเคราะห์ วิเคราะห์ในสิ่งที่เรียนแล้วเสนอสิ่งที่พิจารณานั้นให้ผู้สอนหรือผู้เรียนด้วยกัน แล้ว ทั้งผู้สอนและผู้เรียนก็จะช่วยกันแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนกันไปมา จุดมุ่งหมายหลักของการสอนแบบอภิปราย คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้จักใช้ความคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ ประยุกต์ และผสมผสานความรู้หรือสิ่งที่เรียนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ผลผสมผสานการแสดงออกให้ผู้อื่นรับรู้และรู้จักคิดหาเหตุผลหรือพิจารณาความคิดเห็นของคนอื่นในขณะเดียวกัน นอกจากนั้นยังเป็นการฝึกทักษะในการฟัง พูด แสดงความคิดเห็นหรือใช้เหตุผลอีกด้วย

องค์ประกอบการสอนแบบอภิปราย สรุปได้ดังนี้

1. ผู้สอนและบทบาทของผู้สอนจะลดลงน้อยกว่าการสอนแบบบรรยาย แต่บางบทบาทก็ยังมีผลสำคัญอยู่มาก เช่น บทบาทในกลุ่มดำเนินไปได้ซึ่งจะต้องควบคุมเวลาคอยเสนอปัญหา และเปิดโอกาสให้ทุกคนอภิปราย
2. ผู้เรียนและบทบาทของผู้เรียน ต้องเตรียมตัวให้พร้อมทั้งด้านเนื้อหาและความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น สรุปความ และตั้งข้อสังเกต
3. สถานที่ อุปกรณ์ ขนาดห้องต้องเหมาะสมกับจำนวนคน นอกจากนั้นสภาพของห้องด้านเสียง แสง มีส่วนในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสมาธิของผู้เรียน
4. การกำหนดประเด็นและการตั้งคำถาม ควรมีความชัดเจน เข้าใจโดยทั่วกัน น่าสนใจ และช่วยต่อการอยากร่วมอภิปราย

3. การสอนแบบฝึกปฏิบัติ เป็นการสอนที่ต้องการสนองวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ ทำได้ และยังช่วยเสริมจุดมุ่งหมายด้านความรู้ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ด้วยการเรียนการสอนแบบนี้จึงหมายถึง การฝึกฝนเรียนรู้ในห้องทดลอง เพื่อทดสอบทฤษฎีเก่าหรือค้นหาของใหม่ ดังนั้น บางครั้งจึงเรียกชื่อการสอนนี้แตกต่างกันออกไป เช่น การสอนแบบทดลอง (Experimentation) การสอนแบบปฏิบัติการ (Laboratory) หรือการฝึกฝน (Practicals)

องค์ประกอบของการสอนแบบฝึกปฏิบัติ สรุปได้ดังนี้

1. สถานที่ฝึกปฏิบัติ ควรจะมีความเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ มีความพร้อมด้านการใช้สอย ความเต็มใจของเจ้าของสถานที่ และควรเป็นต้นแบบฉบับที่ดี
2. อุปกรณ์และเครื่องมือ มีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน พร้อมทั้งจะใช้งานได้ทันที ไม่จำกัดเวลา
3. เอกสาร คู่มือการปฏิบัติ ควรละเอียด ชัดเจน เรียนรู้ได้ง่าย อาจมีเอกสารประกอบการสอนและเอกสารแนะแนว ข้อปฏิบัติบางประการเกี่ยวกับหน่วยงานหรือสถาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ โดยเฉพาะทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ที่สถานที่ฝึกปฏิบัติมักจะเป็นหน่วยงานหรือองค์การต่าง ๆ

4. การเตรียมตัวของผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ของการฝึกและขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การเตรียมเนื้อหา อุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่ เวลา ตลอดจนศึกษาเทคนิคการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในขณะฝึกปฏิบัติ ด้านผู้เรียนควรทำความเข้าใจขั้นการฝึก การฝึกบางอย่างอาจต้องใช้ความรู้ ทักษะพื้นฐานประกอบ การเตรียมพร้อมจึงเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งผู้สอนและผู้เรียน

5. การอภิปรายผลการประเมินผล อาจจะมีระหว่างการฝึกและหลังการฝึก เพื่อประโยชน์ในการทราบถึงความก้าวหน้า และการบรรลุถึงผลสำเร็จของจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

การสอนแบบฝึกปฏิบัตินี้มักจะมีปัญหาในเรื่อง การลงทุนสูง โดยเฉพาะสาขาวิทยาศาสตร์ที่ต้องฝึกในห้องทดลอง สาขาสังคมศาสตร์ การฝึกงาน ฝึกงาน ผู้เรียนก็จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ด้านผู้สอนจะต้องมีเวลา มีการเตรียมตัวอย่างดี ผู้เรียนจะต้องมีบทบาทอย่างมาก แต่ปัญหาที่มักเกิดขึ้นคือ ผู้สอนจะสอนบทบาทนั้น ๆ เอง เช่น ทดลองทำให้อุบัติ บรรยายมากเกินไป ให้อุปกรณ์ ไม่ลึก ซึ่งนอกจากนั้นการฝึกปฏิบัติใช้ไม่ได้กับผู้เรียนจำนวนมาก ๆ เป็นการตัดโอกาสของนักเรียนจำนวนมากลงไป การสอนแบบนี้จะช่วยให้อุบัติประสงค์ของการศึกษาในเชิงทักษะพิสัยประสบผลสำเร็จอย่างดี ช่วยให้การเรียนการสอนมีชีวิตชีวา

4. การสอนโดยให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง เป็นการสอนที่มีจุดเน้นที่ตัวผู้เรียน มีอิสระในการเรียนรู้ (Independent of Student Learning) โดยผู้เรียนจะกำหนดขอบเขตความต้องการของตนเอง แต่จะมีอิสระแค่นั้นขึ้นกับสถาบันหรือผู้สอนเป็นผู้กำหนดให้ หรือตกลงกับผู้เรียนเป็นรายกรณี จุดมุ่งหมายโดยตรงของการสอนแบบดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของสถาบันอุดมศึกษา ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตัวเองและรู้จักที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเมื่อจบการศึกษา

องค์ประกอบพื้นฐานของการสอนให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

1. บทบาทผู้สอนและผู้เรียน แม้ว่าผู้เรียนจะมีบทบาทหลักในการศึกษา แต่ผู้สอนก็ยังคงมีบทบาทสำคัญ เช่น วางแผนการสอนหรือแนวในการเรียน มีการเตรียมการด้านเอกสาร อุปกรณ์ ให้คำแนะนำปรึกษา และประเมินผลโดยแจ้งผลให้นิสิตทราบเพื่อจะได้ปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น ในส่วนของผู้เรียน ต้องทำความเข้าใจกับจุดมุ่งหมายของวิชา สำนวจตนเองว่าถนัดสนใจด้านไหน หารูปแบบที่จะใช้หาความรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับตนเอง และควรพยายามพบปะอาจารย์อยู่เสมอเพื่อรายงานความก้าวหน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. อุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น เอกสารแนะนำวิชาเรียน หนังสือวารสารตำรา เครื่องมือเครื่องใช้ซึ่งขึ้นกับสาขาวิชาที่สนใจค้นคว้า และสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น มุมห้องสมุด ศูนย์หรือหน่วยของวิชาการ เครื่องถ่ายเอกสาร เป็นต้น

3. ทักษะพื้นฐาน ในด้านการอ่านจับใจความ การบันทึก การประเมินผล ข้อมูลหรือการตีความ และการรายงาน

วิธีการเรียนการสอนยังมีอีกหลายรูปแบบ เช่น การสอนรายบุคคล การทำสัญญาบทเรียนโปรแกรม และการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

นอกจากนี้ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 32 - 34) ได้เสนอเกณฑ์การเลือกวิธีการสอนตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการสอนแบบกลุ่มใหญ่ เพื่อให้หลัก ทฤษฎี หรือข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญที่นักศึกษาจำเป็นต้องรู้จักพร้อม ๆ กัน โดยขนาดของชั้นเรียนค่อนข้างใหญ่ อาจมีนักศึกษามากกว่า 100 คนขึ้นไป อันเป็นการประหยัดเวลาและประหยัดบุคลากร วิธีการสอนที่ใช้คือ การบรรยาย ปาฐกถา การอภิปราย

2. วัตถุประสงค์ของการสอนแบบกลุ่มย่อย กรณีที่มีนักศึกษากลุ่มละ 15 - 25 คนหรือสามารถแบ่งกลุ่มใหญ่ซึ่งมีนักศึกษาเกิน 100 คนให้เป็นกลุ่มย่อย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนการทำงานเป็นหมู่คณะ ฝึกความรับผิดชอบร่วมกัน ตลอดจนฝึกทักษะการแสดงออก การเสนอความคิดเห็น การฟัง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการยอมรับฟังความคิดเห็น ผู้สอนสามารถเลือกวิธีสอนคือ การอภิปรายกลุ่มหรือการประชุมกลุ่มย่อย การศึกษากรณี การสัมมนา

3. วัตถุประสงค์ของการสอนเป็นรายบุคคล เป็นการพัฒนาความสามารถของผู้เรียน โดยการรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แก้ปัญหา วางแผนการเรียน ลำดับความคิด เลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองชอบ วิธีการสอนที่ใช้ คือ แบบโครงการ การสอนแบบโปรแกรม การสอนสาธิต

ไพฑูริย์ สินลารัตน์ (อ้างโดย ผุสดี ถาวรกุล 2532 : 31) กล่าวว่า การที่จะนำวิธีใดมาเป็นหลักนั้นคงจะไม่มีแบบแผนแน่ชัด ขึ้นกับผู้สอนที่จะนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

1. ดูความเหมาะสมกับตัวผู้สอน ว่าผู้สอนมีความรู้ ความสนใจด้านใดหรือถนัดวิธีใด
2. เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน ถ้าเนื้อหาเป็นข้อมูลทางทฤษฎี ใช้วิธีการบรรยาย ถ้าเป็นเนื้อหาที่ต้องถกเถียงก็อาจใช้การอภิปราย และถ้าต้องการให้ฝึกฝนก็ใช้การฝึกปฏิบัติ
3. เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการสอน
4. เหมาะสมกับจำนวนและลักษณะของผู้เรียน
5. เหมาะสมกับบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นหัวใจของการศึกษา เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นวิถีทางที่นำนักเรียนไปสู่จุดประสงค์ของการเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดให้นักเรียนมีอยู่มากมายหลายชนิด ครูควรให้ความสำคัญและทราบแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้ได้มากที่สุด

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างโดย สุพิน บุญชูวงศ์ , 2530 : 73) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนว่าหมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยทั้งครูและนักเรียน เช่น การสอนให้นักเรียนค้นคว้าอภิปราย การบรรยาย การอบรม การสาธิต การปฏิบัติงาน การจัดนิทรรศการ และการศึกษานอกสถานที่ ฯลฯ

ภพ เลหาไพบุญย์ (2534 : 183 - 184) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการเรียนการสอนว่า เป็นสิ่งเชื่อมโยงระหว่างครู นักเรียน และความรู้ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ครูกำหนดไว้ ครูจำเป็นต้องใช้วิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยเร้าความสนใจของนักเรียนด้วย เป็นต้นว่า การใช้สื่อการเรียนการสอน การแบ่งกลุ่มนักเรียน การให้นักเรียนแข่งขันหรือร่วมมือกัน รวมทั้งการใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ นอกจากนั้นครูควรใช้เทคนิควิธีสอน สื่อ และแหล่งความรู้ที่เหมาะสมด้วย

สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนที่จะเชื่อมโยงผู้สอน ผู้เรียน และความรู้ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ครูกำหนดไว้ โดยครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน เพิ่มทักษะประสบการณ์ และเจตคติที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องอาศัยความรู้ในทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบในการจัดอย่างเหมาะสม

วารี ธีระจิตร (2530 : 161 - 163) กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า กิจกรรมแต่ละชนิดย่อมมีคุณค่าในตัวของมันเองในการจัดการเรียนการสอน หากครูได้ให้ความสนใจต่อการจัดกิจกรรมแล้ว ก็ย่อมจะช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนของครูประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี กิจกรรมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้หลายประการด้วยกันดังนี้ คือ

1. กิจกรรมช่วยเร้าความสนใจของนักเรียน
2. กิจกรรมจะเปิดโอกาสให้นักเรียนประสบความสำเร็จ
3. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย
4. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังความรับผิดชอบ
5. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. กิจกรรมจะช่วยให้นักเรียนได้มีการเคลื่อนไหว
7. กิจกรรมจะช่วยให้นักเรียนได้รู้สึกสนุกสนาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. กิจกรรมช่วยให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล
9. กิจกรรมจะช่วยขยายความรู้และประสบการณ์ของเด็กให้กว้างขวาง
10. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมความงอกงามและพัฒนาการของเด็ก
11. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมทักษะ
12. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดี
13. กิจกรรมจะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียน
14. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักทำงานเป็นหมู่
15. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความซาบซึ้งความงามในเรื่องต่าง ๆ

ความสำคัญของกิจกรรมดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทำให้มองเห็นว่ากิจกรรมที่ดีสามารถส่งเสริมและพัฒนานักเรียนหลายด้านด้วยกัน ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติ เกิดการเรียนรู้ และช่วยสร้างเจตคติที่ดี จึงพอสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนของครูจะสมบูรณ์ได้โดยการอาศัยการจัดกิจกรรมที่ดีด้วย

นายยา ภัทรแสงไทย (อ้างโดย สุพิน บุญชูวงศ์ , 2530 : 75) ได้กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งสำคัญหลายประการดังนี้ คือ

1. กิจกรรมการเรียนทุกอย่างต้องเกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ของการเรียน
2. การจัดลำดับของกิจกรรมการเรียน ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ทั้ง 3 ด้านด้วยกัน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย
3. กิจกรรมการเรียนการสอนควรเหมาะกับวัยและความพร้อมของนักเรียน
4. กิจกรรมการเรียนควรมีการจัดลำดับขั้นตอน เพื่อให้การเรียนรู้มีความต่อเนื่องแต่กิจกรรมควรให้มีการสืบทอดต่อจากการเรียนรู้ที่มีอยู่ก่อน จะต้องเป็นการจัดลำดับจากรูปธรรมไปหานามธรรม จากประสบการณ์ที่อยู่ใกล้ ไปสู่ประสบการณ์ที่อยู่ไกล และจากกระบวนการคิดการทำงานอย่างง่าย ๆ ไปสู่การให้เหตุผลที่เป็นแบบแผนและเป็นนามธรรม
5. กิจกรรมการเรียนควรทำให้บังเกิดผลดีอย่างเต็มที่ ก่อให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น
6. กิจกรรมการเรียนจะต้องทำลายความสนใจของนักเรียน ให้นำสิ่งที่เรียนไปสถานการณ์หนึ่งไปใช้ได้กับสถานการณ์ใหม่ ลักษณะเช่นนี้จะทำให้การเรียนรู้ต่อเนื่องกันไป สามารถอธิบายสิ่งใหม่ คาดคะเน และพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ในโรงเรียนได้
7. กิจกรรมการเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาการคิด ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดแบบสืบสวน สอบสวนและแก้ปัญหาตามแนวทางของตน และต้องรู้จักประเมินความคิดของตนเองด้วย
8. กิจกรรมการเรียนควรให้นักเรียนได้เรียนรู้หลาย ๆ ทาง การจัดกิจกรรมที่ให้ออกสั นักเรียนได้สังเกต วิเคราะห์ และอภิปราย โดยใช้สื่อการเรียนต่าง ๆ มาประกอบกิจกรรม หากกิจกรรมหนึ่ง ๆ ไม่เหมาะกับนักเรียนคนหนึ่ง แต่อาจมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่ชดเชยได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. กิจกรรมการเรียนรู้ควรมีลักษณะเปิดกว้างแก่นักเรียนให้มีลักษณะที่แตกต่างกันทั้งในด้านเนื้อหาและแนวความคิด กิจกรรมลักษณะนี้ไม่จำเป็นจะต้องมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว แต่เป็นการให้นักเรียนได้รู้จักใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

สิริวรรณ สุวรรณอาภา (อ้างโดย สุพิน บุญชูวงศ์ 2530 : 76 - 77) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนนั้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง กิจกรรมประเภทนี้นักเรียนเป็นแกนกลางในการประกอบกิจกรรม ส่วนครูจะทำหน้าที่ดังนี้

1.1 ประสานงาน

1.2 คอยส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม

1.3 แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติกิจกรรม

1.4 ทำให้บรรยากาศของการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี

กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1) กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดกลุ่มนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักกลไกของการทำงานร่วมกัน

2) กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสอดคล้องและส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน โดยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถของตนเอง

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง โดยเริ่มจากเป็นครูผู้วางแผนการเรียนการสอนและเป็นผู้นำในขณะปฏิบัติกิจกรรม การเรียนการสอนในชั้นเรียนจึงมักมีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว คือ ครูเป็นผู้ถ่ายทอดการเรียนการสอน แม้ว่ากิจกรรมเหล่านี้จะยึดถือครูเป็นแกนกลางก็ตาม แต่ก็มิได้หมายความว่านักเรียนจะไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมเลย นักเรียนยังคงมีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมภายใต้การนำของครู

สรุปได้ว่า ในการเลือกวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยผู้สอนควรคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียน ลักษณะของเนื้อหาวิชา จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นส่วนประกอบในการเลือกวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ และสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ตามความมุ่งหมายของการสอน

2.7.5 สื่อการเรียนการสอน

ในระบบการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน โดยผู้สอนจะต้องใช้สื่อเพื่อนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน และผู้เรียนก็ต้องใช้สื่อเพื่อการเรียน

รู้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่สอนหรือผู้ที่ต้องการเรียนรู้ในเรื่องใด ๆ ก็ตาม สื่อการเรียนการสอนถือว่าเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับการเรียนการสอน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (อ้างโดย นิรมล ธรรมอำนวนยสุข , 2531 : 38) กล่าวถึงสื่อการสอนว่าเป็นสื่อที่ช่วยอำนวยความสะดวกและกิจการมการเรียนที่ครูและนักเรียนจะต้องทำ เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้ ซึ่งครูจะต้องจัดทำขึ้นและจัดหาไว้ให้เรียบร้อย

ลัดดา ศุขปริติ (2532 : 61) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง ตัวกลางที่ใช้ในขบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ครูและนักเรียนเข้าใจในสิ่งที่ถ่ายทอดซึ่งกันและกัน ได้ผลดีตรงตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน

เป็รื่อง กุมุท (อ้างโดย วาสนา ชาวหา , 2533 : 8) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับทำให้การสอนของครูถึงผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ครูวางไว้ได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้เป็นตัวกลางหรือช่องทางสำหรับถ่ายทอดหรือนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมาย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างโดย นิรมล ธรรมอำนวนยสุข , 2531 : 39) ได้กำหนดแนวทางในการเลือกสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. คำนึงถึงสื่อการเรียนที่จะนำไปใช้นั้น ให้ข้อเท็จจริงอย่างถูกต้อง
2. คำนึงถึงคุณค่าในการเรียนรู้
3. เหมาะสมกับอายุ สติปัญญา และประสบการณ์ของผู้เรียน
4. ตระหนักถึงผู้ใช้อยู่เสมอ เพราะผู้ใช้ควรได้ประโยชน์มากกว่า
5. ศึกษาคู่มือประกอบการสอน
6. สื่อการเรียนนั้นช่วยสร้างปัญหาหรือแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่
7. สื่อการเรียนที่นำมาใช้ส่งเสริมให้เกิดความคิดวิพากษ์วิจารณ์ และก่อให้เกิดกิจกรรม

ร่วมกันในการเรียนการสอน

8. รู้จักวิธีการเก็บรักษาสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดีและใช้ได้นาน

มังกร ทองสุกดี (อ้างโดย อุปการ จิระพันธุ์ 2535 : 18) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์มากขึ้นสรุปได้ดังนี้

1. ต้องให้เหมาะสมกับการสอนแต่ละแบบ
2. จะต้องอาศัยทั้งกราฟฟิกและภาพผสมผสานกัน
3. ต้องพิจารณาว่าจะเลือกใช้ภาพนิ่งหรือใช้ภาพยนตร์ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์
4. ภาพนิ่งจะประหยัดทั้งเวลาและทุนทรัพย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การใช้สื่อเพื่อการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ต้องอาศัยประสบการณ์ ความชำนาญ
6. การใช้สื่อมากเกินไป อาจเกิดอุปสรรคจากเครื่องมือและครูที่ไม่มีประสบการณ์จะทำให้บทเรียนเหล่านั้นน่าเบื่อหน่าย
7. การเลือกใช้วัสดุ จะต้องระวังว่าใครเป็นผู้ใช้ ต้องอาศัยเทคนิคอย่างไรบ้างและประมาณค่าใช้จ่ายให้เหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่

จงเจริญ และคณะ (อ้างโดย วรณภา นิวาสะวัตติ , 2536 : 18 - 19) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการเรียนการสอนโดยทั่วไป พอสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน
2. ทำให้เนื้อหาวิชาความรู้ที่สอนมีความหมายต่อผู้เรียนมากขึ้น
3. เร่งความสนใจของผู้เรียนทำให้ผู้สอนสามารถสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้กว้างขวางมากขึ้น
4. เป็นเครื่องชี้แนะการตอบสนองของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการสอนโดยใช้เทคนิคแบบใดก็ตาม
5. สามารถเอาชนะขีดจำกัดต่าง ๆ ทางกายภาพได้
6. ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ เช่น การแก้ปัญหา
7. เป็นเครื่องมือสำหรับอาจารย์ในการวินิจฉัยผลการเรียน และช่วยในการสอนซ่อมเสริม

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึง หลักการใช้สื่อการเรียนการสอนโดยทั่วไปไว้ว่า การใช้สื่อเพื่อเกื้อหนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนควรมีเกณฑ์ในการเลือกสื่อการเรียนดังนี้

1. เนื้อหาของสื่อมีประโยชน์และความสำคัญต่อผู้เรียนหรือไม่
2. สื่อน่าสนใจเพียงใด
3. สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสอนหรือไม่
4. สามารถนำเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนได้ดีเพียงใด
5. สื่อมีความน่าเชื่อถือและทันสมัยหรือไม่
6. ข้อเท็จจริงและมโนคติที่ปรากฏในสื่อ นั้นถูกต้องหรือไม่
7. ลักษณะของเนื้อหาและวิธีการนำเสนอของสื่อเหมาะสมหรือไม่
8. สื่อมีความคลาดเคลื่อนหรือสิ่งที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือไม่ เช่น สี ขนาดของสื่อ
9. คุณภาพด้านเทคนิคของสื่อเป็นที่น่าพอใจหรือไม่
10. ความประณีตในการผลิตสื่อของผู้ผลิตดีพอหรือไม่
11. สื่อได้รับการทดสอบหรือทดลองใช้มาก่อนหรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนนั้น มีความสำคัญและความจำเป็นต่อการเรียนการสอน อย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องพิถีพิถันให้เป็นไปอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสพผล สำเร็จในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อหาวิชา ควรเลือกสื่อการเรียนการสอนโดยคำนึงถึง สิ่งต่อไปนี้

1. เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชา
2. เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
3. เป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน
4. ใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

2.7.6 การวัดและประเมินผล

องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนสิ่งหนึ่งที่จำเป็นและขาดเสียมิได้ คือ การวัด และประเมินผลการเรียน เพื่อตรวจสอบหรือทราบว่าคุณภาพที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนนั้นเป็น อย่างไร ผู้เรียนมีความก้าวหน้าตรงตามจุดประสงค์การเรียนการสอนที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใดนั้น ก็ ต้องมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

พร้อมพรรณ อุตมศิลป์ (2533 : 2 - 7) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลสรุปได้ดังนี้ การวัด หมายถึง การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนที่อยู่ในกระบวนการเรียน การสอนข้อมูลนั้นกำหนดเป็นตัวเลข ซึ่งเป็นปริมาณที่มีความหมายแทนคุณภาพหรือคุณลักษณะของ สิ่งที่ต้องการวัดหรือเป็นการแปลงคุณลักษณะหนึ่งจากสิ่งทีวัดนั้นโดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ให้เป็นปริมาณมากน้อยของสิ่งทีวัด

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องจากการวัด โดยมีการตรวจสอบตัดสินคุณค่าที่ได้จากการวัดที่มีเหตุผล กฎเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นตัวกำหนดค่าคุณลักษณะที่วัดนั้น ว่ามีคุณค่าอย่างไร การประเมินผลการเรียนที่ดี ควรจะต้องมีข้อมูลมากพอที่จะประเมินผลได้ตรง ตามสภาพที่เป็นจริงจึงจะสามารถตัดสินคุณค่าการเรียนการสอนนั้นได้อย่างแม่นยำ

อุทุมพร ทองอุไทย (อ้างโดย ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ 2539 : 93) กล่าวว่า การวัดมักจะ หมายถึงกระบวนการที่ตัวเลขหรือสัญลักษณ์จะถูกนำมาเกี่ยวข้องกับลักษณะของวัตถุ คน หรือสิ่ง ทีจะวัด การวัดจึงต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. ต้องมีกลุ่มของวัตถุหรือคน
2. มีคุณสมบัติของลักษณะที่จะวัด
3. มีการกระทำโดยการให้ตัวเลข
4. ต้องพิจารณาถึงธรรมชาติ ตลอดจนจรรยาตัวเลขหรือสัญลักษณ์เหล่านี้ไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไพศาล หวังพานิช (อ้างโดย ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ 2539 : 92) ได้กล่าวว่า การวัดผล การศึกษา คือ กระบวนการในการกำหนดหรือหาจำนวนปริมาณ อันดับ หรือรายละเอียดของคุณลักษณะหรือพฤติกรรมความสามารถของบุคคลโดยใช้เครื่องมือเป็นหลักในการวัด

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และอิพร ศรียมก (อ้างโดย นิรมล ธรรมอำนาจสุข 2531 : 42) ได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินผล โดยสมหวัง กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งของหรือการกระทำใด ๆ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน ส่วน อิพร ได้ให้ความหมายของการประเมินผลการศึกษา ว่าหมายถึง กระบวนการในการตัดสิน ดีราคา หรือสรุปเพื่อพิจารณาความเหมาะสม หรือหาคุณค่าของคุณลักษณะ พฤติกรรม และสิ่งของว่าดีเพียงใด โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้จากการวัดผลเป็นหลัก

จากความหมายและคำนิยามต่าง ๆ ข้างต้น สรุปได้ว่า การวัด คือ กระบวนการกำหนดค่า / ตีค่าคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือของบุคคลเป็นตัวเลข โดยใช้เครื่องมือเป็นหลักในการวัด ส่วน การประเมินผล คือ กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่าของวัตถุ คน สิ่งของ หรือการดำเนินงาน / กิจกรรมว่าบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวัดเป็นหลัก

สรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผล เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของการศึกษา เมื่อจัดการเรียนการสอนแล้วต้องมีการวัดผล เพื่อติดตามผลการปฏิบัติว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และประเมินผลเพื่อตัดสินคุณค่าสรุปออกมาว่ามีคุณภาพสูงหรือต่ำ

Saylor and Alexander (อ้างโดย ผุสดี ถาวรกุล , 2532 : 35) ได้กล่าวถึงลักษณะการประเมินผลไว้ 2 ลักษณะ ซึ่งสอดคล้องกับ De Decco คือ

1. การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) หมายถึง การประเมินผลในขณะที่ใช้หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนกำลังดำเนินการอยู่ การประเมินกระทำเพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในโปรแกรมการศึกษา เพื่อดูความก้าวหน้าของผู้เรียนและรู้ผลการสอนของผู้สอน แต่ข้อสำคัญซึ่ง ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (อ้างโดย ผุสดี ถาวรกุล 2532 : 35) ได้เสนอแนะไว้คือ การประเมินดังกล่าวจะต้องกระทำในระหว่างภาคเรียน และแจ้งผลให้ผู้เรียนทราบ พร้อมทั้งผู้สอนนำไปใช้เพื่อประเมินผลและปรับปรุงการสอนของตน

2. การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) หมายถึง การประเมินเพื่อการดำเนินการตามแผนการต่าง ๆ ลึกลง เพื่อดูผลรวมตอนสุดท้ายของการสอนว่า ตลอดเทอมหรือตลอดภาคนั้นผู้เรียนเรียนไปแล้วได้ผลแค่ไหน ซึ่งใช้ในรูปของการสอบปลายภาค ในบางแห่งหรือบางวิชาก็ให้มีรายงานหรือโครงการประกอบ หรือให้เสนอผลงานหรือการสอนด้วยปากเปล่าพร้อมกันไป ซึ่งอาจจะเอาคะแนนสอบทุกอย่างมารวมกันหรือใช้เพียงอย่างหนึ่งอย่างใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 101 - 102) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของการวัดและการประเมินผลการเรียนไว้ดังนี้ คือ

1. การวัดและประเมินผลต้องยึดจุดประสงค์เป็นหลัก
2. การวัดผลการเรียนของนักเรียนบางด้าน เช่น ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย ไม่ควรใช้เครื่องมือเพียงชนิดเดียว เช่น ข้อทดสอบ ควรใช้วิธีการวัดผลวิธีอื่น ๆ ประกอบด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอสำหรับการประเมินผลการเรียน
3. การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนควรดำเนินการบ่อยครั้ง อาจจะทำเนื่งนการทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และภายหลังการเรียน
4. เครื่องมือที่ใช้วัดผลการเรียนของนักเรียน ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เหมาะสม
5. นักเรียนคนใดมีข้อบกพร่องหรือจุดอ่อน ซึ่งทำให้ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ครูควรหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้น เช่น การสอนซ่อมเสริม เป็นต้น
6. ครูต้องนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลการเรียน มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น
7. ครูควรเตรียมหรือสร้างเครื่องมือวัดผลและตั้งเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า และใช้เครื่องมือวัดผลอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับจุดประสงค์
8. การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนบางวิธี การใช้ภาษาหรือถ้อยคำและเวลาให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะและระดับชั้นของนักเรียน เช่น การสัมภาษณ์หรือการสอบปากเปล่า การใช้ข้อทดสอบ เป็นต้น

การวัดและการประเมินผลนี้ เป็นส่วนท้ายสุดขององค์ประกอบทางการเรียนการสอน สิ่งสำคัญคือ การจะวัดผลหรือประเมินผลทั้งในส่วนผู้สอนเองหรือผู้เรียนนั้น ควรจะมีการตกลงหรือแจ้งให้ทราบล่วงหน้า เพื่อทุกฝ่ายจะได้รู้ตัวและรับทราบหลักเกณฑ์ร่วมกัน เพื่อส่งผลการประเมินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และไม่มีปัญหาในด้านการสื่อสาร ทำความเข้าใจและการให้ความร่วมมือในภายหลัง เพราะถ้าผู้ถูกประเมินไม่รับทราบหรือเข้าใจวิธีการ ผลของการประเมินนั้นอาจจะไม่ตรงหรือนำมาใช้พิจารณาในการตัดสินได้ไม่ถูกต้องนัก

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกได้ดังนี้ คือ

กัญญา วีรวรรณ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหา การเรียน การสอนและการวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาไทย ในปีการศึกษา 2536 ในเชิงเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา โดยพิจารณาตาม เพศ อายุ สาขาวิชาและเขตสถานศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ไม่อนุญาตให้เข้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. สภาพปัญหาด้านการเรียน และด้านการสอน เป็นปัญหาในระดับน้อย สำหรับนักศึกษาที่ศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 และนักศึกษาที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ แต่ปัญหาด้านการวิทยานิพนธ์เป็นปัญหาในระดับปานกลางตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่กำลังทำวิทยานิพนธ์

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 เมื่อจำแนกตามเพศอายุ และสาขาวิชา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามเขตสถานศึกษาพบว่ามีความแตกต่างกันในปัญหาด้านการเรียน โดยนักศึกษาในเขตภูมิภาคเห็นว่า เป็นปัญหามากกว่านักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร แต่ความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในปัญหาด้านการสอน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มนักศึกษาที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้งปัญหาด้านการเรียน การสอน และการวิทยานิพนธ์ โดยนักศึกษายายเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับมากกว่าทุกด้าน แต่เมื่อจำแนกตามอายุ กลับพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน และเมื่อจำแนกตามสาขาวิชาพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในปัญหาด้านการเรียนและด้านการสอน แต่แตกต่างกันในด้านการวิทยานิพนธ์โดยนักศึกษาสมาชิกวิชาการบริหารอาชีพศึกษา เห็นว่าเป็นปัญหามากกว่านักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา และประการสุดท้าย เมื่อจำแนกตามเขตสถานศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันเฉพาะในปัญหาด้านการเรียน ซึ่งนักศึกษาเขตภูมิภาคเห็นว่า เป็นปัญหามากกว่า

สมหวัง ชัยตามล (2528 : 65-73) ได้ทำการศึกษาสภาพการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในปีการศึกษา 2528 ในเชิงเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา โดยพิจารณาด้าน เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การสอนของอาจารย์ สภาพและสถานที่ตั้งของสถาบัน โดยใช้แบบสอบถาม ถามถึงสภาพการเรียนการสอน 5 ด้าน คือ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่ออุปกรณ์การสอน และด้านการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. อาจารย์ประจำที่มีระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอน เพศ และที่สอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีวิทยฐานะเป็นมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย มีทัศนะต่อการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน แต่อาจารย์ที่สอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดมีทัศนะต่อสภาพการเรียนการสอนแตกต่างกัน

2. นักศึกษายายและหญิง มีทัศนะต่อการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีวิทยฐานะเป็นมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย และนักศึกษาที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีทัศนะต่อสภาพการเรียนการสอนแตกต่างกัน

3. อาจารย์และนักศึกษามีทัศนะต่อสภาพการเรียนการสอนแตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยุพา บุษระ (อ้างโดย กัญญา วีระวรรณ , 2536 :34) ได้ทำการศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาชีพครูในวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาหลักสูตร วิธีสอน อุปกรณ์การสอน การวัดและประเมินผล โดยศึกษาจากอาจารย์และนักศึกษาจากการศึกษาพบว่า

1. อาจารย์ชายมีความเห็นว่า ด้านโครงสร้างของหลักสูตรเป็นปัญหามากกว่าอาจารย์หญิงส่วนในด้านอื่น ๆ มีความเห็นไม่แตกต่างกัน
2. อาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน และอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอนวิชาชีพครูไม่แตกต่างกันกับนักศึกษา
3. นักศึกษาชายมีความเห็นว่า ด้านเนื้อหาวิชาเป็นปัญหามากกว่านักศึกษาหญิง แต่ในด้านอื่นมีความเห็นไม่แตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความเห็นต่อปัญหาการเรียนวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน
5. นักศึกษาระดับปริญญาตรี ปัญหาด้านโครงสร้างของหลักสูตร และด้านอุปกรณ์การสอนเป็นปัญหามากกว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ประพัฒน์ จำปาไทย (อ้างโดย กัญญา วีระวรรณ , 2536 : 35) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยศึกษา 6 ด้าน คือ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน ปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน การประเมินผล อาจารย์ผู้สอนและบทบาทและบุคลิกภาพของเพื่อนนิสิต ปรากฏพิสัย (Range) ของระดับความพึงพอใจจากช่วงพึงพอใจน้อยจนถึงพึงพอใจมาก ตามรายละเอียดดังนี้

1. ด้านเนื้อหาวิชา นิสิตบัณฑิตคณะครุศาสตร์พึงพอใจต่อด้านเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับปานกลาง และพึงพอใจมากต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชาที่เรียน แสดงว่านิสิตมองเห็นประโยชน์ของการนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในอาชีพการงาน
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นิสิตพอใจระดับปานกลาง และพอใจระดับมากกับประโยชน์ที่ได้รับจากการทำรายงาน และศึกษาค้นคว้าตามที่อาจารย์กำหนด แต่มีความพึงพอใจระดับน้อยต่อการใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและเวลา การใช้วิธีสอนหลาย ๆ แบบไม่ซ้ำซากการ จัดสภาพห้องเรียนที่ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียน สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพการเรียนการสอนของอาจารย์ที่ทำการสอนด้วยวิธีเดียวตลอดทั้งภาคการศึกษา ขาดการเร้าใจนิสิตโดยการใช้วัสดุอุปกรณ์เข้ามาประกอบ ตลอดจนไม่พยายามสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนในชั้นเรียน

3. ปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1 ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ นิสิตบัณฑิตคณะครุศาสตร์ทุกภาควิชา มีระดับความพึงพอใจน้อยในด้านต่าง ๆ คือการให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ความเพียงพอของหนังสือที่จะค้นคว้าทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ การรักษาระเบียบการใช้ห้องสมุด และการป้องกันกาสูญหายของตำราและเอกสาร

3.2 ห้องทำงานที่ภาควิชาจัดให้ นิสิตบัณฑิตมีความพึงพอใจน้อย ทั้งนี้เพราะบางภาควิชาไม่มีห้องทำงานให้นิสิตเป็นสัดส่วน

3.3 ห้องเรียน นิสิตพอใจระดับปานกลาง

4. การประเมินผล นิสิตมีความพึงพอใจต่อการดำเนินการประเมินผล โดยสรุปรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ทั้งพอใจมากต่อการประเมินผลโดยการทำงานและการสอบ ส่วนการประเมินโดยการสอบไล่เพียงครั้งเดียว และคะแนนการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ นิสิตพอใจระดับน้อย

5. อาจารย์ผู้สอน นิสิตมีระดับความพึงพอใจต่อด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง แต่ค่ามัธยเลขคณิตของคะแนนความพึงพอใจต่อด้านอาจารย์ผู้สอน สูงกว่าด้านอื่น ๆ ลักษณะเด่นที่นิสิตพึงพอใจมากคือ เป็นผู้ที่มีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ความเป็นที่เชื่อถือในวงวิชาการ ความเชื่อมั่นในตนเองและความเป็นกันเอง

6. บทบาทและบุคลิกภาพของเพื่อนนิสิต นิสิตพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางรองลงมาจากด้านอาจารย์ผู้สอน

ปิ่นมณี ทวีพยัคณารักษ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้แบบสอบถาม ถามถึงสภาพการจัดการเรียนการสอน 5 ด้าน คือ ด้านจุดประสงค์ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกเป็นรายด้านแล้ว มีสภาพอยู่ในระดับเหมาะสม 4 ด้าน คือ ด้านจุดประสงค์ของหลักสูตร ด้านเนื้อหาสาระ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนมีสภาพอยู่ในระดับไม่เหมาะสม

สมโพธิ เพ็ญศรี (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายในสาขาสัตวศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์คณะวิชาสัตวศาสตร์และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาเกษตรกรรม ของวิทยาลัยเกษตรกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า การฝึกงานเกษตรภายในมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาชีพเกษตร จำนวนสัตว์ในฟาร์มมีจำนวนเพียงพอ อาจารย์กำหนดทักษะของการฝึกงานแต่ละครั้ง การวัดผลและประเมินผลใช้วิธีดูผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ ซึ่งอยู่ในระดับมาก และอาจารย์ 2 แผนกวิชาเห็นว่าการฝึกงานเกษตรภายใน เป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนนักศึกษาเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นที่ตรงกันว่า งานฟาร์มของวิทยาลัยสามารถใช้เป็นตัวอย่างที่ดีได้ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา แผนกวิชาโคนม มีความเห็นว่าทักษะที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การให้วัคซีนป้องกันโรค การรีดนมด้วยเครื่อง การผลิตนมพาสเจอร์ไรส์ และที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การผลิตเนยแข็ง อาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์เห็นว่า ทักษะที่ให้นักศึกษาปฏิบัติมาก คือ การทำฟางปรุงแต่ง การปลูกพืชอาหารสัตว์ การตัดหญ้าสดให้สัตว์กิน ในขณะที่นักศึกษาเห็นว่าทักษะที่มีการปฏิบัติมาก คือ การปลูกพืชอาหารสัตว์ การให้ปุ๋ย การทำฟางปรุงแต่ง การตัดหญ้าสดให้สัตว์กิน ส่วนอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตว์เล็กมีความเห็นตรงกันว่า ทักษะที่มีการปฏิบัติมากคือ การตอนสุกรเพศผู้ การให้วัคซีนป้องกันโรค ส่วนอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตว์ปีกมีความเห็นตรงกันว่า ทักษะที่มีการปฏิบัติมากคือ การให้วัคซีนป้องกันโรค การจัดเตรียมดำเนินการกกและควบคุมการกกลูกสัตว์ปีก การตัดปากลูกไก่

วินัย กรานมูล (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชา สังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาและนักเรียนตาบอด ในโรงเรียนสอนคนตาบอดและโรงเรียนในโครงการเรียนร่วมสอนนักเรียนตาบอด ผลการวิจัยปรากฏดังนี้คือ

1. ด้านการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน ครูสังคมศึกษารับรู้ว่า โรงเรียนมีการจัดบริการด้านหลักสูตรน้อย ทั้งครูสังคมศึกษาและนักเรียนเห็นสอดคล้องกันว่ามีการจัดบริการด้านหนังสือเรียนน้อย และครูสังคมศึกษารับรู้ว่าโรงเรียนจัดหาหนังสือเรียนที่พิมพ์เป็นเบรลล์ที่เหมาะสมให้น้อย แต่นักเรียนรับรู้ว่าจะจัดให้มาก

2. ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูสังคมศึกษารับรู้ว่าครูใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ และมีการจัดการเรียนการสอนมาก แต่นักเรียนรับรู้ว่ามีน้อย อย่างไรก็ตาม ทั้งครูและนักเรียนรับรู้สอดคล้องกันว่าจะได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ น้อย

3. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งครูสังคมศึกษาและนักเรียนรับรู้สอดคล้องกันว่าจะมีการจัดน้อย

4. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูสังคมนักศึกษารับรู้ว่าใช้สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ น้อย แต่นักเรียนรับรู้ว่าใช้น้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม วิธีทวงใช้สื่อการเรียนการสอน ครูสังคมนักศึกษารับรู้ว่าปฏิบัติน้อย แต่นักเรียนรับรู้ว่าปฏิบัติมาก

5. ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน ทั้งครูสังคมนักศึกษาและนักเรียนรับรู้สอดคล้องกันว่า ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนแบบต่าง ๆ และปฏิบัติกิจกรรมด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนมาก

จิตรา กังแฮ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการสอนการเรียนวิชาเกษตรกรรมแบบกึ่งระบบโรงเรียน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยศึกษาปัญหาในการจัดการสอนการเรียนวิชาเกษตรกรรมด้านหลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน สถานที่เรียนและฝึกงาน สื่อวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ การวัดผลประเมินผล การจัดการสอนการเรียน และผลกระทบอื่น ๆ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครู - อาจารย์ศึกษาวิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหา และทักษะวิชาเกษตรด้วยการศึกษาหาความรู้จากเอกสารและตำรา ใช้สถานที่ในโรงเรียนในการจัดการสอนการเรียน โดยจัดเป็นศูนย์การเรียนนักเรียนมาเรียนสัปดาห์ละ 2 วัน และฝึกงานอาชีพกับผู้ปกครอง ครู - อาจารย์จัดการสอนการเรียนโดยยึดหลักตามความต้องการของผู้เรียน สอนตามจุดประสงค์ของรายวิชา วิธีสอนใช้วิธีมอบหมายงานให้ทำ ให้นักเรียนทำโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศและวิพากษ์วิจารณ์ การวัดผลประเมินผลใช้วิธีตรวจผลงาน สังเกตการปฏิบัติงานและสังเกตพฤติกรรม ในด้านปัญหา ผู้บริหารและครู - อาจารย์ประสบปัญหามากในด้านครู - อาจารย์รับผิดชอบงานอื่น ๆ หลายด้าน นักเรียนมาจากครอบครัวยากจน ขาดสื่อและบทเรียนสำเร็จรูป งบประมาณไม่เพียงพอ

รัตนาวดี นิลเปรม (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาแกนวิชาชีพ ตามหลักสูตร ปวช. 2524 ประเภทวิชาเกษตรกรรม ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในด้านขอบเขตวิชาแกนวิชาชีพแต่ละวิชา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาส่วนใหญ่อายุระหว่าง 18 - 19 ปี ชอบเรียนวิชาแกนวิชาชีพ เพราะสามารถนำความรู้ไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และนำเนื้อหาวิชาแกนวิชาชีพไปใช้เป็นพื้นฐานในหมวดวิชาชีพได้

2. ครู - อาจารย์เกษตรส่วนใหญ่ มีอายุราชการน้อย ประมาณ 1 - 4 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รับผิดชอบการสอน 2 วิชาในแต่ละภาคเรียน และมีหน้าที่อื่น ๆ ด้วย มีความรู้และความเข้าใจในหลักสูตรระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ครู - อาจารย์เกษียณสามารถนำเนื้อหาวิชาแกนวิชาชีพ ในคู่มือการเรียนการสอนไปใช้ได้ปานกลาง และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการสอนวิชาแกนวิชาชีพ มีความเหมาะสมปานกลาง วิชาแกนวิชาชีพเป็นพื้นฐานอย่างมากในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาชีพ

4. ครู - อาจารย์เกษียณส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาแกนวิชาชีพปานกลาง ปัญหาที่ประสบมาก ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียน และอุปกรณ์การสอน โดยครู - อาจารย์ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขว่า ควรปรับปรุงเกี่ยวกับผู้สอนและกิจกรรม ผู้เรียน และอุปกรณ์การสอนเป็นอย่างมาก

ครองศักดิ์ แยมประยูร (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ในวิทยาลัยการอาชีพ กรมอาชีวศึกษา ในเชิงเปรียบเทียบสภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ในวิทยาลัยการอาชีพ กรมอาชีวศึกษา โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนในหลักสูตร ปวช. และหลักสูตรระยะสั้น ด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน การบริการสื่อการเรียนการสอน สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และการใช้สื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. สภาพปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอนในหลักสูตร ปวช. กับหลักสูตรระยะสั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนด้านวัสดุ ด้านอุปกรณ์ ในหลักสูตร ปวช. และหลักสูตรระยะสั้นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

4. ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนในหลักสูตร ปวช. กับหลักสูตรระยะสั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เกษร เมืองทิพย์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร สถาบันราชภัฏ รวมทั้งศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในสถาบันราชภัฏส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการสอนเป็นประจำในเรื่อง การวิเคราะห์จุดประสงค์ ทำแผนการสอนรายวิชา การนำเข้าสู่บทเรียนก่อนทำการสอน สอนตามวัตถุประสงค์ของบันทึกการสอน การสรุปเนื้อหาเมื่อสอนจบแต่ละบทเรียนหรือแต่ละหัวข้อ ใช้วิธีสอนโดยการบรรยาย การตอบคำถาม การสาธิต การให้ผู้เรียนปฏิบัติงาน การค้นคว้า สื่อการเรียนการสอนประเภท ภาพประกอบ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ของจริง ประเมินผลทุกกระยะอย่างต่อเนื่อง ประเมินผลงานที่ทำ ประเมินขั้นตอนการปฏิบัติงาน ส่วนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนนั้น อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่เพียงพอ ยกเว้น พื้นที่ในการก่อสร้างอาคารเรียน / ห้องเรียน และเครื่องมืองานเกษตรพื้นฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนในด้านการเตรียมการสอนและการสอน พบว่ามีปัญหาทุกรายการ ได้แก่ เวลาในการเตรียมการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ ความสัมพันธ์ของเนื้อหากับระยะเวลา การจัดทำบันทึกการสอน ความรู้ความเข้าใจในการทำบันทึกการสอน ส่วนในด้านวิธีการสอนและกิจกรรม พบว่า มีปัญหาทุกรายการเช่นกัน ได้แก่ ความรู้พื้นฐานทางวิชาเกษตรของนักศึกษาต่างกัน จำนวนชั่วโมงสอนมาก ผู้สอนต้องรับผิดชอบนักศึกษาจำนวนมาก ในด้านสื่อการเรียนการสอนมีปัญหาทุกรายการ และมีปัญหาในระดับสูง ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับซื้อสื่อ/อุปกรณ์ที่ทันสมัย การขอซื้อสื่อ / อุปกรณ์ใหม่ ๆ ทำได้ยาก สื่อ / อุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีอยู่ไม่ทันสมัย สำหรับปัญหาในด้านการประเมินผล ปรากฏว่ามีปัญหาเช่นกัน ได้แก่ คะแนนรวมของนักศึกษาปลายภาคมีปัญหาเกิดความยุ่งยากในการประเมิน และความรู้ความเข้าใจในการสร้างแบบทดสอบ ส่วนปัญหาในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีปัญหามากกว่าครึ่ง

อัญคนางค์ ภิญญ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้นที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน วิทยาลัยสารพัดช่าง โดยอาศัยองค์ประกอบการเรียนการสอนตามสภาพความเป็นจริงของวิทยาลัยสารพัดช่าง ซึ่งมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ครูผู้สอน ตัวผู้เรียน หลักสูตร วิธีสอน สิ่งแวดล้อม และสื่อการเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่าง อยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์แต่ละองค์ประกอบ พบว่าองค์ประกอบด้านวิธีสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ครูผู้สอน หลักสูตร ผู้เรียน อยู่ในระดับมาก องค์ประกอบที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับความสำเร็จของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีความขยัน สนใจความเป็นระเบียบและความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น อยู่ในลำดับที่ 1 มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา และภูมิใจในวิชาชีพมากขึ้น อยู่ในลำดับที่ 2 ได้รับความรู้และประสบการณ์ด้านวิชาชีพ ที่วิทยาลัยสารพัดช่างแห่งนี้โดยตรง อยู่ในลำดับที่ 3

3. องค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างมี 4 องค์ประกอบ และมีความสำคัญจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ หลักสูตร ตัวผู้เรียน สิ่งแวดล้อม และวิธีสอน ตามลำดับ ส่วนอีก 2 องค์ประกอบที่เหลือไม่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของผู้เรียนวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่าง ได้แก่ ครูผู้สอน และสื่อการเรียน

พิมศรี เปานิล (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์ พบว่า นิสิตและอาจารย์มีความเห็นว่าบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยทั่วไปเป็นที่น่าพอใจ แม้ว่าจะมีบรรยากาศบางด้านบางประเด็นควรมีการปรับปรุงแก้ไขอยู่บ้าง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิสิตคณะพลศึกษามีความเห็นว่ บรรยากาศการเรียนการสอนทางด้านบริการทางวิชาการ และด้านอาคารสถานที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ นิสิตคณะแพทยศาสตร์ก็มีความเห็นว่าบรรยากาศทางบริการวิชาการยังไม่น่าพอใจ ส่วนอาจารย์ทุกคนมีความเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอนในด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียน ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิตด้านการวัดผลและการประเมินผลอยู่ในระดับที่น่าพอใจมากกว่าด้านอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทั้งหมดที่กำลังศึกษาอยู่ในภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ในหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 109 คน ในการวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยดำเนินการดังนี้

3.2.1 ศึกษาหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.2.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการต่าง ๆ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสาขาครุศาสตร์เกษตร ได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่ออุปกรณ์ประกอบการสอน และด้านการวัดและประเมินผล นำมาสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ สาขาวิชาที่ศึกษา และความคาดหวังในการประกอบอาชีพ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ในสาขาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ใน 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านผู้สอน
2. ด้านผู้เรียน
3. ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ
4. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน
6. ด้านการวัดและประเมินผล

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนสาขา ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open - Ended)

3.3 การตรวจสอบ / ทดสอบเครื่องมือ

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา และการใช้ภาษาให้ถูกต้อง (ดังรายนามในภาคผนวก ข)

3.3.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.3.3 เสนอแบบสอบถามต่อคณะอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมร่วม

พิจารณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในภาพรวมเท่ากับ 0.85 ซึ่งสูงกว่าค่าที่กำหนดไว้จึงนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูล

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.4.1 ขอนหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขอความอนุเคราะห์จากภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ในการตอบแบบสอบถาม

3.4.2 นำแบบสอบถามรวมทั้งหนังสือขอความร่วมมือ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ใช้เวลา 1 เดือน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 109 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้จากประชากรทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม และดำเนินการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

3.5.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอผลในรูปตารางและบรรยาย

3.5.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนสาขาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มาแจกแจงความถี่ของคำถามแต่ละข้อ หาค่าคะแนนเฉลี่ย และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (รวีวรรณ ชินะตระกูล, 2533 : 44 - 45)

4.50 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.50 - 3.49 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด (Open - Ended) มาทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

งานวิจัยนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทั้งหมด โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป SPSS for Windows 7.5.1 (Statistical Package for the Social Sciences for Windows Release 7.5.1)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาควิชาครูศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยการสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทั้งหมดที่กำลังศึกษาในภาควิชาครูศาสตร์เกษตร เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในภาควิชาครูศาสตร์เกษตรในภาพรวมและจำแนกตามสาขาวิชา ทั้งนี้ข้อคำถามในแต่ละด้านผู้วิจัยได้จัดเรียงใหม่ตามลำดับที่ความสำคัญ ได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครูศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครูศาสตร์เกษตร โดยจำแนกสาขาวิชา

รายการ	จำนวนร้อยละของนักศึกษา ภาควิชาครูศาสตร์เกษตร			
	ทพ. ($N_1 = 29$) จำนวน/ร้อยละ	ทส. ($N_1 = 29$) จำนวน/ร้อยละ	อก. ($N_3 = 16$) จำนวน/ร้อยละ	รวม ($N = 109$) จำนวน/ร้อยละ
1. เพศ				
- ชาย	14 (48.28)	36 (56.25)	4 (25.00)	54 (49.50)
- หญิง	15 (51.72)	28 (43.75)	12 (75.00)	55 (50.50)
รวม	29 (100.00)	64 (100.00)	16 (100.00)	109 (100.00)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวนร้อยละของนักศึกษา ภาควิทยาศาสตร์เกษตร			
	ทพ. (N ₁ = 29) จำนวนร้อยละ	ทส. (N ₁ = 29) จำนวนร้อยละ	อก. (N ₃ = 16) จำนวนร้อยละ	รวม (N = 109) จำนวนร้อยละ
2. อายุ				
20 ปี	-	-	1 (6.25)	1 (0.92)
21 ปี	8 (27.58)	7 (10.94)	4 (25.00)	19 (17.43)
22 ปี	10 (34.48)	37 (57.81)	7 (43.75)	54 (49.54)
23 ปี	6 (20.69)	13 (20.31)	4 (25.00)	23 (21.10)
24 ปี	2 (6.90)	5 (7.81)	-	7 (6.42)
25 ปี	2 (6.90)	2 (3.13)	-	4 (3.67)
26 ปี	1 (3.45)	-	-	1 (0.92)
รวม	29 (100.00)	64 (100.00)	16 (100.00)	109 (100.00)
3. สถานศึกษาเดิม				
วิทยาลัยประมงสงขลาติณสุลานนท์	-	13 (20.31)	1 (6.25)	14 (12.85)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี นครราชสีมา	-	13 (20.31)	-	13 (11.93)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ศรีสะเกษ	1 (3.45)	2 (3.13)	1 (6.25)	4 (3.67)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ร้อยเอ็ด	1 (3.45)	2 (3.13)	-	3 (2.75)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่ไปยังผู้ใช้ประโยชน์อื่นใด

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวนร้อยละของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร			
	ทพ. (N ₁ = 29) จำนวนร้อยละ	ทส. (N ₁ = 29) จำนวนร้อยละ	อก. (N ₃ = 16) จำนวนร้อยละ	รวม (N = 109) จำนวนร้อยละ
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี บุรีรัมย์	1 (3.45)	1 (1.56)	-	2 (1.83)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี อุดรธานี	-	-	2 (12.50)	2 (1.83)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ขอนแก่น	-	1 (1.56)	-	1 (0.92)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี มหาสารคาม	-	1 (1.56)	-	1 (0.92)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี นครพนม	1 (3.45)	-	-	1 (0.92)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ยโสธร	1 (3.45)	-	-	1 (0.92)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ชัยภูมิ	1 (3.45)	-	-	1 (0.92)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ลำพูน	-	-	2 (12.50)	2 (1.83)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่	1 (3.45)	-	-	1 (0.92)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เพชรบูรณ์	1 (3.45)	1 (1.56)	-	3 (2.75)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ชัยนาท	-	1 (1.56)	1 (6.25)	1 (0.92)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตาก	-	2 (3.13)	-	2 (1.83)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวนร้อยละของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร			
	ทพ.	ทส.	อก.	รวม
	(N ₁ = 29) จำนวนร้อยละ	(N ₁ = 29) จำนวนร้อยละ	(N ₃ = 16) จำนวนร้อยละ	(N = 109) จำนวนร้อยละ
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี กำแพงเพชร	1 (3.45)	-	-	1 (0.92)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เชียงใหม่	1 (3.45)	-	-	1 (0.92)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สระแก้ว	1 (3.45)	-	-	1 (0.92)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ฉะเชิงเทรา	1 (3.45)	-	1 (6.25)	2 (1.83)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ชลบุรี	2 (6.90)	-	1 (6.25)	3 (2.75)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี กาญจนบุรี	-	1 (1.56)	-	1 (0.92)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สุพรรณบุรี	-	2 (3.13)	1 (6.25)	3 (2.75)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสตูล	-	1 (1.56)	-	1 (0.92)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพังงา	1 (3.45)	-	1 (6.25)	2 (1.83)
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี นราธิวาส	1 (3.45)	-	1 (6.25)	2 (1.83)
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสุรินทร์	3 (10.35)	7 (10.94)	1 (6.25)	11 (10.11)
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี	2 (6.90)	6 (9.37)	-	8 (7.34)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวนร้อยละของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร			
	ทพ.	ทส.	อก.	รวม
	(N ₁ = 29) จำนวนร้อยละ	(N ₁ = 29) จำนวนร้อยละ	(N ₃ = 16) จำนวนร้อยละ	(N = 109) จำนวนร้อยละ
4. คะแนนเฉลี่ยสะสม				
2.00 – 2.50	6 (20.69)	24 (37.50)	2 (12.50)	32 (29.40)
2.51 – 3.00	14 (48.27)	26 (40.60)	9 (56.25)	49 (45.00)
3.01 – 3.50	7 (24.14)	14 (21.90)	4 (25.00)	25 (22.90)
3.51 – 4.00	2 (6.90)	-	1 (6.25)	3 (2.70)
รวม	29 (100.00)	64 (100.00)	16 (100.00)	109 (100.00)

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตรชั้นปีที่ 2 เป็นเพศหญิงและเพศชายจำนวนใกล้เคียงกันคือ เพศหญิงจำนวน 55 คน (ร้อยละ 50.50) และเพศชายจำนวน 54 คน (ร้อยละ 49.50) ส่วนใหญ่มีอายุ 22 ปี (ร้อยละ 49.54) สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. จากวิทยาลัยประมงสงขลาติดสูงสุดานนท์มากที่สุด (ร้อยละ 12.85) และส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.51 – 3.00 มากที่สุด

เมื่อจำแนกในแต่ละสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาในสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช เป็นเพศชายและเพศหญิงจำนวนใกล้เคียงกัน คือ เพศชาย 14 คน (ร้อยละ 48.28) เพศหญิง 15 คน (ร้อยละ 51.72) ส่วนใหญ่มีอายุ 22 ปี (ร้อยละ 34.48) สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสุรินทร์ (ร้อยละ 10.35) และส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 (ร้อยละ 48.27) สำหรับนักศึกษาในสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คือ 36 คน (ร้อยละ 56.25) เพศหญิงจำนวน 28 คน (ร้อยละ 43.75) ส่วนใหญ่มีอายุ 22 ปี (ร้อยละ 57.81) สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. จากวิทยาลัยประมงสงขลาติดสูงสุดานนท์ และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา ในจำนวนที่เท่ากันคือ 13 คน (ร้อยละ 20.31) และส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 (ร้อยละ 40.60)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อผู้ยืมได้เห็นว่าไม่เหมาะสมหรือมีความจำเป็น

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนนักศึกษาในสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 12 คน (ร้อยละ 75.00) และมีอายุ 22 ปี (ร้อยละ 43.75) และสำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. จากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลำพูน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี และสถาบันราชภัฏธนบุรี ในจำนวนเท่ากันคือ 2 คน (ร้อยละ 12.50) และส่วนใหญ่มีย�คะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 (ร้อยละ 56.25)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นในการประกอบอาชีพและอันดับที่เลือก ของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคิดเห็นในการประกอบอาชีพ	อันดับที่เลือก									
	อันดับ 1		อันดับ 2		อันดับ 3		อันดับ 4		อันดับ 5	
	จำนวน N = 109	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 109	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 109	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 109	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 109	ร้อยละ (%)
1. ประกอบอาชีพภาครัฐ และ/หรือภาคเอกชน	42	38.53	25	22.93	20	18.35	21	19.27	1	0.92
2. ประกอบอาชีพในภาคเอกชน	32	29.36	40	36.70	15	13.76	20	18.35	2	1.83
3. ประกอบอาชีพอิสระส่วนตัว	25	22.94	21	19.27	27	24.77	35	32.11	1	0.92
4. ประกอบอาชีพการเกษตร	8	7.34	23	21.10	47	43.12	30	27.52	1	0.92
5. ประกอบอาชีพอื่น ๆ	2	1.83	-	-	-	-	3	2.75	104	95.41
รวม	109	100.00	109	100.00	109	100.00	109	100.00	109	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพภาครัฐ และ/หรือเอกชน เป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 38.53) ประกอบ

อาชีพในภาคเอกชน เป็นอันดับ 2 (ร้อยละ 29.36) และประกอบอาชีพอิสระส่วนตัว เป็นอันดับ 3 (ร้อยละ 22.94)

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นและอันดับที่เลือก ของนักศึกษาสาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช

ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ	อันดับที่เลือก									
	อันดับ 1		อันดับ 2		อันดับ 3		อันดับ 4		อันดับ 5	
	จำนวน N = 29	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 29	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 29	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 29	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 29	ร้อยละ (%)
1. ประกอบอาชีพครูภาครัฐ และหรือภาคเอกชน	15	51.72	4	13.80	7	24.14	3	10.34	-	-
2. ประกอบอาชีพในภาคเอกชน	4	13.80	14	48.27	5	17.24	5	17.24	1	3.45
3. ประกอบอาชีพอิสระส่วนตัว	5	17.24	6	20.69	6	20.69	12	41.38	-	-
4. ประกอบอาชีพการเกษตร	5	17.24	5	17.24	11	37.93	8	27.59	-	-
5. ประกอบอาชีพอื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	1	3.45	28	96.55
รวม	29	100.00	29	100.00	29	100.00	29	100.00	29	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช ส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพครูภาครัฐ และหรือเอกชน เป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 51.72) ประกอบอาชีพในภาคเอกชน เป็นอันดับ 2 (ร้อยละ 48.27) และประกอบอาชีพการเกษตร เป็นอันดับ 3 (ร้อยละ 37.93)

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพและอันดับที่เลือก ของนักศึกษาศาสนาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์

ความคิดเห็นในการประกอบอาชีพ	อันดับที่เลือก									
	อันดับ 1		อันดับ 2		อันดับ 3		อันดับ 4		อันดับ 5	
	จำนวน N = 64	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 64	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 64	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 64	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 64	ร้อยละ (%)
1. ประกอบอาชีพครูภาครัฐ และหรือภาคเอกชน	20	31.25	14	21.88	11	17.19	18	28.12	1	1.56
2. ประกอบอาชีพในภาคเอกชน	22	34.38	21	32.81	8	12.50	12	18.75	1	1.56
3. ประกอบอาชีพอิสระส่วนตัว	17	26.56	12	18.75	16	25.00	18	28.13	1	1.56
4. ประกอบอาชีพการเกษตร	3	4.69	17	26.56	29	45.31	15	23.44	-	-
5. ประกอบอาชีพอื่น ๆ	2	3.13	-	-	-	-	1	1.56	61	95.32
รวม	64	100.00	64	100.00	64	100.00	64	100.00	64	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักศึกษาศาสนาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ ส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพในภาคเอกชน เป็นอันดับ 1 และอันดับ 2 (ร้อยละ 34.38 และ 32.81 ตามลำดับ) และประกอบอาชีพการเกษตร เป็นอันดับ 3 (ร้อยละ 45.31)

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นและอันดับที่เลือก ของนักศึกษาศาสาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร

ความคิดเห็นในการประกอบอาชีพ	อันดับที่เลือก									
	อันดับ 1		อันดับ 2		อันดับ 3		อันดับ 4		อันดับ 5	
	จำนวน N = 16	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 16	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 16	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 16	ร้อยละ (%)	จำนวน N = 16	ร้อยละ (%)
1. ประกอบอาชีพภาครัฐ และ/หรือภาคเอกชน	7	43.75	7	43.75	2	12.50	-	-	-	-
2. ประกอบอาชีพในภาคเอกชน	6	37.50	5	31.25	2	12.50	3	18.75	-	-
3. ประกอบอาชีพอิสระส่วนตัว	3	18.75	3	18.75	5	31.25	5	31.25	-	-
4. ประกอบอาชีพการเกษตร	-	-	1	6.25	7	43.75	7	43.75	1	6.25
5. ประกอบอาชีพอื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	1	6.25	15	93.75
รวม	16	100.00	16	100.00	16	100.00	16	100.00	16	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักศึกษาศาสาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพภาครัฐ และ/หรือภาคเอกชน เป็นอันดับ 1 และอันดับ 2 (ร้อยละ 43.75) และประกอบอาชีพการเกษตร เป็นอันดับ 3 (ร้อยละ 43.75)

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในภาพรวม

ตารางที่ 4.6 แสดงระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน
ในภาพรวม ทั้ง 6 ด้าน

รายการ	N = 109		ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ ที่
	μ	σ		
ด้านผู้สอน	3.84	.49	มาก	1
ด้านผู้เรียน	3.62	.46	มาก	2
ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.56	.65	มาก	3
ด้านการวัดและประเมินผล	3.48	.56	ปานกลาง	4
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.46	.53	ปานกลาง	5
ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ	3.45	.55	ปานกลาง	6
รวม	3.58	.45	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตรเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านสื่อการเรียนการสอน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.84, 3.62 และ 3.56 ตามลำดับ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48, 3.46 และ 3.45 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอน

รายการ	N = 109		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	μ	σ		
มีความมั่นใจในตนเอง	4.07	.74	มาก	2
ความรู้ ความเข้าใจในวิชาที่สอน	4.07	.73	มาก	1
มีความเลื่อมใสศรัทธาต่อผู้สอน	4.06	.75	มาก	3
มีบุคลิกภาพที่ดี	4.03	.67	มาก	4
มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ	4.01	.79	มาก	5
มีความเป็นผู้นำ	3.94	.80	มาก	6
มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.92	.73	มาก	7
การเตรียมการสอน	3.91	.75	มาก	8
มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้หรือศึกษาด้วยตนเอง	3.87	.72	มาก	9
มีความเข้าใจในหลักการ ตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตร	3.86	.79	มาก	10
ความสามารถในการโต้ตอบอภิปรายกับผู้เรียน	3.86	.65	มาก	11
มีการชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้	3.80	.81	มาก	12
กำรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมใหม่ ๆ	3.76	.87	มาก	13
ประเมินผลการเรียนด้วยความยุติธรรม	3.69	.65	มาก	14
มีการสร้างความสนใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้	3.65	.83	มาก	15
มีการปรับปรุงการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ	3.63	.88	มาก	16
ความชำนาญในการสอนภาคปฏิบัติ	3.58	.85	มาก	17
มีการทบทวนความรู้เดิมก่อนสอน	3.45	.81	ปานกลาง	18
รวม	3.84	.49	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ในด้านผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.07, 4.07, 4.06, 4.03, 4.01, 3.94, 3.92, 3.91, 3.87, 3.86, 3.86, 3.80, 3.76, 3.69, 3.65, 3.63 และ 3.58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ภายใต้การดำเนินงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตามลำดับ และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเพียงข้อเดียว คือ มีการทบทวนความรู้เดิมก่อนสอน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.45

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน

รายการ	N = 109		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	μ	σ		
สุขภาพร่างกายไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน	3.96	1.19	มาก	1
การลงฝึกปฏิบัติก่อให้เกิดการพัฒนาด้านทักษะของผู้เรียน	3.93	.87	มาก	2
นำความรู้ไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้	3.84	.84	มาก	3
ใช้ประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานในการเรียน	3.76	1.02	มาก	4
ทัศนคติต่อวิชาที่เรียน	3.75	.78	มาก	5
ความสนใจของผู้เรียนที่มีต่อวิชาที่เรียน	3.73	.80	มาก	6
ความพร้อมในการร่วมทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน	3.67	.78	มาก	7
ความกระตือรือร้นในวิชาชีพที่เรียน	3.66	.85	มาก	8
ได้ลงมือฝึกทักษะปฏิบัติด้วยตนเอง	3.50	1.01	มาก	9
ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.47	.87	ปานกลาง	10
ความเข้าใจในหลักการ ตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตร	3.43	.81	ปานกลาง	11
มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน	3.34	.70	ปานกลาง	12
การเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน	3.11	.87	ปานกลาง	13
รวม	3.62	.46	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ในด้านผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.62 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากคือ สุขภาพร่างกายไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน การลงฝึกปฏิบัติก่อให้เกิดการพัฒนาด้านทักษะของผู้เรียน นำความรู้ไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้ ใช้ประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานในการเรียน ทัศนคติต่อวิชาที่เรียน ความสนใจของผู้เรียนที่มีต่อวิชาที่เรียน ความพร้อมในการร่วมทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ความกระตือรือร้นในวิชาชีพที่เรียน และได้ลงมือฝึกทักษะปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.96, 3.93, 3.84, 3.76, 3.75, 3.73, 3.67, 3.66, 3.50, 3.47, 3.43, 3.34, 3.11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.84, 3.76, 3.75, 3.73, 3.67, 3.66 และ 3.50 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความเข้าใจในหลักการ ตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตร มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน และการเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.47, 3.43, 3.34 และ 3.11 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ

รายการ	N = 109		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	μ	σ		
สามารถนำไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้	3.74	.86	มาก	1
มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.60	.76	มาก	2
มีความเหมาะสมกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์	3.59	.75	มาก	3
ได้รับประโยชน์ด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ	3.59	.72	มาก	4
มีความสอดคล้องกับความรู้และประสบการณ์ของผู้สอน	3.55	.90	มาก	5
มีความต่อเนื่อง เรียงตามลำดับความยาก - ง่าย	3.55	.80	มาก	6
หลักสูตรมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ	3.53	.88	มาก	7
มีการเสริมสร้างค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม	3.47	.86	ปานกลาง	8
มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจ กระตือรือร้น ในอาชีพที่ตนถนัด	3.45	.96	ปานกลาง	9
มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน	3.43	.80	ปานกลาง	10
มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ	3.40	.83	ปานกลาง	11
มีการส่งเสริมทางด้านการฝึกปฏิบัติเพื่อประกอบอาชีพ	3.40	1.01	ปานกลาง	12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	N = 109		ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ ที่
	μ	σ		
มีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ	3.33	.92	ปานกลาง	13
มีความสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน	3.31	.92	ปานกลาง	14
มีความเหมาะสมกับความต้องการของ ผู้เรียน	3.31	.86	ปานกลาง	15
มีความเหมาะสมกับระยะเวลาเรียน	3.23	.90	ปานกลาง	16
หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับ สภาพการณ์ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	3.22	1.07	ปานกลาง	17
รวม	3.45	.55	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ในด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ สามารถนำไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้ มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความเหมาะสมกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ได้รับประโยชน์ด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ มีความสอดคล้องกับความรู้และประสบการณ์ของผู้สอน มีความต่อเนื่องเรียงตามลำดับความยาก - ง่าย และหลักสูตรมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.74, 3.60, 3.59, 3.59, 3.55, 3.55 และ 3.53 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการเสริมสร้างค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจ กระตือรือร้นในอาชีพที่ตนถนัด มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีการส่งเสริมทางด้านการฝึกปฏิบัติเพื่อประกอบอาชีพ มีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน มีความเหมาะสมกับระยะเวลาเรียน และหลักสูตรได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.47, 3.45, 3.43, 3.40, 3.40, 3.33, 3.31, 3.31, 3.23 และ 3.22 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	N = 109		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	\bar{x}	σ		
มีการพัฒนาให้ผู้เรียนคิดและแก้ปัญหา	3.71	.84	มาก	1
มีความเหมาะสมกับวัยและความพร้อมของผู้เรียน	3.63	.80	มาก	2
มีการสรุปสิ่งที่สอนทั้งหมดในตอนท้ายชั่วโมงของการสอนแบบบรรยาย	3.56	.91	มาก	3
มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของการเรียน	3.53	.83	มาก	4
กิจกรรมที่จัดขึ้นช่วยส่งเสริมวิถีทางประชาธิปไตยแก่ผู้เรียน	3.52	.85	มาก	5
มีการเตรียมตัวและศึกษาเทคนิคการแก้ปัญหาของครูผู้สอนก่อนการสอนภาคปฏิบัติ	3.50	.85	มาก	6
มีการจัดลำดับขั้นตอนกิจกรรมให้มีความต่อเนื่อง	3.48	.85	ปานกลาง	7
มีการเลือกวิธีสอนหลายรูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.46	.83	ปานกลาง	8
ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอยู่เสมอ	3.46	.80	ปานกลาง	9
เลือกวิธีสอนเหมาะสมกับการรับรู้ของผู้เรียน	3.45	.75	ปานกลาง	10
เลือกวิธีสอนเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้	3.45	.73	ปานกลาง	11
มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	3.38	.85	ปานกลาง	12
การเลือกวิธีสอนแบบบรรยายเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียนเป็นส่วนใหญ่	3.36	.83	ปานกลาง	13
มีการสาธิตการปฏิบัติให้ผู้เรียนดูก่อนจะลงมือปฏิบัติจริง	3.32	.93	ปานกลาง	14
มีการฝึกทักษะปฏิบัติจากของจริงด้วยตนเอง	3.15	1.03	ปานกลาง	15
รวม	3.46	.53	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาภาคศึกษาศาสตร์เกษตรในเอกสา^๓ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ที่ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ มีการ

พัฒนาให้ผู้เรียนคิดและแก้ปัญหา มีความเหมาะสมกับวัยและความพร้อมของผู้เรียน มีการสรุปสิ่งที่สอนทั้งหมดในตอนท้ายชั่วโมงของการสอนแบบบรรยาย มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของการเรียน กิจกรรมที่จัดขึ้นช่วยส่งเสริมวิถีทางประชาธิปไตยแก่ผู้เรียน และมีการเตรียมตัวและศึกษาเทคนิคการแก้ปัญหาของครูผู้สอนก่อนการสอนภาคปฏิบัติ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.71, 3.63, 3.56, 3.53, 3.52 และ 3.50 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการจัดลำดับขั้นตอนกิจกรรมให้มีความต่อเนื่อง มีการเลือกวิธีสอนหลายรูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอยู่เสมอ เลือกวิธีสอนเหมาะสมกับการรับรู้ของผู้เรียน เลือกวิธีสอนเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ การเลือกวิธีสอนแบบบรรยายเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียนเป็นส่วนใหญ่ มีการสาธิตการปฏิบัติให้ผู้เรียนดูก่อนจะลงมือปฏิบัติจริง และมีการฝึกทักษะปฏิบัติจากของจริงด้วยตนเอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48, 3.46, 3.46, 3.45, 3.45, 3.38, 3.36, 3.32 และ 3.15 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน

รายการ	N = 109		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	μ	σ		
ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนมากขึ้น	3.72	.84	มาก	1
มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.69	.85	มาก	2
ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำกิจกรรมร่วมกัน	3.62	.88	มาก	3
มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์	3.61	.91	มาก	4
การเลือกใช้สื่อสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	3.61	.82	มาก	5
มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	3.58	.86	มาก	6
มีความเหมาะสมกับวิธีการสอน	3.56	.83	มาก	7
ใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า	3.55	.98	มาก	8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

รายการ	N = 109		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	μ	σ		
ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ	3.54	.92	มาก	9
เพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน	3.44	.93	ปานกลาง	10
มีความน่าเชื่อถือและทันสมัย	3.29	.99	ปานกลาง	11
รวม	3.56	.65	มาก	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตรในด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนมากขึ้น มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำกิจกรรมร่วมกัน มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ การเลือกใช้สื่อสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน มีความเหมาะสมกับผู้เรียน มีความเหมาะสมกับวิธีการสอน ใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.72, 3.69, 3.62, 3.61, 3.61, 3.58, 3.56, 3.55 และ 3.54 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ เพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน และ มีความน่าเชื่อถือและทันสมัย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 และ 3.29 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล

รายการ	N = 109		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	μ	σ		
แจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนการวัดผลทุกครั้ง	3.79	.94	มาก	1
การเลือกวิธีการประเมินผลเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน	3.74	.74	มาก	2
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.68	.68	มาก	3
การวัดผลเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน	3.66	.77	มาก	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

รายการ	N = 109		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	μ	σ		
ความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล	3.62	.77	มาก	5
มีการวัดและประเมินผลหลังเรียน	3.53	1.04	มาก	6
มีการปรับปรุงเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.48	.97	ปานกลาง	7
เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.46	.83	ปานกลาง	8
มีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน	3.42	.94	ปานกลาง	9
มีการแจ้งผลของการประเมินให้ทราบทุกครั้ง	3.35	1.09	ปานกลาง	10
เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลมีประสิทธิภาพ	3.33	.92	ปานกลาง	11
มีการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลอยู่เสมอ	3.31	.79	ปานกลาง	12
มีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน	2.87	.96	ปานกลาง	13
รวม	3.48	.56	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตรในด้าน การวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ แจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนการวัดผลทุกครั้ง การเลือกวิธีการประเมินผลเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน การวัดและประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การวัดผลเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน ความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล และมีการวัดและประเมินผลหลังเรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.79, 3.74, 3.68, 3.66, 3.62 และ 3.53 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการปรับปรุงเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน มีการแจ้งผลของการประเมินให้ทราบทุกครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลมีประสิทธิภาพ มีการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลอยู่เสมอ และมีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.48, 3.46, 3.42, 3.35, 3.33, 3.31 และ 2.87 ตามลำดับ

4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามสาขาวิชา

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวม 6 ด้าน ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกษตร โดยจำแนกตามสาขาวิชา

รายการ	สาขาวิชา เทคโนโลยี - ผลิตพืช			สาขาวิชา เทคโนโลยี - ผลิตสัตว์			สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร		
	N = 29	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่	N = 64	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่	N = 16	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับที่
		μ	σ		μ	σ		μ	σ
ด้านผู้สอน	3.93	.44	1	3.77	.51	1	3.96	.45	1
ด้านผู้เรียน	3.65	.54	2	3.59	.42	2	3.70	.49	6
ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ	3.38	.60	6	3.40	.50	5	3.77	.57	3
ด้านวิถีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.53	.52	5	3.36	.51	6	3.72	.53	4
ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.61	.75	3	3.48	.62	3	3.82	.58	2
ด้านกาารวัดและประเมินผล	3.53	.65	4	3.40	.51	4	3.70	.54	5
รวม	3.61	.48		3.51	.41		3.78	.49	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน คือ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.93, 3.65, 3.61 และ 3.53 ตามลำดับ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.38

สำหรับระดับความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และ 3.59 ตามลำดับ และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ และด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48, 3.40 และ 3.36 ตามลำดับ

ส่วนระดับความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านผู้เรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.96, 3.82, 3.77, 3.72 และ 3.70 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอน

ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

รายการ	สาขาวิชา เทคโนโลยี ๓ - ผลิตพืช			สาขาวิชา เทคโนโลยี ๓ - ผลิตสัตว์			สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร				
	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่	N = 29	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่	N = 64	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่	N = 16		
									μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
มีบุคลิกภาพที่ดี	.68	1	4.21	.67	7	3.89	.67	7	.58	3	มาก
มีความมั่นใจในตนเอง	.94	8	3.97	.62	2	4.11	.62	2	.81	4	มาก
มีความเป็นผู้เ็น	1.02	7	3.97	.74	5	3.92	.74	5	.57	8	มาก
มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ	.66	2	4.17	.84	4	3.92	.84	4	.77	6	มาก
มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	.65	3	4.07	.71	6	3.91	.71	6	.95	14	มาก
มีความเข้าใจในหลักการ ตลอดจน โครงสร้างของหลักสูตร	.80	5	4.00	.75	9	3.81	.75	9	.91	11	มาก
ความรู้ ความเข้าใจในวิชาที่สอน	.79	14	3.86	.68	1	4.17	.68	1	.77	6	มาก
มีความเต็มใจสมัครเข้าทำงานต่อผู้สอน	.84	12	3.93	.75	3	4.06	.75	3	.48	1	มาก
การเตรียมการสอน	.73	10	3.97	.76	11	3.80	.76	11	.68	2	มาก
มีการปรับปรุงการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ	.92	16	3.72	.91	14	3.56	.91	14	.68	13	มาก
ความชำนาญในการสอนภาคปฏิบัติ	.85	18	3.69	.89	15	3.55	.89	15	.73	16	มาก
การศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมใหม่ ๆ	.83	13	3.86	.89	12	3.69	.89	12	.89	9	มาก

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

รายการ	สาขาวิชา เทคโนโลยี - ผลิตพืช			สาขาวิชา เทคโนโลยี - ผลิตสัตว์			สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร		
	N = 29	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่	N = 64	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่	N = 16	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	
ความสามารถในการได้ตอบอภิปรายกับ ผู้เรียน	3.93	.59	11	3.84	.67	8	3.81	.66	12
มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้หรือ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	4.00	.71	6	3.81	.75	10	3.81	.62	10
มีการสร้างทัศนคติให้ผู้เรียนอยาก เรียนรู้	3.79	.77	15	3.50	.82	16	4.00	.89	7
มีการทบทวนความรู้เดิมก่อนสอน	3.72	.88	17	3.28	.79	18	3.62	.62	15
มีการชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้	4.03	.91	4	3.61	.81	13	4.13	.34	5
ประเมินผลการเรียนด้วยความยุติธรรม	3.97	.91	9	3.42	.92	17	4.25	.68	2
รวม	3.93	.45		3.77	.51		3.96	.45	

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช ในด้านผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.21, 4.17, 4.07, 4.03, 4.00, 4.00, 3.97, 3.97, 3.97, 3.97, 3.93, 3.93, 3.86, 3.86, 3.79, 3.72, 3.72 และ 3.69 ตามลำดับ

สำหรับระดับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ ในด้านผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ความรู้ ความเข้าใจในวิชาที่สอน มีความมั่นใจในตนเอง มีความเชื่อมั่นในศรัทธาต่อผู้สอน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความเป็นผู้นำ มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีบุคลิกภาพที่ดี ความสามารถในการโต้ตอบอภิปรายกับผู้เรียน มีความเข้าใจในหลักการ ตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตร มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้หรือศึกษาด้วยตนเอง การเตรียมการสอน การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมใหม่ ๆ มีการชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้ มีการปรับปรุงการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ความชำนาญในการสอนภาคปฏิบัติ และมีการสร้างความสนใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.17, 4.11, 4.06, 3.92, 3.91, 3.89, 3.84, 3.81, 3.80, 3.69, 3.61, 3.56, 3.55, 3.50, และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ประเมินผลการเรียนด้วยความยุติธรรม และมีการทบทวนความรู้เดิมก่อนสอน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 และ 3.28 ตามลำดับ

ส่วนระดับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ในด้านผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.31, 4.25, 4.25, 4.25, 4.13, 4.13, 4.06, 4.06, 4.00, 3.94, 3.88, 3.87, 3.81, 3.81, 3.81, 3.75, 3.69, 3.62 และ 3.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเกษตร โดยจำแนกตามสาขาวิชา

รายการ	สาขาวิชา เทคโนโลยี - ผลิตพืช			สาขาวิชา เทคโนโลยี - ผลิตสัตว์			สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร					
	N = 29	ระดับ	ลำดับที่	N = 64	ระดับ	ลำดับที่	N = 16	ระดับ	ลำดับที่			
		ความเห็น			ความเห็น			ความเห็น				
ทัศนคติต่อวิชาที่เรียน	μ	.83	10	μ	3.64	.70	5	μ	4.56	.51	มากที่สุด	1
ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	σ	.86	8	σ	3.39	.77	11	σ	3.44	1.21	ปานกลาง	10
ความเข้าใจในหลักการ ตลอดจน	μ	.74	11	μ	3.42	.73	10	μ	3.44	1.21	ปานกลาง	10
โครงสร้างของหลักสูตร	σ	1.04	7	σ	3.61	.75	7	σ	3.81	.91	มาก	5
ความกระตือรือร้นในวิชาที่ที่เรียน	μ	.80	13	μ	3.20	.88	13	μ	2.81	.98	ปานกลาง	12
การเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน	σ	.80	12	σ	3.33	.64	12	σ	3.50	.73	มาก	9
มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน	μ	.79	5	μ	3.61	.81	6	μ	3.75	.68	มาก	7
ความพร้อมในการร่วมทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง	σ	.82	4	σ	3.56	.79	8	σ	4.31	.48	มาก	2
ข้องกับการจัดการเรียนการสอน												
ความสนใจของผู้เรียนที่มีต่อวิชาที่ที่เรียน												

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

รายการ	สาขาวิชา เทคโนโลยี ๑ - ผลิตพืช				สาขาวิชา เทคโนโลยี ๑ - ผลิตสัตว์				สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร			
	N = 29		ระดับ ความ คิดเห็น		N = 64		ระดับ ความ คิดเห็น		N = 16		ระดับ ความ คิดเห็น	
	μ	σ	ลำดับ ที่	ลำดับ ที่	μ	σ	ลำดับ ที่	ลำดับ ที่	μ	σ	ลำดับ ที่	ลำดับ ที่
การลงมือปฏิบัติก่อให้เกิดการพัฒนา ทักษะของผู้เรียน ได้ลงมือฝึกทักษะปฏิบัติด้วยตนเอง สุขภาพร่างกายไม่เจ็บป่วยลดต่อการเรียน ใช้ประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานในการเรียน นำความรู้ไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้	4.03	.98	1	3	3.86	.79	3	4	4.00	.97	4	4
	3.72	1.16	6	9	3.50	.91	9	11	3.13	1.09	11	11
	3.97	1.15	2	1	4.02	1.11	1	6	3.75	1.57	6	6
	3.97	1.12	3	4	3.72	.97	4	8	3.56	1.03	8	8
	3.59	.98	9	2	3.91	.77	2	3	4.06	.77	3	3
รวม	3.65	.55			3.59	.42			3.70	.49		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช ในด้านผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ การลงฝึกปฏิบัติก่อให้เกิดการพัฒนาด้านทักษะของผู้เรียน สุขภาพร่างกายไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน ใช้ประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานในการเรียน ความสนใจของผู้เรียนที่มีต่อวิชาชีพที่เรียน ความพร้อมในการร่วมทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ได้ลงมือฝึกทักษะปฏิบัติด้วยตนเอง ความกระตือรือร้นในวิชาชีพที่เรียน ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร นำความรู้ไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้ และทัศนคติต่อวิชาที่เรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.03, 3.97, 3.97, 3.79, 3.76, 3.72, 3.69, 3.66, 3.59 และ 3.55 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความเข้าใจในหลักการ ตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตร มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน และการเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.45, 3.28 และ 3.07 ตามลำดับ

สำหรับระดับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ ในด้านผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ สุขภาพร่างกายไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน นำความรู้ไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้ การลงฝึกปฏิบัติก่อให้เกิดการพัฒนาด้านทักษะของผู้เรียน ใช้ประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานในการเรียน ทัศนคติต่อวิชาที่เรียน ความพร้อมในการร่วมทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ความกระตือรือร้นในวิชาชีพที่เรียน ความสนใจของผู้เรียนที่มีต่อวิชาชีพที่เรียน และได้ลงมือฝึกทักษะปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.02, 3.91, 3.86, 3.72, 3.64, 3.61, 3.56 และ 3.50 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความเข้าใจในหลักการ ตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตร ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน และการเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.42, 3.39, 3.33 และ 3.20 ตามลำดับ

ส่วนระดับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ในด้านผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีเพียงข้อเดียว คือ ทัศนคติต่อวิชาที่เรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ความสนใจของผู้เรียนที่มีต่อวิชาชีพที่เรียน นำความรู้ไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้ การลงฝึกปฏิบัติก่อให้เกิดการพัฒนาด้านทักษะของผู้เรียน ความกระตือรือร้นในวิชาชีพที่เรียน สุขภาพร่างกายไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน ความพร้อมในการร่วมทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ใช้ประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานในการเรียน มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.31, 4.31, 4.06, 4.00, 3.81, 3.75, 3.75, 3.56 และ 3.50 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความเข้าใจในหลักการ ตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตร

ได้ลงมือฝึกทักษะปฏิบัติด้วยตนเอง และการเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.44, 3.44, 3.13 และ 2.81 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร โดยจำแนกตามสาขาวิชา

รายการ	สาขาวิชา เทคโนโลยี - ผลิตพืช			สาขาวิชา เทคโนโลยี - ผลิตสัตว์			สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร		
	N = 29	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่	N = 64	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่	N = 16	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับที่
หลักสูตร									
มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ	3.31	ปานกลาง	9	3.41	ปานกลาง	7	3.56	มาก	12
มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.21	ปานกลาง	13	3.23	ปานกลาง	16	3.81	มาก	8
มีการเตรียมสร้างค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม	3.28	ปานกลาง	10	3.52	มาก	4	3.63	มาก	11
มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจ กระตือรือร้น ในอาชีพที่ตนถนัด	3.21	ปานกลาง	12	3.34	ปานกลาง	12	4.31	มาก	1
มีการส่งเสริมทางด้านการศึกษาปฏิบัติเพื่อประกอบอาชีพ	3.14	ปานกลาง	15	3.39	ปานกลาง	9	3.94	มาก	6

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

รายการ	สาขาวิชา เทคโนโลยี - ผลิตภัณฑ์			สาขาวิชา เทคโนโลยี - ผลิตภัณฑ์			สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร			
	N = 29	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่	N = 64	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่	N = 16		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
							μ	σ		
หลักสูตรมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ	3.59	.91	6	3.48	.85	6	3.63	.96	มาก	11
หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ เนื้อหาสาระ	3.14	1.09	16	3.22	.93	17	3.38	1.50	ปานกลาง	16
มีความเหมาะสมกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ประสงค์	3.69	.66	1	3.59	.79	2	3.38	.72	ปานกลาง	15
มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน	3.21	.94	13	3.31	.85	13	3.50	.73	มาก	14
มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน	3.45	.78	7	3.30	.81	14	3.94	.57	มาก	5
มีความเหมาะสมกับระยะเวลาเรียน	3.24	1.06	11	3.23	.83	15	3.19	.91	ปานกลาง	17
มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.66	.77	4	3.52	.69	3	3.81	.98	มาก	9

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

รายการ	สาขาวิชา เทคโนโลยี ๑ - ผลิตภัณฑ์				สาขาวิชา เทคโนโลยี ๑ - ผลิตภัณฑ์				สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร			
	N = 29		ลำดับที่		N = 64		ลำดับที่		N = 16		ลำดับที่	
	μ	σ	ระดับ ความเห็น	ลำดับ ที่	μ	σ	ระดับ ความเห็น	ลำดับ ที่	μ	σ	ระดับ ความเห็น	ลำดับ ที่
มีความสอดคล้องกับความรู้และประสบการณ์ของผู้สอน ได้รับประโยชน์ด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ มีความต่อเนื่อง เรียงตามลำดับความ ยาก - ง่าย สามารถนำไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้ มีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ	3.69	1.07	มาก	2	3.38	.79	ปานกลาง	8	4.00	.82	มาก	4
	3.62	.73	มาก	5	3.48	.67	ปานกลาง	5	3.94	.85	มาก	6
	3.66	.72	มาก	3	3.36	.78	ปานกลาง	11	4.13	.72	มาก	2
	3.41	.95	ปานกลาง	8	3.75	.76	มาก	1	4.13	.87	มาก	3
	3.00	1.13	ปานกลาง	17	3.37	.83	ปานกลาง	10	3.75	.68	มาก	10
รวม	3.38	.60	ปานกลาง		3.40	.50	ปานกลาง		3.77	.57	มาก	

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช ในด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ มีความเหมาะสมกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ มีความสอดคล้องกับความรู้และประสบการณ์ของผู้สอน มีความต่อเนื่องเรียงตามลำดับความยาก - ง่าย มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ได้รับประโยชน์ด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ และหลักสูตรมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.69, 3.69, 3.66, 3.66, 3.62 และ 3.59 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน สามารถนำไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้ มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีการเสริมสร้างค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม มีความเหมาะสมกับระยะเวลาเรียน มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจ กระตือรือร้นในอาชีพที่ตนถนัด มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน มีการส่งเสริมทางการฝึกปฏิบัติเพื่อประกอบอาชีพ หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ และมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.45, 3.41, 3.31, 3.28, 3.24, 3.21, 3.21, 3.21, 3.14, 3.14 และ 3.00 ตามลำดับ

สำหรับระดับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ ในด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ สามารถนำไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้ มีความเหมาะสมกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และมีการเสริมสร้างค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.75, 3.59, 3.52 และ 3.52 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ได้รับประโยชน์ด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ หลักสูตรมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีการส่งเสริมทางการฝึกปฏิบัติเพื่อประกอบอาชีพ มีความสอดคล้องกับความรู้และประสบการณ์ของผู้สอน มีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีความต่อเนื่องเรียงตามลำดับความยาก - ง่าย มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจ กระตือรือร้นในอาชีพที่ตนถนัด มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน มีความเหมาะสมกับระยะเวลาเรียน มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และหลักสูตรได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48, 3.48, 3.41, 3.39, 3.38, 3.38, 3.37, 3.36, 3.34, 3.31, 3.30, 3.23 และ 3.22 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนระดับความคิดเห็นของนักศึกษาศาखाวิชา อุตสาหกรรมเกษตร ในด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มึความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจ กระตือรือร้นในอาชีพที่ตนถนัด มีความต่อเนื่องเรียงตามลำดับความยาก - ง่าย สามารถนำไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้ มีความสอดคล้องกับความรู้และประสบการณ์ของผู้สอน มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน มีการส่งเสริมทางการฝึกปฏิบัติเพื่อประกอบอาชีพ และได้รับประโยชน์ด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีการเสริมสร้างค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม และหลักสูตรมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.31, 4.13, 4.13, 4.00, 3.94, 3.94, 3.94, 3.81, 3.81, 3.75, 3.63, 3.63, 3.56 และ 3.50 ตามลำดับ และข้อที่มึความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีความเหมาะสมกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ มีความเหมาะสมกับระยะเวลาเรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.38, 3.38 และ 3.19 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการณ์การเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรม
การเรียนการสอนของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร โดยจำแนกตามสาขาวิชา

	สาขาวิชา เทคโนโลยี ๑ - ผลดีพืช				สาขาวิชา เทคโนโลยี ๑ - ผลดีสัตว์				สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร					
	ระดับความคิดเห็น		ลำดับที่	N = 29	ระดับความคิดเห็น		ลำดับที่	N = 64	ระดับความคิดเห็น		ลำดับที่	N = 16	ระดับความคิดเห็น	
	μ	σ	μ		σ	μ	σ		μ	σ				
วิธีสอน														
มีการเลือกวิธีสอนหลายรูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.34	.77	14	3.39	.81	7	3.94	.93	5					
การเลือกวิธีสอนแบบบรรยายเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียนเป็นส่วนใหญ่	3.41	.87	12	3.31	.87	11	3.44	.63	12					
เลือกวิธีสอนเหมาะสมกับช่วงเวลาที่กำหนดให้	3.48	.74	10	3.41	.73	5	3.56	.73	10					
เลือกวิธีสอนเหมาะสมกับการรับรู้ของผู้เรียน	3.59	.82	5	3.27	.70	13	3.94	.57	4					
มีการสรุปสิ่งที่สอนทั้งหมดในตอนท้ายชั่วโมงของการสอนแบบบรรยาย	3.62	.90	4	3.34	.84	9	4.31	.79	1					

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

รายการ	สาขาวิชา เทคโนโลยี - ผลิตภัณฑ์				สาขาวิชา เทคโนโลยี - ผลิตภัณฑ์				สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร			
	N = 29		ระดับ ความ คิดเห็น		N = 64		ระดับ ความ คิดเห็น		N = 16		ระดับ ความ คิดเห็น	
	μ	σ	ลำดับ ที่	ลำดับ ที่	μ	σ	ลำดับ ที่	ลำดับ ที่	μ	σ	ลำดับ ที่	ลำดับ ที่
มีการเตรียมตัวและศึกษาเทคนิคการแก้ปัญหา ของครูผู้สอนก่อนการสอนภาคปฏิบัติ	3.52	.78	8	8	3.31	.83	10	10	4.19	.66	3	3
มีการสาธิตการปฏิบัติให้ผู้เรียนดูก่อนจะลงมือ ปฏิบัติจริง	3.38	.90	13	13	3.30	.99	12	12	3.31	.79	13	13
มีการฝึกทักษะปฏิบัติจากของจริงด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอยู่เสมอ	3.24	.99	15	15	3.09	1.06	15	15	3.19	1.05	15	15
กิจกรรมการเรียนรู้แบบทฤษฎี	3.52	.83	9	9	3.39	.83	8	8	3.62	.62	9	9
มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทฤษฎีอย่าง สม่ำเสมอ	3.69	1.07	3	3	3.27	.74	14	14	3.25	.68	14	14
มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของการเรียน	3.76	.79	2	2	3.44	.87	4	4	3.50	.73	11	11
มีความเหมาะสมกับวัยและความพร้อมของ ผู้เรียน	3.83	.80	1	1	3.48	.82	2	2	3.88	.62	6	6

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	สาขาวิชา เทคโนโลยีฯ – ผลิตพืช				สาขาวิชา เทคโนโลยีฯ – ผลิตสัตว์				สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร			
	N = 29		ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่	N = 64		ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่	N = 16		ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่
	μ	σ			μ	σ			μ	σ		
ด้านวิถีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.59	.91	มาก	6	3.62	.81	มาก	1	4.25	.68	มาก	2
	3.55	1.06	มาก	7	3.39	.77	ปานกลาง	6	3.69	.70	มาก	8
	3.48	.87	ปานกลาง	11	3.48	.87	ปานกลาง	3	3.75	.68	มาก	7
รวม	3.53	.52	มาก		3.36	.51	ปานกลาง		3.72	.53	มาก	

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช ในด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ข้อ คือ มีความเหมาะสมกับวัยและความพร้อมของผู้เรียน มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของการเรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีการสรุปสิ่งที่สอนทั้งหมดในตอนท้ายชั่วโมงของการสอนแบบบรรยาย เลือกวิธีสอนเหมาะสมกับการรับรู้ของผู้เรียน มีการพัฒนาให้ผู้เรียนคิดและแก้ปัญหา มีการจัดลำดับขั้นตอนกิจกรรมให้มีความต่อเนื่อง มีการเตรียมตัวและศึกษาเทคนิคการแก้ปัญหาของครูผู้สอนก่อนการสอนภาคปฏิบัติ และให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอยู่เสมอ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.83, 3.76, 3.69, 3.62, 3.59, 3.59, 3.55, 3.52 และ 3.52 ตามลำดับ และข้อที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ เลือกวิธีสอนเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด ให้ กิจกรรมที่จัดขึ้นช่วยส่งเสริมวิถีทางประชาธิปไตยแก่ผู้เรียน การเลือกวิธีสอนแบบบรรยาย เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียนเป็นส่วนใหญ่ มีการสาธิตการปฏิบัติให้ผู้เรียนดูก่อนจะลงมือปฏิบัติจริง มีการเลือกวิธีการสอนหลายรูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีการฝึกทักษะปฏิบัติจากของจริงด้วยตนเอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48, 3.48, 3.41, 3.38, 3.38, 3.34 และ 3.24 ตามลำดับ

สำหรับระดับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ ในด้านของวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีเพียงข้อเดียว คือ มีการพัฒนาให้ผู้เรียนคิดและแก้ปัญหา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 และ ข้อที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีความเหมาะสมกับวัยและความพร้อมของผู้เรียน กิจกรรมที่จัดขึ้นช่วยส่งเสริมวิถีทางประชาธิปไตยแก่ผู้เรียน มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของการเรียน เลือกวิธีสอนเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้ มีการจัดลำดับขั้นตอนกิจกรรมให้มีความต่อเนื่อง มีการเลือกวิธีสอนหลายรูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอยู่เสมอ มีการสรุปสิ่งที่สอนทั้งหมดในตอนท้ายชั่วโมงของการสอนแบบบรรยาย มีการเตรียมตัวและศึกษาเทคนิคการแก้ปัญหาของครูผู้สอนก่อนการสอนภาคปฏิบัติ การเลือกวิธีสอนแบบบรรยายเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียนเป็นส่วนใหญ่ มีการสาธิตการปฏิบัติให้ผู้เรียนดูก่อนจะลงมือปฏิบัติจริง เลือกวิธีสอนเหมาะสมกับการรับรู้ของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และมีการฝึกทักษะปฏิบัติจากของจริงด้วยตนเอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48, 3.48, 3.44, 3.41, 3.39, 3.39, 3.39, 3.34, 3.31, 3.31, 3.30, 3.27, 3.27 และ 3.09 ตามลำดับ

ส่วนระดับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ในด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ มีการสรุปสิ่งที่สอนทั้งหมดในตอนท้ายชั่วโมงของการสอนแบบบรรยาย มีการพัฒนาให้ผู้เรียนคิดและแก้ปัญหา มีการเตรียมตัวและศึกษาเทคนิคการแก้ปัญหาของครูผู้สอนก่อนการสอนภาคปฏิบัติ เลือกวิธีสอนเหมาะสมกับการรับรู้ของผู้เรียน มีการเลือกวิธีสอนหลายรูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับวัยและความพร้อมของผู้เรียน กิจกรรมที่จัดขึ้นช่วยส่งเสริมวิถีทางประชาธิปไตยแก่ผู้เรียน มีการจัดลำดับขั้นตอนกิจกรรมให้มีความต่อเนื่อง ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอยู่เสมอ เลือกวิธีสอนเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้ มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของการเรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.31, 4.25, 4.19, 3.94, 3.94, 3.88, 3.75, 3.69, 3.62, 3.56 และ 3.50 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ การเลือกวิธีสอนแบบบรรยายเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียนเป็นส่วนใหญ่ มีการสาธิตการปฏิบัติให้ผู้เรียนดูก่อนจะลงมือปฏิบัติจริง มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และมีการฝึกทักษะปฏิบัติจากของจริงด้วยตนเอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.44, 3.31, 3.25 และ 3.19 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกษตร โดยจำแนกตามสาขาวิชา

รายการ	สาขาวิชา เทคโนโลยี – ผลิตภัณฑ์			สาขาวิชา เทคโนโลยี – ผลิตภัณฑ์			สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร			
	N = 29		ลำดับที่	N = 64		ลำดับที่	N = 16		ลำดับที่	
	μ	σ		ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		μ	σ		ระดับความคิดเห็น
มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	3.59	1.02	6	3.66	.82	2	3.25	.68	ปานกลาง	11
มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์	3.55	1.18	7	3.61	.83	3	3.75	.68	มาก	6
มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.72	1.07	4	3.66	.78	1	3.75	.68	มาก	6
มีความเหมาะสมกับวิธีการสอน	3.76	.83	3	3.42	.77	8	3.75	1.00	มาก	8
มีความน่าเชื่อถือและทันสมัย	3.28	1.00	11	3.14	1.02	11	3.94	.57	มาก	4
เพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน	3.45	1.02	9	3.45	.92	7	3.38	.81	ปานกลาง	10
การเลือกใช้สื่อสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	3.48	1.15	8	3.59	.66	5	3.94	.57	มาก	4
ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอนมากที่สุด	3.97	.91	1	3.61	.83	3	3.69	.70	มาก	9

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

รายการ	สาขาวิชา เทคโนโลยี - ผลิตภัณฑ์			สาขาวิชา เทคโนโลยี - ผลิตภัณฑ์			สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร				
	N = 29	ระดับความ สำคัญ		ลำดับ ที่	N = 64	ระดับ ความ คิดเห็น		ลำดับ ที่	N = 16	ระดับ ความ คิดเห็น	
		μ	σ			μ	σ			μ	σ
ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรคในการทำ กิจกรรมร่วมกัน	3.86	.99	มาก	2	3.39	.79	ปานกลาง	9	4.13	.72	มาก
ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ	3.69	.89	มาก	5	3.27	.82	ปานกลาง	10	4.38	.81	มาก
ให้ประโยชน์จากสื่อการเรียนการสอนอย่าง คุ้มค่า	3.38	1.08	ปานกลาง	10	3.48	.94	ปานกลาง	6	4.13	.72	มาก
รวม	3.61	.76	มาก		3.48	.61	ปานกลาง		3.82	.58	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช ในด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนมากขึ้น ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำกิจกรรมร่วมกัน มีความเหมาะสมกับวิธีการสอน มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และมีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.97, 3.86, 3.76, 3.72, 3.69, 3.59 และ 3.55 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ การเลือกใช้สื่อสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน เพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน ใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า และมีความน่าเชื่อถือและทันสมัย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48, 3.45, 3.38 และ 3.28 ตามลำดับ

สำหรับระดับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ ในด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา มีความเหมาะสมกับผู้เรียน มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนมากขึ้น และการเลือกใช้สื่อสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.66, 3.66, 3.61, 3.61 และ 3.59 ตามลำดับ และข้อที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า เพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน มีความเหมาะสมกับวิธีการสอน ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ และมีความน่าเชื่อถือและทันสมัย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48, 3.45, 3.42, 3.39, 3.27 และ 3.14 ตามลำดับ

และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ในด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำกิจกรรมร่วมกัน และใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า มีความน่าเชื่อถือและทันสมัย และการเลือกใช้สื่อสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา มีความเหมาะสมกับวิธีการสอน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนมากขึ้น โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.38, 4.13, 4.13, 3.94, 3.94, 3.75, 3.75, 3.75 และ 3.69 ตามลำดับ และข้อที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ เพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน และมีความเหมาะสมกับผู้เรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 และ 3.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ของนักศึกษา
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร โดยจำแนกตามสาขาวิชา

	สาขาวิชา เทคโนโลยี ๑ - ผลิตภัณฑ์				สาขาวิชา เทคโนโลยี ๑ - ผลิตภัณฑ์				สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร			
	N = 29		ลำดับที่		N = 64		ลำดับที่		N = 16		ลำดับที่	
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการ ประเมินผล มีการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล อยู่เสมอ มีการปรับปรุงเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่าง สม่ำเสมอ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลมีประสิทธิภาพ	3.72	.53	มาก	4	3.66	.67	มาก	1	3.69	.95	มาก	6
	3.66	.67	มาก	5	3.59	.77	มาก	2	3.69	.95	มาก	6
	3.28	.88	ปานกลาง	11	3.27	.76	ปานกลาง	11	3.56	.73	มาก	9
	3.59	1.12	มาก	7	3.42	.96	ปานกลาง	7	3.50	.73	มาก	12
	3.41	.82	ปานกลาง	9	3.23	.96	ปานกลาง	12	3.56	.96	มาก	10

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

	สาขาวิชา เทคโนโลยี ๑ - ผลิตภัณฑ์				สาขาวิชา เทคโนโลยี ๑ - ผลิตภัณฑ์				สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร										
	N = 29		ระดับ ความ คิดเห็น		ลำดับที่		N = 64		ระดับ ความ คิดเห็น		ลำดับที่		N = 16		ระดับ ความ คิดเห็น		ลำดับที่		
	μ	σ			μ	σ			μ	σ			μ	σ					
<p>ด้านการวัดและประเมินผล</p> <p>เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร</p> <p>แจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนการวัดผลทุกครั้ง</p> <p>มีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน</p> <p>มีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน</p> <p>มีการวัดและประเมินผลหลังเรียน</p> <p>การวัดผลเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน</p> <p>การเลือกวิธีการประเมินผลเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน</p> <p>มีการแจ้งผลของการประเมินให้ทราบทุกครั้ง</p>	3.55	.83	มาก	8	3.39	.81	ปานกลาง	8	3.56	.96	มาก	10	3.56	.96	มาก	10			
	4.07	1.00	มาก	1	3.58	.94	มาก	3	4.13	.62	มาก	3	4.13	.62	มาก	3			
	2.86	1.09	ปานกลาง	13	2.83	.83	ปานกลาง	13	3.06	1.24	ปานกลาง	13	3.06	1.24	ปานกลาง	13			
	3.38	.98	ปานกลาง	10	3.39	.94	ปานกลาง	9	3.63	.89	มาก	8	3.63	.89	มาก	8			
	3.62	1.15	มาก	6	3.44	1.01	ปานกลาง	6	3.75	1.00	มาก	4	3.75	1.00	มาก	4			
	3.86	.92	มาก	3	3.56	.73	มาก	4	3.69	.60	มาก	5	3.69	.60	มาก	5			
	3.93	.80	มาก	2	3.56	.73	มาก	4	4.13	.34	มาก	2	4.13	.34	มาก	2			
	3.03	1.18	ปานกลาง	12	3.28	1.05	ปานกลาง	10	4.19	.66	มาก	1	4.19	.66	มาก	1			
	3.53	.66	ปานกลาง		3.40	.51	มาก		3.70	.54	มาก		3.70	.54	มาก				
	รวม																		

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช ในด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ แจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนการวัดผลทุกครั้ง การเลือกวิธีการประเมินผลเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน การวัดผลเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล มีการวัดและประเมินผลหลังเรียน มีการปรับปรุงเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.07, 3.93, 3.86, 3.72, 3.66, 3.62, 3.59 และ 3.55 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลมีประสิทธิภาพ มีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน มีการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลอยู่เสมอ มีการแจ้งผลของการประเมินให้ทราบทุกครั้ง และมีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.41, 3.38, 3.28, 3.03 และ 2.86 ตามลำดับ

สำหรับระดับความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ ในด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล แจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนการวัดผลทุกครั้ง การวัดผลเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน และการเลือกวิธีการประเมินผลเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.66, 3.59, 3.58, 3.56 และ 3.56 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการวัดและประเมินผลหลังเรียน มีการปรับปรุงเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน มีการแจ้งผลของการประเมินให้ทราบทุกครั้ง มีการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลอยู่เสมอ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลมีประสิทธิภาพ และมีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.44, 3.42, 3.39, 3.39, 3.28, 3.27, 3.23 และ 2.83 ตามลำดับ

และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ในด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ มีการแจ้งผลของการประเมินให้ทราบทุกครั้ง การเลือกวิธีการประเมินผลเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน แจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนการวัดผลทุกครั้ง มีการวัดและประเมินผลหลังเรียน การวัดผลเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล มีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน มีการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลอยู่เสมอ

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลมีประสิทธิภาพ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีการปรับปรุงเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.19, 4.13, 4.13, 3.75, 3.69, 3.69, 3.69, 3.63, 3.56, 3.56, 3.56 และ 3.50 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเพียงข้อเดียวคือ มีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.06

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 สภาพการจัดการเรียนการสอนอื่น ๆ

การสำรวจความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร จากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทั้งหมด จำนวน 109 คน มีผู้ตอบแบบสอบถาม 69 ราย ที่ได้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนอื่น ๆ ในส่วนที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในสาขาครุศาสตร์ ที่มีความถี่สูง 5 ลำดับแรกของแต่ละด้าน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.20 แสดงข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอน

รายการ	จำนวน (n = 69)
1. ควรเตรียมการสอนทุกครั้ง และมีความกระตือรือร้นที่จะสอน รวมทั้งความพร้อมในด้านการสอน	14
2. ควรสร้างมนุษยสัมพันธ์ และมีความเป็นกันเอง	12
3. เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และควรวางตัวอย่างเหมาะสม	12
4. ควรนำความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันสมัยมาเพิ่มเติมให้นักศึกษาเสมอ	11
5. ควรมีความชำนาญและความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างแม่นยำ	10
6. ควรตรงต่อเวลา	8

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอน นักศึกษาให้ความคิดเห็นว่า อาจารย์ควรเตรียมการสอนทุกครั้งและมีความกระตือรือร้นที่จะสอน รวมทั้งความพร้อมในด้านการสอน มากที่สุด รองลงมาคือ อาจารย์ควรสร้างมนุษยสัมพันธ์ และมีความเป็นกันเอง และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และควรวางตัวอย่างเหมาะสม

ตารางที่ 4.21 แสดงข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน

รายการ	จำนวน (n = 69)
1. ควรมีการเตรียมตัว หรือเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเรียน	14
2. ควรมีความกระตือรือร้นและมีความรับผิดชอบในการเรียน	9
3. ควรศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาตนเอง	8
4. ควรอยู่ในกลุ่มพื้นฐานความรู้เดียวกัน	7
5. ควรมีความตั้งใจ / สนใจในการเรียน	6

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน นักศึกษาให้ความคิดเห็นว่า ผู้เรียนควรมีการเตรียมตัว หรือเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ ควรมีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบในการเรียน คิดเป็นร้อยละ และควรศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาตนเอง

ตารางที่ 4.22 แสดงข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ

รายการ	จำนวน (n = 69)
1. ควรจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงานและสภาพการณ์ในปัจจุบัน	12
2. เนื้อหาวิชาควรทันสมัย ปรับให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน	11
3. ควรเน้นวิชาชีพทางสาขาให้มาก ไม่ใช่เน้นเฉพาะวิชาครู	7
4. ควรเพิ่มเวลาเรียนในหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับวิชา เนื่องจากเนื้อหาสาระมีมากเกินไป	6
5. ควรเน้นด้านการฝึกทักษะปฏิบัติให้มาก	3
6. ควรจัดวิชาเลือกให้หลากหลายกว่านี้ เนื่องจากผู้เรียนไม่สามารถเลือกเรียนวิชาที่ตนสนใจได้	3

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ นักศึกษาให้ความคิดเห็นที่ ควรจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงานและสภาพการณ์ในปัจจุบัน มากที่สุด รองลงมาคือ เนื้อหาวิชาควรทันสมัย ปรับให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และควรเน้นวิชาชีพทางสาขาให้มาก ไม่ใช่เน้นเฉพาะวิชาครู

ตารางที่ 4.23 แสดงข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและ
กิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน (n = 69)
1. ควรเปลี่ยนวิธีสอนให้มีความหลากหลาย ไม่ควรใช้วิธีสอนที่ซ้ำซากจำเจ และควรนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้	22
2. ควรมีการปฏิบัติจริงเพื่อให้นักศึกษาได้สัมผัสด้วยตนเอง และมีประสบการณ์ตรง	11
3. ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการฝึกทักษะปฏิบัติ	8
4. ควรมีการจัดทัศนศึกษา / ดูงานนอกสถานที่ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียน	8
5. ควรสร้างความสนใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้	6

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาให้ความคิดเห็นว่า ควรเปลี่ยนวิธีสอนให้มีความหลากหลาย ไม่ควรใช้วิธีสอนที่ซ้ำซากจำเจ และควรนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ มากที่สุด รองลงมาคือ ควรมีการปฏิบัติจริงเพื่อให้นักศึกษาได้สัมผัสด้วยตนเองและมีประสบการณ์ตรง และควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการฝึกทักษะปฏิบัติ

ตารางที่ 4.24 แสดงข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียน
การสอน

รายการ	จำนวน (n = 69)
1. สื่ออุปกรณ์มีปริมาณไม่เพียงพอ เช่น Overhead	32
2. เครื่องมือหรือสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในภาคปฏิบัติมีไม่เพียงพอ	12
3. ควรนำสื่อที่ทันสมัยและใช้งานได้มาช่วยย่อย ๆ เพื่อเรา ความสนใจ	10
4. ควรใช้สื่อที่เป็นของจริงให้มาก	4
5. ไม่มีอุปกรณ์ให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติจริง	3
6. เอกสารประกอบการสอนไม่พร้อม และตำราในห้องสมุด มีไม่เพียงพอ	3

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน นักศึกษาให้ความคิดเห็นว่า สื่ออุปกรณ์มีปริมาณไม่เพียงพอ เช่น Overhead มากที่สุด รองลงมาคือ เครื่องมือหรือสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในภาคปฏิบัติมีไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ และ ควรนำสื่อที่ทันสมัยและใช้งานได้มาช่วยย่อย ๆ เพื่อเรา ความสนใจ

ตารางที่ 4.25 แสดงข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล

รายการ	จำนวน (n = 69)
1. ควรมีความยุติธรรมในการประเมินผล	8
2. ควรมีการวัดผลในระหว่างภาคการศึกษาหรือทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน หรือควรมีการสอบเก็บคะแนนบ้าง เพื่อช่วยนักศึกษาศึกษาในเรื่องของคะแนน	8
3. เกณฑ์การประเมินผลไม่กระจ่างชัด ควรมีการตกลงเกณฑ์การวัดและประเมินผลกับผู้เรียนก่อนที่จะสอน	5
4. ควรแจ้งให้ทราบล่วงหน้าแต่เนิ่น ๆ	3
5. วิธีการวัดผลไม่ได้ส่งผลให้นักศึกษาใช้ความคิด เน้นแต่ใช้ความจำ	2
6. แจ้งผลการเรียนล่าช้า บางครั้งอาจแก้ไขไม่ทัน	2

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษาให้ความคิดเห็นว่า ควรมีความยุติธรรมในการประเมินผล และควรมีการวัดผลในระหว่างภาคการศึกษาหรือทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน หรือควรมีการสอบเก็บคะแนนบ้าง เพื่อช่วยนักศึกษาในเรื่องของคะแนน มากที่สุด รองลงมาคือ เกณฑ์การประเมินผลไม่กระจ่างชัด ควรมีการตกลงเกณฑ์การวัดและประเมินผลกับผู้เรียนก่อนที่จะสอน และควรแจ้งให้ทราบล่วงหน้าแต่เนิ่น ๆ

ตารางที่ 4.26 แสดงข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านอื่น ๆ

รายการ	จำนวน (n = 69)
1. สภาพห้องเรียนควรมีความพร้อม บรรยากาศดี และ เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	7
2. การจัดจำนวนนักศึกษาต่อ 1 ห้อง ควรให้เหมาะสมพอดีกัน	2
3. อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการหรือห้อง LAB ควรมีให้พอเพียง และควรมีเจ้าหน้าที่ประจำห้อง เพื่อเตรียมอุปกรณ์ให้แก่ผู้สอน	2

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านอื่น ๆ นักศึกษาให้ความเห็นว่า สภาพห้องเรียนควรมีความพร้อม บรรยากาศดี และเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา มากที่สุด รองลงมาคือ การจัดจำนวนนักศึกษาต่อ 1 ห้อง ควรให้เหมาะสมพอดีกัน และอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการหรือห้อง LAB ควรมีให้พอเพียง ควรมีเจ้าหน้าที่ประจำห้อง เพื่อเตรียมอุปกรณ์ให้แก่ผู้สอน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีวัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวม และจำแนกตามสาขาวิชา

5.2 ขอบเขตการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

โดยศึกษาจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ปีการศึกษา 2541 ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยศึกษาเฉพาะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ในภาควิชาครุศาสตร์เกษตร และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนอื่น ๆ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เท่านั้น

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทั้งหมด ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 109 คน

2. ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ไปยังหัวหน้าภาควิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบ

สอบถามกับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกษตร ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 109 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

3. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ แปลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows 7.5.1 (Statistical Package for Social for Windows release 7.5.1) โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการแปลค่าคะแนนเฉลี่ยกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในภาควิชาครุศาสตร์เกษตร กำหนดค่าคะแนนเฉลี่ยไว้ดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนน้อยที่สุด

5.4 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปเป็นตอนได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ในภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนอื่น ๆ ในภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

5.4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักศึกษาศาสตรบัณฑิตศึกษาศาสตร์เกษตรชั้นปีที่ 2 ทั้งหมด จำนวน 109 คน เป็นเพศชายและเพศหญิงจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 50.5 และร้อยละ 49.5 ตามลำดับ) ส่วนใหญ่มีอายุ 22 ปี (ร้อยละ 49.54) สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จากวิทยาลัยประมงสงขลาติดสูงสุดานนท์มากที่สุด (ร้อยละ 12.85) ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ มากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 58.7) ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.51 - 3.00 (ร้อยละ 45.00) และมีความคาดหวังในการประกอบอาชีพครูภาครัฐ และ/หรือภาคเอกชนเป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 38.53) และประกอบอาชีพในภาคเอกชนเป็นอันดับ 2 (ร้อยละ 36.7)

5.4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ในภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ของนักศึกษาศาสตรบัณฑิตศึกษาศาสตร์เกษตร ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านสื่อการเรียนการสอน และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านผู้สอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากแทบทุกข้อ คือ ความรู้ ความเข้าใจในวิชาที่สอน มีความมั่นใจในตนเอง และมีความเลื่อมใสศรัทธาต่อผู้สอน แต่มีข้อน่าสังเกตคือ มีการทบทวนความรู้เดิมก่อนสอน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านผู้เรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนที่เหลือมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีข้อน่าสังเกต คือ การเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและปานกลาง แต่มีข้อน่าสังเกตอยู่ คือ หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนที่เหลือมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อน่าสังเกต

คือ มีการฝึกทักษะปฏิบัติจากของจริงด้วยตนเอง ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ เพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน และมีความน่าเชื่อถือและทันสมัย ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและปานกลาง แต่มีข้อนำสังเกตคือ มีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

5.4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยจำแนกตามสาขาวิชา

นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช เป็นเพศชายและเพศหญิง จำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 48.28 และร้อยละ 51.72 ตามลำดับ) ส่วนใหญ่มีอายุ 22 ปี (ร้อยละ 34.48) สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสุรินทร์ (ร้อยละ 10.35) และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 (ร้อยละ 48.27) และส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพครูภาครัฐและ/หรือเอกชนเป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 51.72)

นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 56.25) มีอายุ 22 ปี (ร้อยละ 57.81) สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. จากวิทยาลัยประมงสงขลา ตินสุลานนท์ และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา (ร้อยละ 20.31) และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 (ร้อยละ 40.60) และส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพครูภาครัฐและ/หรือเอกชนเป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 34.38)

นักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.00) มีอายุ 22 ปี (ร้อยละ 43.75) สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. จากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลำพูน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี และสถาบันราชภัฏธนบุรี (ร้อยละ 12.50) และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 (ร้อยละ 56.25) และส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพในภาคเอกชนเป็นอันดับ 1 และ 2 เท่ากัน (ร้อยละ 43.75)

5.4.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ในภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สหกรณ์บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำแนกตามสาขาวิชา

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ของนักศึกษาสหกรณ์เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากแทบทุกด้าน แต่มีข้อน่าสังเกตคือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเพียงด้านเดียว

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ของนักศึกษาสหกรณ์เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและปานกลาง แต่มีข้อน่าสังเกตคือ ด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ของนักศึกษาสหกรณ์อุตสาหกรรมเกษตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่มีข้อน่าสังเกตคือ ด้านผู้สอน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ

5.4.2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านผู้สอน โดยจำแนกตามสาขาวิชา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านผู้สอน ของนักศึกษาสหกรณ์เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ แต่มีข้อน่าสังเกตคือ มีบุคลิกภาพที่ดี โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านผู้สอน ของนักศึกษาสหกรณ์เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากแทบทุกข้อ ยกเว้นข้อ ประเมินผลการเรียนด้วยความยุติธรรม และมีการทบทวนความรู้เดิมก่อนสอน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านผู้สอน ของนักศึกษาสหกรณ์อุตสาหกรรมเกษตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ แต่มีข้อน่าสังเกตคือ มีความเลื่อมใสศรัทธาต่อผู้สอน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ

5.4.2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านผู้เรียน โดยจำแนกตามสาขาวิชา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านผู้เรียน ของนักศึกษาศาสาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากแทบทุกข้อ ยกเว้นข้อ ความเข้าใจในหลักการตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตร มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน และการเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านผู้เรียน ของนักศึกษาศาสาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและปานกลาง แต่มีข้อนำสังเกตคือ การเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านผู้เรียน ของนักศึกษาศาสาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทักษะติดต่อวิชาที่เรียน และส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและปานกลาง แต่มีข้อนำสังเกตคือ การเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

5.4.2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ โดยจำแนกตามสาขาวิชา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ ของนักศึกษาศาสาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและปานกลาง แต่มีข้อนำสังเกตคือ มีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ ของนักศึกษาศาสาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนที่เหลือมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อนำสังเกตคือ หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ ของนักศึกษาศาสาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนที่เหลือมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีข้อนำสังเกตคือ มีความเหมาะสมกับระยะเวลาเรียน ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

5.4.2.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านวิธีสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอน โดยจำแนกตามสาขาวิชา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและปานกลาง แต่มีข้อนำสังเกตคือ มีการฝึกทักษะปฏิบัติจากของจริงด้วยตนเอง ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อ มีการพัฒนาให้ผู้เรียนคิดและแก้ปัญหา ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และส่วนที่เหลือมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีข้อนำสังเกตคือ มีการฝึกทักษะปฏิบัติจากของจริงด้วยตนเอง ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

5.4.2.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียน การสอน โดยจำแนกตามสาขาวิชา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และส่วนที่เหลือมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีข้อนำสังเกตคือ มีความน่าเชื่อถือและทันสมัย ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและปานกลาง แต่มีข้อนำสังเกตคือ มีความน่าเชื่อถือและทันสมัย ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ เพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน และมีความเหมาะสมกับผู้เรียน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

5.4.2.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล โดยจำแนกตามสาขาวิชา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและปานกลาง แต่มีข้อนำสังเกตคือ มีการวัดและประเมินผลก่อนเรียนที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและปานกลาง แต่มีข้อนำสังเกตคือ มีการวัดและประเมินผลก่อนเรียนที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ของนักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ มีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเพียงข้อเดียว

5.4.3 สภาพการจัดการเรียนการสอนอื่น ๆ

ข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน พบว่า ในด้านผู้สอน นักศึกษาให้ความเห็นว่า อาจารย์ควรเตรียมการสอนทุกครั้งและมีความกระตือรือร้นที่จะสอน รวมทั้งความพร้อมในด้านการสอน มากที่สุด รองลงมาคือ อาจารย์ควรสร้างมนุษยสัมพันธ์มีความเป็นกันเองและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและควรวางตัวอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

ในด้านผู้เรียน นักศึกษาให้ความเห็นว่า ผู้เรียนควรมีการเตรียมตัว หรือเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเรียน มากที่สุด รองลงมาคือ ควรมีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบในการเรียน และควรศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาตนเอง ตามลำดับ

ในด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ นักศึกษาให้ความเห็นว่า ควรจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงานและสภาพการณ์ในปัจจุบัน มากที่สุด รองลงมาคือ เนื้อหาวิชาควรทันสมัย ปรับให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และควรเน้นวิชาชีพทางสาขาให้มากขึ้น เน้นเฉพาะวิชาครู ตามลำดับ

ในด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาให้ความเห็นว่า ควรเปลี่ยนวิธีสอนให้มีความหลากหลาย ไม่ควรใช้วิธีสอนที่ซ้ำซากจำเจ และควรนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ มากที่สุด รองลงมาคือ ควรมีการปฏิบัติจริงเพื่อให้นักศึกษาได้สัมผัสด้วยตนเองและมีประสบการณ์ตรง และควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการฝึกทักษะปฏิบัติ ตามลำดับ

เอกสารประกอบคำอธิบายรายวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช เล่มที่ ๑๒๖ (๒๕๖๓) หน้า ๑๒๖

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในด้านสื่อการเรียนการสอน นักศึกษาให้ความเห็นว่า สื่ออุปกรณ์มีปริมาณไม่เพียงพอ เช่น Overhead มากที่สุด รองลงมาคือ เครื่องมือหรือสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในภาคปฏิบัติมีไม่เพียงพอ และควรนำสื่อที่ทันสมัยและใช้งานได้มาใช้บ่อย ๆ เพื่อสร้างความสนใจ ตามลำดับ

ในด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษาให้ความเห็นว่า ควรมีความยุติธรรมในการประเมินผล และควรมีการวัดผลในระหว่างภาคการศึกษาหรือทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน หรือควรมีการสอบเก็บคะแนนบ้าง เพื่อช่วยนักศึกษาในเรื่องของคะแนน มากที่สุด รองลงมาคือ เกณฑ์การประเมินผลไม่กระจ่างชัด ควรมีการตกลงเกณฑ์การวัดและประเมินผลกับผู้เรียนก่อนที่จะสอน และควรแจ้งให้ทราบล่วงหน้าแต่เนิ่น ๆ ตามลำดับ

ในด้านอื่น ๆ นักศึกษาให้ความเห็นว่า สภาพห้องเรียนควรมีความพร้อม บรรยากาศดี และเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา มากที่สุด รองลงมาคือ การจัดจำนวนนักศึกษาต่อ 1 ห้อง ควรให้เหมาะสมพอดีกัน และอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการหรือห้อง LAB ควรมีให้พอเพียง ควรมีเจ้าหน้าที่ประจำห้อง เพื่อเตรียมอุปกรณ์ให้แก่ผู้สอน ตามลำดับ

5.5 อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาพิจารณา วิเคราะห์ พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

5.5.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. จากวิทยาลัยประมงสงขลาติดนุสูลานนท์มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถาบันการศึกษาทางด้านวิชาชีพประมงโดยตรงมีน้อย และเปิดรับสมัครนักศึกษาจำนวนจำกัด กอปรกับการที่ได้เห็นรุ่นพี่รุ่นแรก ๆ ประสบความสำเร็จจากการศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จึงทำให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. จากวิทยาลัยประมงสงขลาติดนุสูลานนท์ สนใจเข้ารับการศึกษาระดับภาควิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แห่งนี้ และส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์มากกว่าครึ่ง อาจเนื่องมาจากเป็นสาขาที่ได้รับความสนใจ อีกทั้งยังมีตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรองรับอีกมากมาย และส่วนใหญ่มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพครูภาครัฐและ/หรือภาคเอกชนเป็นอันดับ 1 และประกอบอาชีพในภาคเอกชนเป็นอันดับ 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งมีอยู่ว่า เพื่อผลิตครูทางอาชีพและเทคนิคศึกษา ที่เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอนในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาในภาครัฐและเอกชน และเพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถออกไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน อีกทั้งอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติและได้รับการยกย่องนับถือจากคนในสังคมอีกด้วย

5.5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อน่าสังเกตคือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ประพัฒน์ จำปาไทย (อ้างโดยกัญญา วีระวรรณ, 2536 : 35) ที่พบว่า ด้านเนื้อหาวิชาและด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นิสิตพอใจระดับปานกลาง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อน่าสังเกตคือ มีการทบทวนความรู้เดิมก่อนสอน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง Kibler (อ้างโดย พิมศรี เปานิล, 2530 : 16 - 18) ได้เสนอแนะหลักการในการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า การเตรียมตัวก่อนการเรียนรู้ ก่อนที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่นั้น ผู้เรียนควรจะได้มีความรู้อันถือว่าเป็นพื้นฐานที่จำเป็นมาก่อนแล้ว และผู้เรียนควรจะได้รับ การ "อุ่นเครื่อง" (warm-up) เสียก่อนด้วยการที่ผู้สอนแจ้งให้รู้ว่า ความรู้เดิมอะไรบางอย่างจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ และความรู้เดิมอะไรบางอย่างที่อาจมาขัดขวางการเรียนรู้ใหม่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อน่าสังเกตคือ การเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งนพคุณ ศิริวรรณ และคณะ (2543 : 86 - 87) พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนในเรื่องสภาพผู้เรียน อยู่ในระดับยังไม่ดีพอทุกรายการ เกี่ยวกับความเข้าใจในวัตถุประสงค์ หลักการ ตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตร การเตรียมตัวก่อนเข้าเรียน มีการอ่านศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งผลที่พบนี้ ต้องพิจารณาแก้ไข เพราะผู้ที่จะเป็นครูเกษตรต้องมีความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรอย่างชัดเจน มิฉะนั้นแล้ว จะไม่สามารถเป็นครูผู้รับผิดชอบในการสอน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรต้องการได้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีข้อน่าสังเกตคือ หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งรุ่งทิวา จักรกร (อ้างโดย นิรมล ธรรมอำนวยสุข, 2531 : 33) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรที่ดีจะต้องเหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อีกทั้งไม่ขัดต่อหลักศีลธรรมอันดีของสังคม อีกทั้งยังจะต้องมีความยืดหยุ่นได้ คือ เปิดโอกาสให้โรงเรียนปรับปรุงการสอนให้เหมาะสมกับเด็กได้ เพราะสังคมของแต่ละท้องถิ่นมีสภาพไม่เหมือนกัน ดังนั้น หลักสูตรจะต้องวางไว้กว้าง ๆ ให้ยืดหยุ่นได้ เพื่อโรงเรียนจะได้ดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นได้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีข้อน่าสังเกตคือ มีการฝึกทักษะปฏิบัติจากของจริงด้วยตนเอง ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ซึ่งไพฑูรย์ สินลาร์ตน์ (อ้างโดย ผุสดี ถาวรกุล, 2532 : 24) กล่าวว่า การสอนแบบฝึกปฏิบัติ เป็นการสอนที่ต้องการสนองวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ ทำได้ และยังช่วยเสริมจุดมุ่งหมายด้านความรู้ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ด้วย การเรียนการสอนแบบนี้ จึงหมายถึง การฝึกฝนเรียนรู้ในห้องทดลอง เพื่อทดสอบทฤษฎีเก่าหรือค้นหาของใหม่ ดังนั้น บางครั้งจึงเรียกชื่อการสอนนี้แตกต่างกันออกไป เช่น การสอนแบบทดลอง (Experimentation) การสอนแบบปฏิบัติการ (Laboratory) หรือการฝึกฝน (Practical) และสอดคล้องกับ นพคุณ ศิริวรรณ และคณะ (2543 : 88) ที่ว่า ควรเน้นวิธีการปฏิบัติและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อน่าสังเกตคือ เพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน และมีความน่าเชื่อถือและทันสมัย ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง จงเจริญ และคณะ (อ้างโดย วรณภา นิวาสะวัตติ, 2536 : 18 - 19) ได้กล่าวไว้ว่า คุณค่าของสื่อการเรียนการสอนโดยทั่วไป จะต้องช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน ทำให้เนื้อหาวิชาความรู้ที่สอนมีความหมายต่อผู้เรียนมากขึ้น และนพคุณ ศิริวรรณ และคณะ (2543 : 89) พบว่า นักศึกษาได้เสนอแนะว่า ควรมีสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัย ซึ่งนักศึกษาต้องการให้มีการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงด้านสื่อการเรียนการสอน ที่เป็นตัวกลางความเชื่อมโยงความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียน และเห็นว่าสื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องพิจารณา กำหนดแนวทางในการเลือกสื่อการสอนโดยยึดหลักของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างโดย นิรมล ธรรมอำนวยสุข, 2531 : 39) ประกอบการพิจารณาในการใช้สื่อ อีกทั้งภาควิชา/คณะวิชา สมควรทบทวนวิธีการจัดการและบริหารการใช้สื่อของภาควิชา/คณะวิชา เพื่อให้สามารถให้บริการแก่อาจารย์ผู้สอน สำหรับการสอนและการเรียนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีข้อน่าสังเกตคือ มีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ที่มีค่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารของกรมส่งเสริมการศึกษานานาชาติเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คะแนนเฉลี่ยที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่ง ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 101 - 102) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของการวัดและการประเมินผลการเรียนว่า การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนควรดำเนินการก่อนเรียน ระหว่างเรียน และภายหลังจากการเรียน และสอดคล้องกับ เกสร เมืองทิพย์ (อ้างโดย นพคุณ ศิริวรรณ และคณะ, 2543 : 24) พบว่า สิ่งที่อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่ปฏิบัติมานาน ๆ ครั้งได้แก่ การประเมินผลในชั้นเรียน คือ การประเมินผลก่อนการเรียน เพื่อปรับพื้นฐานของผู้เรียน การประเมินผลก่อนเรียนเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียน

5.5.3 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยจำแนกตามสาขาวิชา

นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช และนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ ส่วนใหญ่มีความคาดหวังในการเลือกประกอบอาชีพครุภาครัฐและ/หรือภาคเอกชนเป็นอันดับ 1 เหมือนกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลซึ่งมาจากปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (ดังที่กล่าวมาแล้วในข้อ 5.5.1) ส่วนนักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่เปิดใหม่เป็นปีการศึกษาแรกนั้น ส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพในภาคเอกชนเป็นอันดับ 1 และ 2 เท่ากัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาอาจเห็นว่า สามารถหางานทำได้ง่ายกว่าประกอบอาชีพครู มีตลาดแรงงานรองรับมากมายสำหรับสาขาวิชานี้ และอีกทั้งยังได้ค่าตอบแทนในการทำงานหรือรายได้ที่สูงกว่าอาชีพครูก็เป็นได้

5.5.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยจำแนกตามสาขาวิชา

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อน่าสังเกตคือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเพียงด้านเดียว ซึ่งสอดคล้องกับนพคุณ ศิริวรรณ และคณะ (2543 : 89) ที่ว่า ตามปกติแล้วหลักสูตรเป็นเอกลักษณ์และมีกรอบโครงสร้างที่ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนในด้านหลักการ เหตุผล วัตถุประสงค์ และโครงสร้างของหลักสูตร ได้ชี้ชัดว่าควรจัดการศึกษาเพื่ออะไรและอย่างไร องค์ประกอบและลักษณะของหลักสูตรค่อนข้างชัดเจน

5.5.4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอน โดยจำแนกตามสาขาวิชา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อน่าสังเกตคือ เอกสารเป็นเอกสารที่สละสลวยสำหรับการทำงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่น่าอ่านเกินไปใช้ประโยชน์ได้ไม่มากนัก ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีบุคลิกภาพที่ดี ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ Phipps (1980 : 23 - 29) ที่ว่า บุคคลที่จะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูเกษตกร จะต้องมีบุคลิกภาพและเจตคติที่ดี (Character and Personality) คือปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การประกอบอาชีพครูเกษตกรประสบความสำเร็จ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ของนักศึกษาศาสาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อน่าสังเกตคือ ประเมินผลการเรียนด้วยความยุติธรรม และมีการทบทวนความรู้เดิมก่อนสอน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง Mcdaniel และ Revitz (1971 : 217 - 218) พบว่า อาจารย์ที่นักศึกษาเห็นว่า มีประสิทธิภาพในการสอน ควรมีความยุติธรรมในการให้อันดับคะแนน (Grade) และ Kibler (อ้างโดย พิมศรี เปานิล, 2530 : 16 - 18) ได้เสนอแนะหลักการในการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า การเตรียมตัวก่อนการเรียนรู้ ก่อนที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่นั้น ผู้เรียนควรจะได้มีความรู้เบื้องต้นว่าเป็นพื้นฐานที่จำเป็นมาก่อนแล้ว และผู้เรียนควรจะได้รับ การ “อุ่นเครื่อง” (warm-up) เสียก่อนด้วยการที่ผู้สอนแจ้งให้รู้ว่า ความรู้เดิมอะไรบ้างที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ และความรู้เดิมอะไรบ้างที่อาจมาขัดขวางการเรียนรู้ใหม่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ของนักศึกษาศาสาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อน่าสังเกตคือ มีความเลื่อมใสศรัทธาต่อผู้สอน ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ สอดคล้องกับที่ ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์ (อ้างโดย กัญญา วีระวรรณ, 2536 : 26) กล่าวถึงลักษณะของผู้สอน และ Phipps (1980 : 23 - 29) กล่าวถึงลักษณะของครูเกษตกรที่ดี ซึ่งหากครูผู้สอนได้ปฏิบัติตามหลักคำกล่าวนี้ จะสร้างความเลื่อมใสศรัทธาในตัวผู้สอนอย่างแน่นอน

5.5.4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน โดยจำแนกตามสาขาวิชา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ของนักศึกษาศาสาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช และนักศึกษาศาสาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อน่าสังเกตคือ การเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งการเรียนของผู้เรียนจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ครูต้องการมากน้อยแค่ไหนนั้น ขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเองด้วย ถ้าผู้เรียนคนใดมีการเตรียมพร้อมที่ดี ก็จะสามารถสำเร็จในการเรียนนั้น ๆ แต่ถ้าผู้เรียนคนใดไม่มีการเตรียมพร้อม ก็มีโอกาสจะทำให้การเรียนนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จได้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ของนักศึกษาศาสาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อน่าสังเกตคือ ทักษะคณิตต่อวิชาที่เอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่น่าจะเหมาะไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ รมณีย์ อาภาภิรม (2531 : 16) ที่ว่าทัศนคติของนักเรียนที่เป็นส่วนทำให้นักเรียนมีความตั้งใจเรียน อยากค้นคว้า อยากรู้เรื่องมากขึ้น ได้แก่ปัจจัย 2 อย่างคือ ทัศนคติต่อผู้สอน และทัศนคติต่อวิชาที่เรียน ซึ่งเมื่อนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ย่อมต้องการเรียน อยากรู้ พยายามทำความเข้าใจ ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีไปด้วย ในทางตรงกันข้าม ถ้านักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้สอนและวิชาที่เรียน นักเรียนก็จะรู้สึกไม่ชอบเรียน ไม่อยากได้ยิน ไม่อยากเห็น ไม่อยากฟังบุคคลที่ตนเองไม่ชอบ ถ้าต้องเรียนก็เรียนอย่างถูกบังคับเพียงแต่ให้ผ่าน ๆ เท่านั้น การที่ต้องเรียนในเรื่องวิชาที่ตนเองไม่ชอบ มองไม่เห็นประโยชน์ ความสนใจ ความอยากเรียนย่อมไม่เกิด และข้อที่กล่าวถึงการเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาแล้วในส่วนของความคิดเห็นของนักศึกษาศาสาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช และ นักศึกษาศาสาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์

5.5.4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ โดยจำแนกตามสาขาวิชา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระของนักศึกษาศาสาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีข้อน่าสังเกตคือ มีความเหมาะสมกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ ซึ่งในการเรียนการสอนวิชานั้น การเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาสอน จะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และต้องเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน และข้อที่มีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่ง สมวงศ์ วงศ์วอนแสง (อ้างโดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533 : 475 - 476) ที่ว่า การเรียนการสอนเกษตร ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาและรายวิชาให้ทันสมัยอยู่เสมอ ผู้สอนควรจะได้ปรับปรุงเนื้อหาและวิธีการสอนให้ใหม่ทันสมัยกับเหตุการณ์ และควรปรับปรุงทุกครั้งที่มีการสอน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระของนักศึกษาศาสาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีข้อน่าสังเกตคือ สามารถนำไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้ ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรครุศาสตร์เกษตร พบว่า เป็นหลักสูตรที่เป็นเอกลักษณ์ และมีกรอบโครงสร้างที่ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน ในด้านหลักการ เหตุผล วัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร ดังนั้น จึงเป็นหลักสูตรที่มีความสมบูรณ์ จึงสามารถนำไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้จริง ส่วนข้อที่ หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่ง อำนาจ เขมะบุลกุล (2539 : 89 - 90) กล่าวถึงลักษณะสำคัญ

ของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี ซึ่งข้อหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี ควรจะยืดหยุ่นได้ และเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระของนักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อน่าสังเกตคือ มีความเหมาะสมกับระยะเวลาเรียน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งรมณีย์ อาภาภิรม (2531 : 18) กล่าวว่า เนื้อหาที่นำมาสอนนั้น จะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้ ต้องเหมาะสมกับสภาพความพร้อมของผู้เรียน โดยครูผู้สอนจะต้องพิจารณาจากหลักสูตรเป็นหลัก และต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ ประกอบการตัดสินใจว่าจะนำเนื้อหาอะไรมาสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย ซึ่งระยะเวลาเรียนตามปฏิทินการศึกษาของสถานศึกษาก็เป็นปัจจัยภายนอกปัจจัยหนึ่ง ที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อเลือกเนื้อหาที่จะสอน เพื่อจะช่วยกำหนดเป้าหมายและเนื้อหาในการสอนอย่างกว้าง ๆ

5.5.4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยจำแนกตามสาขาวิชา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช และนักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อน่าสังเกตคือ มีการฝึกทักษะปฏิบัติจากของจริงด้วยตนเอง ที่นักศึกษาทั้ง 2 สาขาวิชา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ซึ่ง ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (อ้างโดย ผุสดี ถาวรกุล, 2532 : 24) กล่าวไว้ว่า การสอนแบบฝึกปฏิบัติ เป็นการสอนที่ต้องการสนองวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ ทำได้ และยังช่วยเสริมจุดมุ่งหมายด้านความรู้ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ด้วย การเรียนการสอนแบบนี้จึงหมายถึง การฝึกฝนเรียนรู้ในห้องทดลอง เพื่อทดสอบทฤษฎีเก่าหรือค้นหาของใหม่ ดังนั้น บางครั้งจึงเรียกชื่อการสอนนี้แตกต่างกันออกไป เช่น การสอนแบบทดลอง (Experimentation) การสอนแบบปฏิบัติการ (Laboratory) หรือการฝึกฝน (Practical) และสอดคล้องกับ นพคุณ ศิริวรรณ และคณะ (2543 : 88) ที่ว่า ควรเน้นวิธีการปฏิบัติและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีข้อน่าสังเกตคือ มีการพัฒนาให้ผู้เรียนคิดและแก้ปัญหา ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว ซึ่งสอดคล้องกับ นาดยา ภัทรแสงไทย (อ้างโดยสุพิน บุญชูวงศ์, 2530 : 75) ที่กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีจะต้องเป็นการพัฒนาการคิด ส่งเสริมให้นักเรียนได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดแบบสืบสวนสอบสวน และแก้ปัญหาตามแนวทางของตนเอง และต้องรู้จักประเมินความคิดของตนเองด้วย

5.5.4.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยจำแนกตามสาขาวิชา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีข้อน่าสังเกตคือ มีความน่าเชื่อถือและทันสมัย ที่นักศึกษาทั้งสองสาขาวิชา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่ง จงเจริญ และคณะ (อ้างโดย วรรณภา นิวาสะวัตติ, 2536 : 18 - 19) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการเลือกสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า ควรจะมีความน่าเชื่อถือและทันสมัย เพื่อเกื้อหนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อน่าสังเกตคือ มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเกณฑ์ข้อหนึ่งที่ใช้ประกอบการพิจารณาในการเลือกสื่อการเรียนการสอน ก็คือ จะต้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อวิชา และ จงเจริญ และคณะ (อ้างโดย วรรณภา นิวาสะวัตติ, 2536 : 18 - 19) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการเรียนการสอนไว้ข้อหนึ่งที่ว่า ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน เพื่อให้เนื้อวิชาความรู้ที่สอนมีความหมายต่อผู้เรียนมากขึ้น

5.5.4.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล โดยจำแนกตามสาขาวิชา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ และนักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อน่าสังเกตคือ มีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ที่นักศึกษาทั้ง 3 สาขาวิชา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาครุศาสตร์เกษตรนั้น ไม่เน้นการวัดและประเมินผลก่อนเรียนเท่าใดนัก ซึ่งอาจคิดว่าจะเป็นการเสียเวลามากกว่า ดังนั้น ผู้สอนจึงไม่มีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน และ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 101 - 102) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของการวัดและประเมินผลการเรียนไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนของนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียน ควรดำเนินการบ่อยครั้ง อาจจะดำเนินการทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และภายหลังการเรียน เพื่อส่งผลต่อการประเมินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5.6 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อไปนี้ได้มาจากการพิจารณาผลการวิจัยที่เสนอมาทั้งหมด โดยจำแนกข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

5.6.1.1 จากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร พบว่า นักศึกษาต้องการให้อาจารย์ผู้สอนมีการทบทวนความรู้เดิมก่อนสอน ประเมินผลการเรียนด้วยความยุติธรรม มีการปรับปรุงเนื้อหาวิชาที่สอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ดังนั้น การพัฒนาด้านเทคนิควิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพจึงเป็นงานที่สมควรได้รับการพิจารณาพัฒนาจากภาควิชา

5.6.1.2 จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาต้องการให้มีการฝึกทักษะปฏิบัติจากของจริงด้วยตนเอง ดังนั้น กิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน และการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง จึงเป็นงานที่ภาควิชาควรให้ความสำคัญและพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างจริงจัง

5.6.1.3 จากการศึกษาพบว่า จำนวนร้อยละ 38.53 ของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตรทั้งหมด มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพครู ทั้ง ๆ ที่วัตถุประสงค์หลักของหลักสูตร มุ่งเน้นเพื่อผลิตครูทางอาชีวะและเทคนิคศึกษา เพื่อสอนในสถานศึกษาระดับอาชีวะศึกษาและมัธยมศึกษา ในภาครัฐและเอกชน ดังนั้น ภาควิชาควรพิจารณาพัฒนาด้านการเสริมสร้างและปลูกฝังเจตคติในด้านอาชีพครูเกษตรให้แก่นักศึกษา

5.6.1.4 การจัดนักศึกษาเป็นกลุ่มย่อยในแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นงานที่ภาควิชาควรพิจารณาจัดและดำเนินการ

5.6.1.5 ภาควิชาควรนำผลการประเมินจากการสอนของแต่ละวิชามาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

5.6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

5.6.2.1 การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาเฉพาะนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตรหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในปีการศึกษา 2541 เท่านั้น จึงควรมีการทำกรวิจัยกับนักศึกษาในปีการศึกษาอื่น ๆ ต่อมาเป็นช่วง ๆ ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่ชัดเจน เทียบตรง และแน่นอนยิ่งขึ้น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญูาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และควรมีการวิจัยเกี่ยวกับผลที่นักศึกษาได้รับจากการเรียนการสอนจากหลักสูตร เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา ร่วมกับผลวิจัยครั้งนี้ สำหรับการปรับปรุงและพัฒนาด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาครุศาสตร์เกษตรต่อไป

5.6.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยกับนักศึกษาในภาควิชาอื่น ๆ ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อเป็นข้อมูลและนำมาพัฒนาปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนในภาควิชาอื่น ๆ และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมต่อไป

บรรณานุกรม

- เกษร เมืองทิพย์. 2540. "สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร สถาบันราชภัฏ." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- กัญญา วีระวรรณ. 2536. "การศึกษาสภาพปัญหา การเรียน การสอน และการวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาไทย." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ครองศักดิ์ แย้มประยูร. 2539. "การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ในวิทยาลัยการอาชีพ กรมอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- จารุงศ์ แซ่ลิ้ม. 2539. รายงานสรุปเนื้อหาบทเรียนวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- จิตรา กังแฮ. 2533. "สภาพและปัญหาการจัดการสอนการเรียนวิชาเกษตรกรรม แบบกึ่งระบบ โรงเรียน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539. การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- ชวนพิศ แซ่หู่. 2537. "สภาพการจัดการสอนการเรียนวิชาเกษตรกรรมตามแผนการเรียนเกษตร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา (ตอนปลาย) สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2537." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทพวงมหาวิทยาลัย. 2540. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544). กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ธำรง บัวศรี. 2531. ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ : เอร่าวัฒนาการพิมพ์.
- นพคุณ ศิริวรรณ. 2532. งานฟาร์ม : กลยุทธ์สำคัญของการศึกษาเกษตร. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานินเทศก์ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- นพคุณ ศิริวรรณ และคณะ. 2543. รายงานการวิจัย สภาพการจัดการสอนการเรียนการฝึกหัดครูเกษตรในสถานศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยบัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นิรมล ธรรมอำนาจสุข. 2531. "การศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงศ์. 2528. การวัดและประเมินผลการศึกษา : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- บุษยา พรหมอ่อน. 2539. รายงานสรุปเนื้อหาบทเรียน วิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ปิ่นมณี ททรัพย์คนารักษ์. 2539. "การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ปัญญา หิรัญรัมย์. 2529. "ความรู้พื้นฐานการส่งเสริมการเกษตร" สารมวลชน. ม.ป.ท.
- ดุสิตี ถาวรกุล. 2532. "สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรชูลี อาชาวำรุง (บรรณารักษ์). 2526. นิสิตนักศึกษา : หลักการ ปัญหา และแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พร้อมพรรณ อุดมศิลป์. 2533. การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมศรี เปานิล. 2530. "บรรยากาศการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ภพ เลหาไพบูลย์. 2534. การสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. เชียงใหม่ : เชียงใหม่คอมเมอร์เชียล.
- มติชนสุดสัปดาห์. 2541. 6 มกราคม. "Amazing เศรษฐกิจไทย 2540 เจ็งทั้งระบบ หายนะหลังฟองสบู่แตก." วารสารมติชนสุดสัปดาห์. หน้า 13.
- มาลินี จุฑารพ. 2537. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ์.

- รมณีย์ อภาภิรม. 2531. **วิธีสอนวิชาเกษตร**. กรุงเทพฯ ฯ : โครงการตำราคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2533. **คู่มือการทำวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- ระพี สาคริก. 2530. "การอุดมศึกษากับงานบริการชุมชนทางวิชาการ." **ศาสตร์อุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนาวดี นิลเปรม. 2527. "สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาแกนวิชาชีพ ตามหลักสูตร ปวช. 2524 ประเภทวิชาเกษตรกรรม ในวิทยาลัยเกษตรกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ." **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ลัดดา ศุขปริดี. 2532. **เทคโนโลยีการเรียนการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ พิมเนศ.
- วรรณภา นิวาสะวัตติ. 2536. "การจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ตามความคิดเห็นของศิษย์เก่า คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น." **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วสุธาร ศรีนพรัตน์. 2528. **หลักและวิธีวิจัยทางศึกษาศาสตร์เกษตร**. กรุงเทพฯ ฯ : ภาพพิมพ์.
- วารี ธีระจิตร. 2530. **การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา ชาวหา. 2533. **สื่อการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ ฯ : โอ.เอส. พรินติ้งเฮ้าส์.
- วิจารณ์ พานิช. 2527. "วัฒนธรรมของอาจารย์มหาวิทยาลัย" **เอกสารประกอบการสัมมนา อาจารย์ใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**. สตูล : ม.ป.ท. เอกสารอัดสำเนา.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. 2535. "ความสำคัญและความจำเป็นของศาสตร์การบริหารการศึกษาไทย" **เอกสารสรุปผลการสัมมนา เรื่อง "การเรียน การสอน และการวิจัย ด้านบริหาร การศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย"**. กรุงเทพฯ ฯ : โรงแรมบางกอก พาเลซ. เอกสารอัดสำเนา.
- วินัย กรานมูล. 2534. "สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตาม การรับรู้ของครูสังคมศึกษาและนักเรียนตาบอด ในโรงเรียนสอนคนตาบอดและโรงเรียนใน โครงการเรียนร่วมสอนนักเรียนตาบอด." **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530. **อุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงัด อุทรานันท์. 2532. **เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ**. กรุงเทพฯ ฯ : พิมพ์ครั้งที่ 6. โรงพิมพ์มิตรสยาม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง. 2540. 20 ปี ครุศาสตร์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง. 2539. คู่มือนักศึกษาระดับปริญญาตรี 2539 - 2540 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดประสิทธิ์ภัณฑ์เอนด์พรีนติ้ง.
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง. 2538. รายงานประจำปี 2538. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม.
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง. 2537. หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2537. ม.ป.ท.
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง. 2536. 15 ปี ครุศาสตร์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : พรศิวการพิมพ์.
- สมสุดา ผู้พัฒน์. 2529. "การศึกษาเกษตรคืออะไร" การประชุมทางวิชาการและการแข่งขันทักษะเกษตรระดับภาค ภาคใต้ ครั้งที่ 8 ณ. วิทยาลัยเกษตรกรรมพังงา. ภูเก็ต : สมบัติการพิมพ์.
- สมหวัง ชัยตามล. 2529. "การศึกษาสภาพการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนปี พ.ศ. 2528." (ผลงานวิจัยได้รับทุนอุดหนุนจากทบวงมหาวิทยาลัย).
- สมโพธิ เพ็ญครบุรี. 2539. "สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน สาขาสัตวศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุโขทัยธรรมาริราช, มหาวิทยาลัย. 2533. เอกสารการสอนชุดวิชา การศึกษาเกษตรและการส่งเสริมอาชีพเกษตร หน่วยที่ 1 - 7. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 5. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาริราช.
- สุโขทัยธรรมาริราช, มหาวิทยาลัย. 2533. เอกสารการสอนชุดวิชา การศึกษาเกษตรและการส่งเสริมอาชีพเกษตร หน่วยที่ 8 - 15. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 5. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาริราช.
- สุโขทัยธรรมาริราช, มหาวิทยาลัย. 2532. เอกสารการสอนชุดวิชา พื้นฐานการศึกษา หน่วยที่ 1 - 10. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาริราช.
- สุพิน บุญชูวงศ์. 2531. หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์.
- แสงเดือน ทวีสิน. 2539. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : หจก. เอ็กซ์เพรสมีเดีย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อุปการ จีระพันธุ์. 2535. "สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ข้างอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญคนางค์ ภิญญ. 2539. "การศึกษาองค์ประกอบการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้นที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่าง." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- อำนาจ เขมะบุลกุล. 2539. รายงานสรุปเนื้อหาบทเรียนวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- Good, C.V. 1973. Dictionary of Education. (3rd ed.). New York : McGraw-Hill.
- Jevons , F.R. and Tuchar, H.D. 1972. What Kinds of Graduates Do We Need. Oxford University Press.
- McDaniel, E and Revitz, L. 1971. "Students Perceptions of College Instruction". Improving College and University Teaching, p 19.
- Phipps , L.J. 1980. Handbook on Agricultural Education in Public Schools. Illinois the Interstate Printers and Publichers.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ 176 /2541

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของ นางสาวดวงพร อบเชย

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นางสาวดวงพร อบเชย เป็นไปด้วยความ
เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์		
ดร.มาลัย จีรวัดมนเกษตร	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	
ดร.นพคุณ ศิริวรรณ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	
อาจารย์วันทนี ไชติสกุล	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	
2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์		
ดร.दनัย ดิษยบุตร	ประธานกรรมการ	
ดร.นพคุณ ศิริวรรณ	กรรมการประจำสาขาวิชา	
อาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ	กรรมการประจำสาขาวิชา	
ดร.มาลัย จีรวัดมนเกษตร	กรรมการ	
อาจารย์วันทนี ไชติสกุล	กรรมการ	

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๑

(รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
คนบตี

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2541

1. นางสาวดวงพร ออบเชย ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขา ครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเมือง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง” โดยมี ดร.มาลัย จีรวินนเกษตร์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.นพคุณ ศิริวรรณ และ อาจารย์วันทนี โชติสกุล เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 17 กันยายน พ.ศ.2541

(รศ.ดร.มนัส สัจวรศิลป์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 290.2

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนจลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 สิงหาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.โสภณ ณะมัย

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางสาวดวงพร อบเชย ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาครุศาสตร์ เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สิกิจวัณณะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205 วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 2302

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 สิงหาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน รศ.ดร.พรทิพย์ อุดมสิน

ด้วยคณะกรรมการอุดมศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางสาวดวงพร ออบเชย ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาครุศาสตร์ เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุดมศึกษามหาบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”

คณะกรรมการอุดมศึกษา หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลิกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 2902

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 สิงหาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผศ.สายสมร ศรีสุขประเสริฐ

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางสาวดวงพร อบเชย ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาครุศาสตร์ เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205 ไม่สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 2902

คณะกรรมการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 สิงหาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์วิทยา สุขันทอง

ด้วยคณะกรรมการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจ
แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ
นางสาวดวงพร ออบเชย ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาครุศาสตร์
เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง”

คณะกรรมการ หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรพรรณ ลีกิจวัฒน์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642-

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. โทร. 2663,2642
ที่ ทม 1504.7/ 2902 วันที่ 2/ สิงหาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์สมจิตต์ กล้ากลั่น

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางสาวดวงพร ออบเชย ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒน์นะ)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. โทร. 2663,2642
ที่ ทม 1504 7/ 29022 วันที่ 21 สิงหาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์อัจฉรา สืบสินธุ์สกุลไชย

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อนางสาวดวงพร ออบเชย ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. โทร. 2663,2642
ที่ ทม 1504/ 3509 วันที่ 2๔ กันยายน 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าภาควิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ด้วย นางสาวดวงพร อบเชย เป็นนักศึกษาริษยาโท คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัย
เพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาครุศาสตร์เกษตร
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรด
พิจารณาอนุญาตให้นักศึกษา ได้ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัยในภาควิชาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์
ของท่านมา ณ โอกาสนี้

(ผศ.ดร.พรรัตน์ ลิกิจวัฒน์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

บันทึกข้อความ

153

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. 2663

ที่ ทม 1504 / 3978

วันที่ 5 พฤศจิกายน 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน หัวหน้าภาควิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ด้วย นางสาวดวงพร อมเชย ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง
“สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต(ต่อเนื่อง 2 ปี)
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง” ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อ
วันที่ 2 กันยายน 2541

ในการทำการวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในภาควิชาของท่าน
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูล
เพื่อการวิจัยในภาควิชาของท่าน ทั้งนี้ได้แนบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์มาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

(ผศ.ดร.พรพรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัย มีรายนามดังต่อไปนี้

1. ดร. ไสภณ ธนะมัย	หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. รศ.ดร. พรทิพย์ อุดมสิน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและ
สหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. ผศ.ดร. สายสมร ศรีสุขประเสริฐ	อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. อาจารย์อัจฉรา สืบสินธุ์สกุลไชย	อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
5. อาจารย์สมจิตต์ กล้ากลิ่น	อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
6. อาจารย์วิทยา สุขันทอง	อาจารย์ภาษาไทยประจำวิทยาลัยพณิชยการบางนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (ประกอบ กรรณสูตร, 2528 : 43) ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ	α	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	=	จำนวนข้อแบบสอบถามทั้งหมด
	S_i^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_x^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นดังนี้

สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ใน 6 ด้าน จำนวน 87 ข้อ ค่าความเชื่อ
มั่น 0.85

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง

สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาครุศาสตร์เกษตร หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม-
บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
INSTRUCTIONAL CONDITIONS OF THE TWO - YEARS CONTINUING PROGRAMS
LEADING TO THE BACHELOR OF INDUSTRIAL EDUCATION IN AGRICULTURAL
EDUCATION DEGREE OF KING MONGKUT ' S INSTITUTE OF
TECHNOLOGY LADKRABANG

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขา
ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541
2. แบบสอบถามฉบับนี้ มีทั้งหมด 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน
 - ตอนที่ 3 สภาพการจัดการเรียนการสอนอื่น ๆ

* หมายเหตุ

: แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งถามสภาพการจัดการเรียนการ
สอนภายในสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร โดยสอบถามความคิดเห็นเฉพาะ
การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาครุศาสตร์เกษตร และกลุ่มวิชาชีพ
ทางสาขาเท่านั้นไม่เกี่ยวกับกลุ่มวิชาการศึกษาทั่วไป กรุณาอ่านคำถาม
ให้เข้าใจและพิจารณาให้รอบคอบ แล้วจึงตอบตามความเป็นจริง โปรด
ตอบแบบสอบถามทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการ
วิจัย ข้อมูลที่ท่านตอบจะถูกเก็บเป็นความลับ และไม่มีผลกระทบใด ๆ
ทั้งสิ้น

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวดวงพร อบเชย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน □ หน้าข้อความที่เห็นว่าตรงกับความเป็นจริงหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ท่านสำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จากสถานศึกษา

.....

4. สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่

- สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช
- สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์
- สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร

5. คะแนนเฉลี่ยสะสมในภาคการศึกษาที่ผ่านมา

- ต่ำกว่า 2.00
- 2.00 - 2.50
- 2.51 - 3.00
- 3.01 - 3.50
- 3.51 - 4.00

6. ความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว (โดยจัดลำดับความคาดหวังจากมากไปหาน้อย)

- ประกอบอาชีพครุภาครัฐ และ/หรือ ภาคเอกชน
- ประกอบอาชีพในภาคเอกชน
- ประกอบอาชีพอิสระส่วนตัว
- ประกอบอาชีพการเกษตร
- ประกอบอาชีพอื่น ๆ (โปรดระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดอ่านรายละเอียดของแบบสอบถามที่ละเอียด แล้วพิจารณาว่าในสาขาวิชาของท่านมีสภาพการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตรและเนื้อหาสาระ วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลอย่างไรหรืออยู่ในระดับใด โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่เห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว โดยในแต่ละค่าคะแนนมีความหมายดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด
 4 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพการจัดการเรียนการสอนมาก
 3 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพการจัดการเรียนการสอนปานกลาง
 2 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพการจัดการเรียนการสอนน้อย
 1 หมายถึง เห็นด้วยกับสภาพการจัดการเรียนการสอนน้อยที่สุด

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	ด้านผู้สอน					
1	มีบุคลิกภาพที่ดี
2	มีความมั่นใจในตนเอง
3	มีความเป็นผู้นำ
4	มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ
5	มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร
6	มีความเข้าใจในหลักการ ตลอดจน โครงสร้างของหลักสูตร
7	ความรู้ ความเข้าใจในวิชาที่สอน
8	มีความเลื่อมใสศรัทธาต่อผู้สอน
9	การเตรียมการสอน
10	มีการปรับปรุงการสอนให้ทันสมัย อยู่เสมอ
11	ความชำนาญในการสอนภาคปฏิบัติ
12	การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมใหม่ ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ทางการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
13	ความสามารถในการโต้ตอบอภิปรายกับ ผู้เรียน
14	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ หรือศึกษาด้วยตนเอง
15	มีการสร้างความสนใจให้ผู้เรียน อยากเรียนรู้
16	มีการทบทวนความรู้เดิมก่อนสอน
17	มีการชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้
18	ประเมินผลการเรียนด้วยความยุติธรรม ด้านผู้เรียน
19	ทัศนคติต่อวิชาที่เรียน
20	ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
21	ความเข้าใจในหลักการ ตลอดจน โครงสร้างของหลักสูตร
22	ความกระตือรือร้นในวิชาชีพที่เรียน
23	การเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน
24	มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน
25	ความพร้อมในการร่วมทำกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน
26	ความสนใจของผู้เรียนที่มีต่อวิชาชีพ ที่เรียน
27	การลงฝึกปฏิบัติก่อให้เกิดการพัฒนา ด้านทักษะของผู้เรียน
28	ได้ลงมือฝึกทักษะปฏิบัติด้วยตนเอง
29	สุขภาพร่างกายไม่เป็นอุปสรรคต่อ การเรียน
30	ใช้ประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานใน การเรียน

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ห้ามมิให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
31	นำความรู้ไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ <u>หลักสูตร</u>
32	มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ
33	มีความสอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน
34	มีการเสริมสร้างค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม
35	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจ กระตือรือร้น ในอาชีพที่ตนถนัด
36	มีการส่งเสริมทางด้านการฝึกปฏิบัติเพื่อ ประกอบอาชีพ
37	หลักสูตรมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ
38	หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับ สภาพการณ์ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ <u>เนื้อหาสาระ</u>
39	มีความเหมาะสมกับเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์
40	มีความเหมาะสมกับความต้องการ ของผู้เรียน
41	มีความเหมาะสมกับความสามารถ ของผู้เรียน
42	มีความเหมาะสมกับระยะเวลาเรียน
43	มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร
44	มีความสอดคล้องกับความรู้และ ประสบการณ์ของผู้สอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในห้องเรียนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
45	ได้รับประโยชน์ด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติ
46	มีความต่อเนื่อง เรียงตามลำดับความ ยาก – ง่าย
47	สามารถนำไปใช้ในวิชาชีพครูเกษตรได้
48	มีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ
ด้านวิธีสอนและกิจกรรม การเรียนการสอน						
<u>วิธีสอน</u>						
49	มีการเลือกวิธีสอนหลายรูปแบบเพื่อให้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
50	การเลือกวิธีสอนแบบบรรยายเหมาะสม กับเนื้อหาที่เรียนเป็นส่วนใหญ่
51	เลือกวิธีสอนเหมาะสมกับเวลาที่ กำหนดให้
52	เลือกวิธีสอนเหมาะสมกับการรับรู้ของ ผู้เรียน
53	มีการสรุปสิ่งที่สอนทั้งหมดในตอนท้ายชั่วโมง ของการสอนแบบบรรยาย
54	มีการเตรียมตัวและศึกษาเทคนิคการแก้ ปัญหาของครูผู้สอนก่อนการสอนภาค ปฏิบัติ
55	มีการสาธิตการปฏิบัติให้ผู้เรียนดูก่อนจะ ลงมือปฏิบัติจริง
56	มีการฝึกทักษะปฏิบัติจากของจริง ด้วยตนเอง
57	ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง อยู่เสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารของวิทยาลัยการศึกษาระดับสูงภาคใต้สงขลา ใช้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่ควรนำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	<u>กิจกรรมการเรียนการสอน</u>					
58	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
59	มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของการเรียน
60	มีความเหมาะสมกับวัยและความพร้อมของผู้เรียน
61	มีการพัฒนาให้ผู้เรียนคิดและแก้ปัญหา
62	มีการจัดลำดับขั้นตอนกิจกรรมให้มีความต่อเนื่อง
63	กิจกรรมที่จัดขึ้นช่วยส่งเสริมวิถีทางประชาธิปไตยแก่ผู้เรียน
	<u>ด้านสื่อการเรียนการสอน</u>					
64	มีความเหมาะสมกับผู้เรียน
65	มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์
66	มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
67	มีความเหมาะสมกับวิธีการสอน
68	มีความน่าเชื่อถือและทันสมัย
69	เพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน
70	การเลือกใช้สื่อสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน
71	ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนมากขึ้น
72	ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำกิจกรรมร่วมกัน
73	ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ
74	ใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	ด้านการวัดและประเมินผล					
75	การวัดและประเมินผลการเรียน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
76	ความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการ ประเมินผล
77	มีการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการ วัดผลอยู่เสมอ
78	มีการปรับปรุงเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ผลให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างสม่ำเสมอ
79	เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลมีประสิทธิภาพ
80	เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
81	แจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนการวัดผล ทุกครั้ง
82	มีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน
83	มีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน
84	มีการวัดและประเมินผลหลังเรียน
85	การวัดผลเหมาะสมกับระดับชั้นของ ผู้เรียน
86	การเลือกวิธีการประเมินผลเหมาะสมกับ ระดับชั้นของผู้เรียน
87	มีการแจ้งผลของการประเมินให้ทราบ ทุกครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 สภาพการจัดการเรียนการสอนอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น
คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในพื้นที่ว่างที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง

ด้านผู้สอน

.....

.....

.....

.....

ด้านผู้เรียน

.....

.....

.....

.....

ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

.....

ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

ด้านสื่อการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

.....

ด้านอื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ตอบคำถามทุกข้อ
นางสาวดวงพร อบเชย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวดวงพร อบเชย เกิดเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2517 ที่จังหวัดนครปฐม สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (สาขาพืชศาสตร์) ปีการศึกษา 2536 จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี สำเร็จการศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช) จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2539 สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ครุศาสตร์เกษตร) จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2543

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้